

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญาานิพนธ์
ของ
รวิ วิชาศาสตร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
มิถุนายน 2560

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญาานิพนธ์
ของ
รวิ วิชาศาสตร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

มิถุนายน 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
รวิ วิชาศาสตร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
มิถุนายน 2560

รวี วิทยาศาสตร์. (2560). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม
ในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร.*

ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.สุตารัตน์ ตันติวิวัฒน์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมใน
โรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน 2) ศึกษา
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และปฏิสัมพันธ์
ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ
พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 3)
ค้นหาตัวทำนายที่สำคัญ และอำนาจการทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มจิตลักษณะเดิม
และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขต
กรุงเทพมหานคร จำนวน 540 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้วัดเป็นแบบวัด
มาตราประเมินค่า 6 ระดับ จำนวน 7 แบบวัด แต่ละแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา
ระหว่าง .70 ถึง .92 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ
ทางเดียว การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมี
ลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีลักษณะทางชีวสังคม
ได้แก่ เพศและระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่างกัน มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมใน
โรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุน
ทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่มีผลต่อพฤติกรรมความ
รับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 3) ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่มีผลต่อ
พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งใน
กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 4) ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและเจตคติที่
ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมใน
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย และ 5) ในกลุ่มรวม ตัว
แปรสถานการณ์ทางสังคม ตัวแปรจิตลักษณะเดิม และตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ร่วมกัน
ทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนได้ร้อยละ 38.7 และตัวแปรที่สำคัญในการ
ทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการ
สนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน

PSYCHO-SOCIAL FACTORS RELATED TO SOCIAL RESPONSIBILITY BEHAVIOR
IN SCHOOLS AMONG HIGH SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK METROPOLITAN

AN ABSTRACT
BY
RAWI WISAKHASART

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University

June 2017

Rawi Wisakhasart. (2017). *Psycho-Social Factors Related to Social Responsibility Behavior in Schools among High School Students in Bangkok Metropolitan*. Master's Thesis, M.Sc. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Sudarat Tuntivivat.

This research aimed; 1) to compare social responsibility behavior in schools with different demographic factors; 2) to study the interaction effect between social situation and psychological characteristics factors and the interaction effect between social situation and psychological states on social responsibility behavior in schools; and 3) to find the significant factors and to study the predictive power of social responsibility behavior in schools with social situations, psychological characteristics and psychological states factors.

The samples were five hundred and forty high school students in Bangkok metropolitan chosen by multi-stage sampling. This research was collected with seven questionnaires using summated six-rating scales and the reliability of alpha coefficients was .70 - .92. The data were analyzed by independent sample t-test, one-way analysis of variance, two-way analysis of variance and hierarchical multiple regression analysis.

The results were as follows; 1) Students with different of gender and parent's education had different social responsibility behavior in schools with the level of significance at .05 2) There was an interaction between social support from school and future orientation and self-control on social responsibility behavior in schools only in grade 10 group. 3) There was no interaction between positive role model from others and future orientation and self-control on social responsibility behavior in schools in both overall and subgroups. 4) There was no interaction between social support from school and positive attitude toward social responsibility behavior in schools on social responsibility behavior in schools in both overall and subgroups and 5) In overall group, social situation, psychological characteristics and psychological states factors could predict social responsibility behavior in schools of high school students with 38.7% and the important predictors of social responsibility behavior in schools with the level of significance at .05 were positive attitude toward social responsibility behavior in schools, achievement motivation and social support from school, respectively.

ปริญญาบัตร

เรื่อง

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร

ของ

รวิ วิชาศาสตร์

ได้รับการอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

วันที่.....เดือน พ.ศ. 2560

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาบัตร

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ที่ปรึกษาหลัก

..... ประธาน

(ดร.สุदारัตน์ ตันติวิวัฒน์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาศุภร์ จันประเสริฐ)

..... กรรมการ

(ดร.สุदारัตน์ ตันติวิวัฒน์)

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนงานวิจัย
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

“ปริญญาโทพนธ์ฉบับนี้เพื่อแทนคุณบิดา มารดา และระบบการศึกษาประเทศไทย”

ตลอดระยะเวลาการทำงาน 11 ปี ผู้วิจัยต้องแข่งขันต่อสู้แลงมาด้วยความเพียรพยายามกว่าจะมาถึงทุกวันนี้ ความสำเร็จต่างๆที่ผ่านมาจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากได้ไม่มีคุณพ่อประเสริฐ วิสาขศาสตร์ แบบอย่างของผู้ให้โดยไม่หวังผลตอบแทน ตั้งแต่เล็กจนโตไม่เคยมีวันไหนเลยที่ไม่เคยเห็นผู้ชายคนนี้หยุดทำงานเพื่อครอบครัว คุณแม่สุมนา วิสาขศาสตร์ แบบอย่างของความอดทน และน้องชายวิรัช วิสาขศาสตร์ แบบอย่างของการสร้างผลงานวิชาการสู่สังคม

ผู้วิจัยได้รับความเมตตาจากรองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาศุภร์ จันประเสริฐ ตั้งแต่วันแรกที่เข้ามาจนถึงวันนี้ ศิษย์ขอกราบขอบพระคุณที่อาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดีในความเสียสละอุทิศเวลาให้กับการศึกษาไทย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศรา พึ่งโพธิ์สม ผู้มอบโอกาสเข้าร่วมทีมโครงการบริการวิชาการตามภูมิภาคต่างๆในประเทศไทย ศิษย์ขอกราบขอบพระคุณที่อาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดระบบระเบียบข้อมูลความคิด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชชุดา กิจจรธรรม ศิษย์ขอกราบขอบพระคุณที่อาจารย์ที่ไม่เคยปล่อยให้ศิษย์หิว สามารถทำงานภาคสนามเปี่ยมล้นไปด้วยพลัง ดร. สุदारัตน์ ตันติวิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษา คณาจารย์ในสถาบันทุกท่านที่ร่วมกันประสิทธิ์ประสาทองค์ความรู้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีณีย์ พิมพิทอง ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล ดร. พิชญานี พูนพล ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่านที่สละเวลาตรวจเครื่องมือพร้อมแนะแนวทางการพัฒนา ดร. จรัล อุ่นจิตติวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาศุภร์ จันประเสริฐ ดร. สุदारัตน์ ตันติวิวัฒน์ ดร. พิชญานี พูนพล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ภัทราวิวัฒน์ คณาจารย์ทั้ง 5 ท่าน ในการสอบ 3 บทของผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณแหล่งทุนในการศึกษาจากทุนเรียนดี ความประพฤติดี จากสมาคมราชกรีฑาสโมสร ทุนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการส่งเสริมงานวิจัย และสนับสนุนให้ผู้วิจัยมีโอกาสไปนำเสนองานวิจัยบนเวทีระดับนานาชาติที่โอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น โดยผ่านการรับรองจากรองศาสตราจารย์ ดร.ดุขฎิ โยเหลา ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ที่มงานเจ้าหน้าที่บุคลากรสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ที่ช่วยประสานงานเบื้องหลังให้กับผู้วิจัย คนนี้มาโดยตลอด คุณนิพัทธ์พงษ์ แสงสว่าง คุณมณี ทาเจริญศักดิ์ ที่ปรึกษาสถิติคนสำคัญ คุณกรวิภา ก้อนแก้ว และคุณพัชกร พัทธวิภาส เพื่อนเสมิพที่คอยให้กำลังใจทุกข์สุขตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณาจารย์ นักเรียน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา โรงเรียนสิริรัตนารท โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม โรงเรียนวัดนวลนรดิศ โรงเรียนพระโขนงวิทยาลัย โรงเรียนบางประกอกวิทยาคม และโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าปริญญาโทพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนต่อไป

นางสาววิ วิสาขศาสตร์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญ.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ส่วนที่ 1 พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน.....	7
ส่วนที่ 2 แนวทางการวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรมบุคคล: รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ นิยม.....	11
ส่วนที่ 3 ปัจจัยเชิงเหตุต่าันสถานการณ์ทางสังคมกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อ สังคมในโรงเรียน.....	12
ส่วนที่ 4 ปัจจัยเชิงเหตุต่าันจิตลักษณะเดิมกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมใน โรงเรียน.....	24
ส่วนที่ 5 ปัจจัยเชิงเหตุต่าันจิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมความรับผิดชอบ ต่อสังคมในโรงเรียน.....	31
ส่วนที่ 6 ลักษณะทางชีวสังคมกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน.....	35
ส่วนที่ 7 นิยามเชิงปฏิบัติการ.....	37
ส่วนที่ 8 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	41
ส่วนที่ 9 สมมติฐานในการวิจัย.....	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	44
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะของตัวแปรที่ศึกษา.....	57
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกันโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1....	60
ตอนที่ 3 การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-Way Analysis of Variance) เมื่อพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2.....	65
ตอนที่ 4 การค้นหาตัวทำนายที่สำคัญ และอำนาจในการทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ด้วยกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และกลุ่มตัวแปร จิตลักษณะตามสถานการณ์ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (Hierarchical multiple regression analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4.....	114
5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	125
การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐาน.....	126
สมมติฐาน 1 นักเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนแตกต่างกัน.....	127
สมมติฐานที่ 2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในกลุ่มสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	129

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
สมมติฐานที่ 3 กลุ่มสถานการณ์ทางสังคม (ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล) กลุ่มจิตลักษณะเดิม (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน) และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกัน.....	136
ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	143
ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา.....	143
ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป.....	144
บรรณานุกรม.....	145
ภาคผนวก.....	153
ภาคผนวก ก.....	154
ภาคผนวก ข.....	156
ภาคผนวก ค.....	178
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	184

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ระดับชั้นเรียน และเพศ.....	46
2	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกลักษณะทางชีวสังคม.....	58
3	พิสัย ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ศึกษา.....	59
4	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมที่มีประเภทโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน.....	60
5	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนที่มีประเภทโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน.....	61
6	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนที่มีประเภทโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน.....	62
7	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนที่มีประเภทโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน.....	63
8	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน.....	64
9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	66
10	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม จำแนกตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	67
11	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	70
12	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	71

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	74
14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	75
15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	77
16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	78
17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม พิจารณาตามตัวแปรการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	84
18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยรวม จำแนกตามตัวแปรการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	85
19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมช่วยเหลืองานของโรงเรียน พิจารณาตามตัวแปรการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	88
20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปรการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	89
21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน พิจารณาตามตัวแปรการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	92
22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปรการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	93

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน พิจารณาตามตัวแปรการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	96
24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปรการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	97
25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	100
26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยรวม จำแนกตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	101
27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย...	104
28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	105
29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	108
30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	109

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
31 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	111
32 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	112
33 ผลการเปรียบเทียบปริมาณทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม ด้วยชุดทำนายสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม.....	116
34 ผลการเปรียบเทียบปริมาณทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียน ด้วยชุดทำนายสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม.....	117
35 ผลการเปรียบเทียบปริมาณทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน ด้วยชุดทำนายสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม.....	118
36 ผลการเปรียบเทียบปริมาณทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ด้วยชุดทำนายสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม.....	119
37 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน.....	157
38 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน.....	158
39 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง.....	159
40 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล.....	160
41 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์....	161
42 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน.....	161

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
43 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน.....	162
44 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมเมื่อพิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	179
45 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมความช่วยเหลือของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	179
46 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวม.....	180
47 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครได้.....	180
48 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มเพศหญิง.....	181
49 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	181
50 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี.....	182
51 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ.....	182
52 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	183
53 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา.....	183

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมระบุจิตลักษณะ 8 ประการที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนไทย.....	25
2 แสดงกรอบแนวคิดและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่ทำการวิจัยครั้งนี้.....	42
3 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	69
4 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียน ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4....	73
5 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ในกลุ่มรวม.....	81
6 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ในกลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานคร.....	81
7 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ในกลุ่มเพศหญิง.....	82
8 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	82
9 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ในกลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี.....	83

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
10 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนน พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน ในกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ	95
11 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนน พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่4.....	99
12 แสดงสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ในโรงเรียน.....	130
13 แสดงสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคล รอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน.....	133
14 แสดงผลการทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยใช้ชุดปัจจัย ทางสถานการณ์ทางสังคมเป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 ชุดปัจจัยจิตลักษณะเป็นตัว ทำนายลำดับที่ 2 และชุดปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นตัวทำนายลำดับที่ 3 ในกลุ่มรวม.....	137
15 แสดงผลการทำนายพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน โดยใช้ชุดปัจจัยทาง สถานการณ์ทางสังคมเป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 ชุดปัจจัยจิตลักษณะเป็นตัว ทำนายลำดับที่ 2 และชุดปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นตัวทำนายลำดับที่ 3 ในกลุ่มรวม.....	138
16 แสดงผลการทำนายพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน โดยใช้ชุดปัจจัยทาง สถานการณ์ทางสังคมเป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 ชุดปัจจัยจิตลักษณะเป็นตัว ทำนายลำดับที่ 2 และชุดปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นตัวทำนายลำดับที่ 3 ในกลุ่มรวม.....	139
17 แสดงผลการทำนายพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน โดยใช้ชุดปัจจัย ทางสถานการณ์ทางสังคมเป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 ชุดปัจจัยจิตลักษณะเป็นตัว ทำนายลำดับที่ 2 และชุดปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นตัวทำนายลำดับที่ 3 ในกลุ่มรวม.....	141

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

ในปัจจุบันเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ที่ให้ความสำคัญกับข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ถูกคิดค้นออกมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถูกผลักดันด้วยเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารออกมาอย่างรวดเร็ว จนอาจเรียกได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ที่สลายข้อจำกัดในมิติเวลาและพื้นที่ ที่เกิดการเชื่อมโยงกันอย่างไร้พรมแดน (พูนภักตรา พูลผล. 2557: 30) ส่งผลทำให้กระทบทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการเมือง (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2557: 1) ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ให้เท่าทันสภาพการเปลี่ยนแปลงให้ได้ อย่างไรก็ตามการพัฒนานั้นต้องเริ่มจากกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญ นั่นคือ มนุษย์ในฐานะทรัพยากรที่มีคุณค่า ควรปรับตัวตอบรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยเหล่านั้น เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของประเทศบนฐานของการดำรงอาศัยอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข แต่อย่างไรก็ตาม ต้องคำนึงว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นแม้ว่าจะนำพามาสู่การพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม พัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า ไม่ย่ออยู่กับที่ แต่หากปรับตัวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวย่อมทำให้เกิดปัญหาอันมีสาเหตุมาจากความขัดแย้ง การแก่งแย่งเพื่อให้ตนเองได้เปรียบ และปัญหาสังคมในด้านอื่นๆ

จากที่ผ่านมา ปัญหาสังคมส่วนใหญ่ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบไปทั้งสาเหตุของการเกิด วิธีการแก้ปัญหา ที่ซับซ้อนและละเอียดอ่อนมากขึ้น หรือเรียกว่าเป็นความเสื่อมถอยทางวัฒนธรรมของเยาวชนและคนในสังคม ดังจะเห็นได้จากปัญหาสังคม เช่น เด็กติดเกมส์ การถูกล่วงละเมิด การตั้งครมที่ไม่พร้อมของวัยรุ่นส่งผลให้เกิดการทอดทิ้งบุตรหรือการทำแท้งเถื่อน เป็นต้น โดยกลุ่มเด็กเหล่านี้ให้คุณค่าและความนิยมกับความสนุกสนานและความพึงพอใจ ละเลยเรื่องระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ขาดความเคารพเกรงใจต่อผู้อาวุโสกว่า ส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมเสี่ยงต่อการก่ออาชญากรรม และปัญหาตั้งครมวัยรุ่นเพิ่มสูงขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2559: 2) ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นกับกลุ่มเด็กอายุน้อยลงอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาปัญหาสังคมดังกล่าวพบว่ามีสาเหตุมาจากการเลียนแบบพฤติกรรม การขาดจิตสำนึก และขาดการรับผิดชอบต่อสังคม

อย่างไรก็ตามสังคมมีความสำคัญเพราะเป็นส่วนหนึ่งของการผลักดันการเติบโตของประเทศและการสร้างความปลอดภัยให้กับสมาชิกของสังคม แต่การทำให้สังคมมีความน่าอยู่นั้นต้องเกิดจากสมาชิกในสังคมมีความสุข มีความสงบ โดยคุณสมบัติอย่างหนึ่งของสังคมคือการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมนั้น ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ดังนั้นสมาชิกในสังคมไม่อาจแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองเพียงอย่างเดียวได้ เพราะจะทำให้เกิดความขัดแย้งหากทุกคนนึกถึงแต่ตนเอง และไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่

ตนเองพึงกระทำ การมีจิตสาธารณะหรือการมีความรับผิดชอบต่อสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งการปลูกฝังจิตสำนึกด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นต้องเริ่มมาจากครอบครัวที่ช่วยเหลือดูแลอบรมให้บุตรของตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ครอบครัวมีเวลาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อยลง เพราะบิดาและมารดาส่วนใหญ่ต้องออกไปทำงานทำนอกรับเลี้ยง การอบรมสั่งสอนจึงถูกฝากความหวังไว้กับโรงเรียน ซึ่งมีบทบาทโดยตรงในการอบรมสั่งสอนและสร้างพลเมืองที่ดีให้กับประเทศไทย และตอบสนองต่อนโยบายตามแผนพัฒนาของประเทศไทยต่อไป

จากการศึกษาบททวนพบว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัย มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งได้กำหนดให้การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการขับเคลื่อนแผนให้บรรลุเป้าหมาย โดยการพัฒนาศึกษาของชาติจึงถือเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาคน อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศในทุกกระบวน โดยมีกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) เป็นกรอบในการดำเนินการ เพื่อให้การพัฒนาประเทศในทุกกระบวนมีความสอดคล้องกัน และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560: 11) จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะตรงตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 และเพื่อให้คนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย ซึ่งมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ทั้งความรู้ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะ และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ โดยมีเป้าหมายคือ ให้ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะและช่วยเหลือสังคมเพิ่มขึ้น รวมทั้งร้อยละของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีการจัดกิจกรรมที่สะท้อนถึงการสร้างวินัย จิตสาธารณะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560: 108-110) ดังนั้น โรงเรียนหรือสถานศึกษาจึงเป็นสถานที่ที่เป็นแหล่งให้ความรู้ด้านวิชาการตั้งแต่พื้นฐานของวัยเด็ก รวมทั้งการสอนคุณลักษณะที่สำคัญ เพื่อให้เกิดทักษะชีวิตที่เหมาะสม ร่วมกับการให้การอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและสามารถแสดงศักยภาพที่เหมาะสมกับการเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพต่อไป

จากยุทธศาสตร์ดังกล่าวทำให้เห็นว่าการปลูกฝังเยาวชนไม่เพียงแต่ต้องเป็นผู้มีความรู้ด้านวิชาการ ยังต้องประพฤติตนตามหลักคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับการเตรียมพร้อมผู้เรียนสู่การเป็นพลเมืองโลก (พูนภักตรา พูลผล. 2557: 30) สามารถปรับตัวตอบรับกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย ซึ่งส่วนหนึ่งของคุณลักษณะที่พึงประสงค์คือ การมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย สามารถสรุปความหมายได้ว่าเป็นคุณลักษณะสำคัญที่บุคคลใช้ในการแสดงออกถึงความตั้งใจ พยายาม เอาใจใส่ในการปฏิบัติตน ให้เป็นไปตามระเบียบสังคม ในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคม โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่สร้างให้เกิดประโยชน์กับสังคม งดเว้นการกระทำอันเป็นผลเสียต่อส่วนรวม ช่วยสอดส่องป้องกันภัยร้ายของสังคม รวมถึงยอมรับผลการกระทำของตนด้วยความเต็มใจทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีขึ้นเมื่อมีข้อบกพร่อง ตลอดจนยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น และเคารพสิทธิของผู้อื่น (สมเกียรติ ถุงแก้ว. 2548: 3-4; จุฑามณี นิลผาย. 2550: 5; วายุ กาญจนศร. 2551: 4) ทำให้เห็นได้ว่าการมีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ ควรมีอยู่ในคุณสมบัติของสมาชิกสังคมทุกคน

อย่างไรก็ตาม การปลูกฝังพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นจำเป็นต้องเริ่มจากพื้นฐานของครอบครัวและโรงเรียนในการอบรมสั่งสอน เป็นแบบอย่างที่ดี นอกจากนี้ต้องอาศัยสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น การเป็นแบบอย่างที่ดี การได้รับการสนับสนุนในการแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสนใจพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนเป็นแหล่งสังคมอีกรูปแบบหนึ่งที่จำลองการอยู่ร่วมกันของสังคม ก่อนที่เยาวชนจะออกไปใช้ชีวิตในสังคมระดับใหญ่ขึ้น ทั้งในสังคมระดับอุดมศึกษา และสังคมของการทำงาน ดังนั้น การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหล่านั้นไม่เพียงแต่อาศัยการเรียนรู้อาจในห้องเรียนแต่ต้องสามารถนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเกิดความเคยชินและกลายเป็นนิสัยติดตัวไปในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นช่วงวัยแห่งการเตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง รวมถึงเป็นช่วงวัยรุ่นตอนกลางและตอนปลายที่มีความพร้อมทางด้านร่างกายเต็มที่ กำลังเปิดรับต่อสิ่งใหม่ มุ่งค้นหาตัวตน และต้องการเข้าสู่สังคม พร้อมที่จะมีคนรัก ต้องการการมีคุณค่า (ปิยวรรณ ทัศนัญชลี. 2559: 18) ทำให้กลุ่มนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในช่วงการเตรียมความพร้อมต่อการเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา หรือสังคมแห่งการทำงานต่อไป มีการซึมซับและพยายามทำตนให้มีคุณค่าต่อสังคม เพื่อให้เกิดการยอมรับ ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้การศึกษาค้นคว้าได้นำหลักการและแนวคิดพฤติกรรมศาสตร์มาช่วยในการอธิบายความสัมพันธ์ของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ที่ได้ให้ความสนใจทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยพบว่าเขตกรุงเทพมหานคร มีบริบทสภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากต่างจังหวัด เพราะมีการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของเมืองอย่างรวดเร็ว มีประชากรจากหลายจังหวัดที่หลั่งไหลเข้ามาอยู่ในตัว

เมือง ทำให้เกิดข้อจำกัดด้านความพอเพียงของทรัพยากร ด้วยบริบทดังกล่าวทำให้สังคมเล็งเห็นความสำคัญในพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมาก โดยเฉพาะกับกลุ่มนักเรียนที่ควรเริ่มมีพฤติกรรมอันพึงประสงค์โดยเริ่มจากรับผิดชอบต่อตนเอง รับผิดชอบต่อโรงเรียน และไปสู่การรับผิดชอบต่อสังคมในระดับต่อไป

ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่าการศึกษารั้งนี้อยู่บนฐานแนวคิดของพฤติกรรมศาสตร์ที่มุ่งให้ความสนใจในการทำความเข้าใจ อธิบาย หรือทำนายพฤติกรรม ซึ่งหลักการดังกล่าวคือการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ใช้รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) เป็นหลักในการอธิบายสาเหตุของการเกิดพฤติกรรม ที่ให้ความสนใจใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) สาเหตุจากสถานการณ์ ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ สถานการณ์ที่เอื้อให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่น่าปรารถนา และสถานการณ์ที่ขัดขวางไม่ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่น่าปรารถนา และ 2) สาเหตุทางจิตใจที่ติดตัวมาแต่เดิม ที่เรียกว่า จิตลักษณะเดิม ซึ่งเกิดจากการถ่ายทอดทางสังคมหรือประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิต 3) สาเหตุมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุทางจิตลักษณะเดิมกับสาเหตุทางสถานการณ์ ซึ่งเรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบกลไก และ 4) สาเหตุจากจิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งเป็นจิตลักษณะที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541) ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรด้านพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนใหญ่ได้ศึกษากับองค์กรที่จัดกิจกรรมให้กับสังคม และมีองค์ประกอบของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมหลายด้าน แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความสนใจต่อบริบทภายในโรงเรียนด้วยเหตุผลที่กล่าวไว้ข้างต้น จึงพบว่าองค์ประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนประกอบด้วย พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน และพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยบูรณาการปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรม อันเกิดจาก 1) ปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม ประกอบด้วย การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล 2) ปัจจัยจิตลักษณะเดิม ประกอบด้วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน และ 3) ปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ร่วมกันวิเคราะห์ โดยผลการศึกษารั้งนี้มุ่งหวังให้เกิดความรู้ในด้านการพัฒนาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศ และเพื่อเป็นการผลักดันให้เกิดแนวทางการพัฒนาและสร้างพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดขึ้นในโรงเรียน อันเป็นพื้นฐานในการเป็นพลเมืองที่ดีต่อไปในสังคม ตลอดจนเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงสร้างสรรค์ให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
3. เพื่อค้นหาตัวทำนายที่สำคัญ และศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ความสำคัญของการวิจัย

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ได้คำนึงถึงการตอบสนองต่อแผนพัฒนาของประเทศทั้งในด้านแผนพัฒนาเศรษฐกิจและแผนพัฒนาการศึกษาที่มุ่งให้ความสำคัญกับการรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นผลการศึกษาทำให้ทราบถึงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียน อันนำไปสู่การสร้างโปรแกรมหรือการกระตุ้นปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนมีเป็นพลเมืองที่ดีต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ผลการศึกษาทำให้ทราบถึงการสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ อันนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมหรือการคงพฤติกรรมของนักเรียนให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคมในขณะที่อยู่ในโรงเรียน รวมทั้งการปลูกฝังพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ทำให้นักเรียนมีนิสัยที่พึงปรารถนา และทำให้นักเรียนสามารถรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและต่อส่วนรวม

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2559 โดยแบ่งตามเขตพื้นที่การปกครองตามสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งจำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในเขตพื้นที่การศึกษา 1 ได้แก่ โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต โรงเรียนสิริรัตนารุท โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 6,441 คน และเขตพื้นที่การศึกษา 2 ได้แก่ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม และโรงเรียนวัดนวลนรดิศ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 4,137 คน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งสิ้น 540 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้จริงทั้งสิ้น 540 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

การศึกษานี้ผู้วิจัยอาศัยแนวการวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดพฤติกรรมมนุษย์ตามรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ มี 3 กลุ่ม ได้แก่

1.1 กลุ่มสถานการณ์สังคม ประกอบด้วยตัวแปร

1.1.1 การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน

1.1.2 การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง

1.1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล

1.2 กลุ่มจิตลักษณะเดิม ประกอบด้วยตัวแปร

1.2.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.2.2 ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน

1.3 กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบด้วยตัวแปร

1.3.1 เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

1.4 กลุ่มตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ ประเภทโรงเรียน เพศ ระดับชั้นเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ประกอบด้วย

2.1.1 พฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียน

2.1.2 พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน

2.1.3 พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร หมายถึง สถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยมีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพใต้ และโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

ส่วนที่ 2 แนวการวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรมบุคคล: รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม

ส่วนที่ 3 ปัจจัยเชิงเหตุด้านสถานการณ์ทางสังคมกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

ส่วนที่ 4 ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะเดิมกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

ส่วนที่ 5 ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

ส่วนที่ 6 ลักษณะทางชีวสังคมกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

ส่วนที่ 7 นิยามเชิงปฏิบัติการ

ส่วนที่ 8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ส่วนที่ 9 สมมติฐานในการวิจัย

ส่วนที่ 1 พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

1.1 ความหมายของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ถือได้ว่าเป็นความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากโรงเรียนเป็นแหล่งปลูกฝังขั้นพื้นฐานให้กับการใช้ชีวิตของเด็กนักเรียนอันนำไปสู่การมีความรับผิดชอบต่อสังคมต่อไป จากการทบทวนพบว่า ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของพฤติกรรมความรับผิดชอบว่าเป็นการกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ำเนื้อความคิด และความรู้สึกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า และรับผิดชอบต่อ ให้ความหมายว่าการยอมรับผลทั้งดีและไม่ดี ในกิจกรรมที่ตนได้ทำลงไปหรือที่อยู่ในความดูแลของตน (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. 2544) แต่อย่างไรก็ตามพฤติกรรมความรับผิดชอบนั้นมีทั้งรับผิดชอบต่อตนเอง รับผิดชอบต่อผู้อื่น และรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มุ่งให้ความสำคัญกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยได้มีการทบทวนถึงความหมายถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

เมื่อกล่าวถึงความรับผิดชอบต่อสังคมได้มีผู้ให้ความหมายไว้สอดคล้องกัน นั่นคือ เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่แสดงออกมาในลักษณะของการมีความตั้งใจ ความพยายาม ละเอียดรอบคอบ ความเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบของสังคม มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ของสังคม บำเพ็ญประโยชน์ สร้างสรรค์ความเจริญให้สังคมอย่างเต็มความสามารถ ช่วยกันดูแล รักษาสมบัติของส่วนรวม ช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลที่จะเป็นภัยต่อสังคม งดเว้นการกระทำที่เป็นผลเสียต่อสังคม ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ แก่คนในสังคมตามความสามารถของตนเอง อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ป้องกัน พัฒนาและแก้ปัญหาของสังคม ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสังคมและกฎหมายของบ้านเมือง และงดเว้นการกระทำอันเป็นผลเสียแก่ส่วนรวม สร้างสรรค์ความเจริญให้กับสังคม (เรณู แดงไทย. 2547: 5; จุฑามณี นิลผาย. 2550: 5; ถวิล สมัยมาก. 2551: 7-8) นอกจากนี้ยังให้ความหมายที่เน้นถึงความสำคัญในการที่แสดงออกต่อสถานการณ์หรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะการเป็นสมาชิกที่ดี (วายุ กาญจนศร. 2551: 4) ให้บรรลุเป้าหมาย รักษาสิทธิ ยอมรับผลกระทำของตนด้วยความเต็มใจ ทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีขึ้นเมื่อมีข้อบกพร่อง ตลอดจนเคารพสิทธิและรับฟังข้อเสนอนะ ความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย ซึ่งพฤติกรรมที่บุคคลมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติต่อสังคม (สมเกียรติ ฤงแก้ว. 2548: 3-4)

โดยพบว่าองค์ประกอบที่สำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย ความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมือง ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา ความรับผิดชอบต่อเพื่อน (อุไรวรรณ วัชรคุ่มครอง. 2553: 5-6) นอกจากนี้ มีผู้จัดประเภทองค์ประกอบของพฤติกรรมรับผิดชอบไว้อย่างหลากหลาย เช่น กมลรัตน์ ทวีชาติวิทยากุล (2531) แบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 13 ด้านได้แก่ ความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน ความรับผิดชอบต่อเพื่อน ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อการพัฒนาสังคม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน ความรับผิดชอบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพของตน ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ความรับผิดชอบต่อสุขภาพอนามัยตนเอง ความรับผิดชอบต่อ การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่ตนเอง ความรับผิดชอบต่อกิจกรรมมหาวิทยาลัย ความรับผิดชอบต่อความมุ่งหวังของมหาวิทยาลัย และความรับผิดชอบต่อเสถียรภาพและเศรษฐกิจของครอบครัว การศึกษาของขวัญฤดี ขำช่อนสัตย์ (2541) แบ่งความรับผิดชอบเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตนเอง ความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน ความรับผิดชอบต่อสถาบัน และความรับผิดชอบต่อสังคม จริฎญา เฉลาประโคน (2546) ได้แบ่งความรับผิดชอบเป็น 5 ด้านได้แก่ ความรับผิดชอบต่อเพื่อน ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ ส่วนวายุ กาญจนศรและนิยม วงศ์พงษ์คำ (2551) ได้นิยามความหมายของความรับผิดชอบในแบบต่างๆ ของนักศึกษาพลศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ไว้ 6 ด้านคือ ความรับผิดชอบต่อการเล่นกีฬาและการเป็นผู้ดูกีฬา ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ ความรับผิดชอบต่อ

สถานศึกษา ความรับผิดชอบต่อชุมชน และความรับผิดชอบต่อเพื่อน ชูติมา ไชยสิทธิ์ (2554) กล่าวถึงองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 4 องค์ประกอบ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อเพื่อน ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ความรับผิดชอบต่อชุมชน เวคิน วุฒิมวงศ์ (2542) ได้แบ่งความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบของสังคม ด้านการระงับการกระทำที่เป็นภัยต่อสังคม ด้านการมีส่วนร่วมในการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ด้านการติดตามความเคลื่อนไหวของสังคม ปรีชา การสอาด (2547) พบว่าองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมมีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการรักษาทรัพยากร ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม ด้านการเสียสละต่อส่วนรวม ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง ด้านการรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม ด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม และด้านการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม และจุฑามณี นิลผาย (2550) พบว่ามีองค์ประกอบของพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมที่ชัดเจน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการเสียสละต่อส่วนรวม ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง ด้านการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม ด้านการรักษาทรัพยากร ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม และด้านการรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม

จะเห็นได้ว่า มีการแบ่งองค์ประกอบของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมไว้หลายแบบด้วยกัน อย่างไรก็ตามสามารถจัดประเภทโดยแบ่งเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น ความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน ความรับผิดชอบต่อการทำงานของตนเอง เป็นต้น และพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ความรับผิดชอบต่อชุมชน เป็นต้น และพบว่ามีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นจำนวนมากที่ศึกษากับบริบทขององค์กร และสถานศึกษาซึ่งงานวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความสนใจกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ซึ่งครอบคลุมถึงพฤติกรรมที่แสดงออกต่อโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน การรักษาผลประโยชน์ เกียรติยศ ชื่อเสียงของโรงเรียน ช่วยเหลืองานของโรงเรียน การรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน และการปฏิบัติตนเป็นนักเรียนที่ดี เป็นต้น (จริญญา เจลาประโคน. 2546; วายุ กาญจนตร; และนิยม วงศ์พงษ์คำ. 2551; ชูติมา ไชยสิทธิ์. 2554) โดยผู้วิจัยได้จัดกลุ่มเป็นพฤติกรรมย่อยที่จะศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย พฤติกรรมช่วยเหลืองานของโรงเรียน พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน และพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ซึ่งมีการทบทวนความหมายและการวัดของแต่ละองค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

1. พฤติกรรมช่วยเหลืองานของโรงเรียน

พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยให้ความหมายว่าเป็นการเคารพเชื่อฟังคำแนะนำสั่งสอนของครู รู้จักหน้าที่และบทบาทของตนเองในฐานะนักเรียน โดยการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียน ด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองในฐานะนักเรียนที่ดีให้อยู่ในกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน การกระทำที่ช่วยเหลืองานของโรงเรียนตามความสามารถที่ตนสามารถทำได้อย่างเต็ม

ประสิทธิภาพ (พรชัย รอดสมจิตร. 2527; ภัสรา อรุณมีศรี. 2533; ดุสิต อุทิศพงษ์. 2547) และงานวิจัยของชุตติมา ไชยสิทธิ์ (2554) ได้กำหนดพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนว่าเป็นพฤติกรรมที่นักเรียนสามารถปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเองภายในโรงเรียนได้ โดยพบว่าสามารถแสดงออกได้หลายสถานการณ์ เช่น การช่วยเหลืองานของโรงเรียน การปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ทำงานที่ครูได้มอบหมายให้สำเร็จลุล่วง ทำเวรรักษาความสะอาดห้องเรียน อาสาเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน หมายถึง การกระทำที่นักเรียนแสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการแสดงออกต่อโรงเรียน ด้วยการช่วยเหลืองานโรงเรียน โดยการที่นักเรียนช่วยทำงาน ปฏิบัติกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น การทำงานที่ครูได้มอบหมายให้สำเร็จลุล่วง เช่น การทำเวรรักษาความสะอาดห้องเรียน และการอาสาเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เป็นต้น

2. พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2546) ให้ความหมายของคำว่า “รักษา” หมายถึง การรู้จักระมัดระวัง ป้องกัน และคำว่า “ชื่อเสียง” หมายถึง เกียรติยศ ความยกย่องนับถือ และความมีหน้ามีตา และงานวิจัยของชุตติมา ไชยสิทธิ์ (2554) นิยามพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนว่าเป็นการกระทำที่นักเรียนแสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการแสดงออกต่อโรงเรียน ด้วยการรักษาชื่อเสียงโรงเรียน โดยการที่นักเรียนรักษาชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับการยกย่องนับถือ ไม่ทำลายชื่อเสียงของโรงเรียน และไม่ประพฤติดนที่ทำให้โรงเรียนเสื่อมเสียชื่อเสียง เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน หมายถึง การกระทำที่นักเรียนแสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการแสดงออกต่อโรงเรียน ด้วยการรักษาชื่อเสียงโรงเรียน โดยการที่นักเรียนรักษาชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับการยกย่องนับถือ ไม่ทำลายชื่อเสียงของโรงเรียน และไม่ประพฤติดนที่ทำให้โรงเรียนเสื่อมเสียชื่อเสียง เป็นต้น

3. พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน เป็นพฤติกรรมที่บุคคลรู้จักระมัดระวัง ปกป้อง ป้องกันบางสิ่งบางอย่าง โดยได้มีการทบทวนความหมายของคำว่า “ทรัพย์สินสมบัติ” หมายถึง ทรัพย์สินที่อยู่ในครอบครองอันอาจใช้สอยแจกจ่ายได้ และงานวิจัยของชุตติมา ไชยสิทธิ์ (2554) นิยามพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนว่าเป็นการกระทำที่นักเรียนแสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการแสดงออกต่อโรงเรียนด้วยการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน โดยการที่นักเรียนดูแลเอาใจใส่ทรัพย์สินของโรงเรียนไม่ให้เกิดความชำรุด เสียหาย เช่น รู้จักระมัดระวังการใช้วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่โรงเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน ไม่ทำลายทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ช่วยโรงเรียนประหยัด โดยรู้จักใช้ทรัพย์สินและพลังงานเท่าที่จำเป็น เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน หมายถึง กระทำที่นักเรียนแสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการแสดงออกต่อโรงเรียน ด้วยการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน โดยการที่นักเรียนดูแลเอาใจใส่ทรัพย์สินของโรงเรียนไม่ให้เกิดความชำรุดเสียหาย เช่น การรู้จักระมัดระวังการใช้วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่โรงเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน ไม่ทำลายทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ช่วยโรงเรียนประหยัดโดยรู้จักใช้ทรัพยากรและพลังงานเท่าที่จำเป็น เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่หรือแสดงการกระทำเป็นพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกต่อโรงเรียน ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน 2) พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน และ 3) พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

1.2 การวัดพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนตามนิยามเชิงปฏิบัติการ ข้อคำถามเป็นข้อความประโยคบอกเล่า แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 6 ระดับ จาก “ปฏิบัติมากที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่ปฏิบัติเลย” (1 คะแนน) นักเรียนที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า

ส่วนที่ 2 แนวการวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรมบุคคล: รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม

ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) ได้กล่าวถึงสาเหตุการเกิดพฤติกรรมของบุคคลไว้ว่าเกิดจากหลายสาเหตุพร้อมกัน โดยมีสาเหตุที่สำคัญอยู่ 4 ด้าน ได้แก่ 1) สาเหตุจากสถานการณ์ปัจจุบันที่กำลังเผชิญอยู่ เรียกว่า ลักษณะทางสถานการณ์ (Situational factors) ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ สถานการณ์ที่เอื้อให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่น่าปรารถนา เช่น การเห็นแบบอย่างที่ดี การได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม ซึ่งจะบ่มเพาะให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมที่น่าปรารถนา และ สถานการณ์ที่ขัดขวางไม่ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่น่าปรารถนาเช่น สภาพความเป็นอยู่ที่ยากจน การถูกล่วงโทษ เป็นต้น 2) สาเหตุทางจิตใจที่ติดตัวมาแต่เดิม หรือที่เรียกว่า จิตลักษณะเดิม (Psychological attributes) เกิดจากการถ่ายทอดทางสังคมหรือประสบการณ์ต่างๆ จากสิ่งแวดล้อม เช่น ครอบครัว โรงเรียน มาตั้งแต่เด็ก เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน 3) สาเหตุจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุทางจิตลักษณะเดิมกับสาเหตุทางสถานการณ์ปัจจุบัน เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical interaction) เช่น นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และได้รับการปลุกฝังเรื่องความรับผิดชอบจากพ่อแม่มามาก จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำและได้รับการปลุกฝังเรื่องความรับผิดชอบมาน้อยกว่า 4) สาเหตุจากจิตลักษณะตามสถานการณ์ (Psychological states) ซึ่งเป็นจิตลักษณะที่

เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ปัจจุบันที่บุคคลประสพอยู่ในช่วงเวลานั้น มีลักษณะเป็นการปฏิสัมพันธ์แบบในตน (Organismic interaction) เช่น เจตคติต่อพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง ความวิตกกังวลในสถานการณ์ที่ตนเองไม่คุ้นเคย เป็นต้น โดยจากการสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ในช่วงกว่า 30 ปี พบว่ามีการใช้รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมในการศึกษาและอธิบายสาเหตุการเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เนื่องจากการเกิดพฤติกรรมบุคคลมีที่มาจากหลายสาเหตุ (ดวงเดือน พันธุนาวิน. 2541; ดุจเดือน พันธุนาวิน. 2550ข)

การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนในครั้งนี้ จึงใช้รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมในการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา เพื่อใช้ในการกำหนดตัวแปรเชิงสาเหตุที่สำคัญของพฤติกรรมความรับผิดชอบ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล 2) กลุ่มจิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน และ 3) กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยรายละเอียดของตัวแปรในกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ส่วนที่ 3 ปัจจัยเชิงเหตุด้านสถานการณ์ทางสังคมกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

การศึกษาครั้งนี้ตั้งอยู่บนฐานแนวคิดของพฤติกรรมศาสตร์ ที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยทางจิตและปัจจัยด้านสถานการณ์ทางสังคมอันนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ซึ่งลักษณะของสถานการณ์ทางสังคม จีรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นสภาพแวดล้อมทางสังคมที่บุคคลประสพอยู่จากอดีตถึงปัจจุบันที่อาจมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลนั้น โดยสภาพแวดล้อมที่ประสพอยู่นั้นเป็นกระบวนการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านการดำเนินชีวิต การปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับผู้อื่นหรือบรรทัดฐานของสังคมนั้นโดยผ่านการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) ซึ่งเป็นกระบวนการที่หล่อหลอมนักเรียนเข้าสู่สังคมที่ตนอาศัยอยู่ เรียนรู้และซึมซาบความเชื่อ เจตคติ ค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม เพื่อเป็นรากฐานในการคิดและแสดงพฤติกรรมต่างๆ (งามตา วนิทานนท์. 2545) รวมถึงยังเป็นการขัดเกลาทางสังคมในฐานะที่เป็นกระบวนการที่เด็กจะได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิตของสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสม (Elkin. 1989: 127) โดยมีครอบครัวเป็นสถาบันหลักในการถ่ายทอดกระบวนการดังกล่าว จากการปลูกฝัง อบรม เพื่อถ่ายทอดสิ่งที่ดีงามหรือพฤติกรรมอันพึงปรารถนาของสังคมให้แก่เด็กควบคู่กับการดูแลเลี้ยงดูให้เติบโตใหญ่ ในขณะที่ครูเป็นผู้รับบทบาทนี้เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนควบคู่กับการให้ความรู้เชิงวิชาการ และเพื่อนเป็นอีกหนึ่งบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของนักเรียน ในการวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ 1) การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน 2) การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และ 3) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน

3.1.1 ความหมายของการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน

การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนถือว่ามีสำคัญต่อนักเรียนในการแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนอย่างมาก โดยเฉพาะผู้ที่เป็นตัวแทน (Agents) ที่สำคัญดังเช่น ครูอาจารย์ เพื่อน ซึ่งเป็นผู้ผลักดันให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน การช่วยเหลือและสนับสนุนให้นักเรียนเข้ามีส่วนร่วมต่อกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน การยกย่องชื่นชมเพื่อน เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ต่อพฤติกรรมอันพึงประสงค์และยึดถือเป็นสิ่งที่ดี สอดคล้องกับเพียร์ซและคณะ (Pierce; et al. 1996) กล่าวถึงการสนับสนุนทางสังคมว่าเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยเป็นลักษณะของการแลกเปลี่ยนสนับสนุนซึ่งกันและกัน (Supportive transaction) จากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในแต่ละครั้ง และบุคคลสามารถเป็นได้ทั้งผู้ให้ ซึ่งเป็นผู้ที่พยายามให้การสนับสนุนช่วยเหลือและผู้รับ

นอกจากนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543) ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงการให้การสนับสนุนทางสังคม มักปรากฏใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การสนับสนุนด้านอารมณ์ (Emotional support) เช่น การให้ความรัก ความอบอุ่น หรือการยอมรับ เป็นต้น 2) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational support) เช่น การให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน การติชม เป็นต้น 3) การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากร งบประมาณ และแรงงาน (Material support) เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนหมายถึง ระดับการรับรู้ของนักเรียนถึงการสนับสนุนในเรื่องพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อโรงเรียน จากครู แบ่งได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านอารมณ์ เช่น ครูพูดชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่เวรทำความสะอาด เป็นต้น 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การให้ความรู้กับนักเรียนในด้านประโยชน์ของการรักษาความสะอาดของห้องเรียน และ 3) ด้านวัสดุสิ่งของ เช่น การจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำความสะอาดให้แก่นักเรียน เป็นต้น

3.1.2 การวัดการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน

จากการศึกษาการวัดการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน ได้แก่ ฐานันตร์ เปียศิริ (2545) ได้สร้างแบบวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน โดยให้นักเรียนรายงานปริมาณการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลในโรงเรียนเกี่ยวกับการประหยัดไฟฟ้าใน 3 ด้าน ได้แก่ การสนับสนุนด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร และการสนับสนุนด้านวัสดุสิ่งของ จำนวน 12 ข้อ เป็นมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .81 เช่นเดียวกับกุหลาบ ไทโรโพธิ์ภู (2546) ได้สร้างแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน โดยให้นักเรียนรายงานการได้รับความช่วยเหลือด้านข่าวสาร วัสดุสิ่งของและการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากครู เพื่อน และโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ เป็นมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .80 และจีรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) ได้สร้างแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจาก

โรงเรียน มีเนื้อหาเกี่ยวกับปริมาณการรายงานของนักเรียนว่าครูในโรงเรียนให้การสนับสนุนส่งเสริมในเรื่องการมีพฤติกรรมรับผิดชอบใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวัสดุสิ่งของ จำนวน 10 ข้อ เป็นมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน โดยนำแบบวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนของจිරพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) มาทำการปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทที่ต้องการศึกษา และสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยวัดใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวัตถุประสงค์สิ่งของ ข้อคำถามเป็นข้อความประโยคบอกเล่า แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) นักเรียนที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า

3.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน ได้แก่ ฐานันตร์ เปียศิริ (2545) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว จำนวน 701 คน พบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน ร่วมกับปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม ทำนายพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าเพื่อส่วนรวมได้ร้อยละ 30.4 เป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 ในกลุ่มปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม เช่นเดียวกับงานวิจัยของกุหลาบ ไทรโพธิ์ภู (2546) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 587 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียนสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการรักษาความสะอาดส่วนรวมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียนต่ำ และการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมการรักษาความสะอาดส่วนรวมได้ร้อยละ 45.4 รวมทั้งงานวิจัยของจिरพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) ศึกษาลักษณะสถานการณ์ในโรงเรียน ครอบครัว และจิตพอเพียงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 602 คน พบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมการรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนชุมชนได้ร้อยละ 51.5 ($\beta=.15$) และสุขจิตร ตั้งเจริญ (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อของนักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 260 คน พบว่า การสนับสนุนทางสังคม ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อร้อยละ 61 ($\beta=.11$) และพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมและลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองที่มีผลต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อมากกว่านักศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความรับผิดชอบ และพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ

3.2 การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง

3.2.1 ความหมายของการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง

1) การเห็นแบบอย่างที่ดีจากโรงเรียน

ความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน มีสาเหตุหนึ่งมาจากสถานการณ์ทางสังคมที่เอื้อต่อการแสดงพฤติกรรม ดังเช่น การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างที่มีการแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคมและเมื่อบุคคลได้เห็นถึงผลดีของการกระทำดังกล่าว ย่อมมีอิทธิพลผลักดันให้บุคคลพัฒนาพฤติกรรม หรือเป็นการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับปัญหาและสนองต่อความต้องการพื้นฐาน ในฐานะที่ตนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคมนั้น

ในการศึกษาค้นคว้าได้มุ่งเน้นศึกษากับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยโรงเรียนถือได้ว่าเป็นสถาบันในการถ่ายทอดทางสังคมที่สำคัญแห่งหนึ่ง โดยมีครูอาจารย์เป็นผู้ที่มีอิทธิพลสำคัญต่อเด็ก ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิชาการร่วมกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียน (พระครูประโชติจันทร์วิมล. 2555) สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพของครู ที่กำหนดถึงการแสดงออกของครูทั้งในด้านการแสดงออก การประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธาและถือเป็นแบบอย่าง (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2540) ดังนั้นเมื่อนักเรียนได้รับรู้และเห็นแบบอย่างจากครูในเรื่องการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม และคุณสมบัติที่สังคมให้การยอมรับ ย่อมเกิดการซึมซับและเรียนรู้การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นกลุ่มนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น เป็นช่วงวัยแห่งการเตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงรวมถึงเป็นช่วงวัยรุ่นตอนกลางและตอนปลายที่มีความพร้อมทางด้านร่างกายเต็มที่ กำลังเปิดรับต่อสิ่งใหม่ มุ่งค้นหาตัวตน และต้องการเข้าสู่สังคม พร้อมทั้งจะมีคนรัก ต้องการการมีคุณค่า (ปิยวรรณทัศนัญชลี. 2559: 18) ดังนั้นผู้ที่มีอิทธิพลสูงสุดสำหรับวัยนี้ คือ เพื่อน โดยบุคคลในวัยนี้มักยึดถือเพื่อนเป็นตัวแบบสำคัญ ใช้เวลาส่วนใหญ่ร่วมกับเพื่อน และมักเกิดการคล้อยตามเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มได้ง่าย ซึ่งอาจทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่อาจจะเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมได้มาก (แสงอรุณ ธรรมเจริญ; และลินดา สุวรรณดี. 2547)

ทั้งนี้ การเห็นแบบอย่างที่ดีนั้นสามารถนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมได้ ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) ของแบนดูราที่อธิบายวิธีการและกระบวนการที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากสังคม แล้วทำให้เกิดการยอมรับลักษณะ และกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นของตนเอง โดยนำหลักการเสริมแรง (Principle of reinforcement) และหลักการเชื่อมโยง (Principle of association) มาใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม ซึ่งทฤษฎีนี้อธิบายบนความเชื่อที่ว่าพัฒนาการทางด้านจริยธรรมหรือพฤติกรรมของบุคคลนั้น เป็นผลอันเกิดจากการปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมของสังคมนั้นๆ โดยมีแรงขับเคลื่อนมาจากความต้องการพื้นฐานทางชีวภาพ ในการตอบสนองต่อรางวัล หรือการหลีกเลี่ยงการลงโทษจากสังคม (Bandura. 1977: 5) นอกจากนี้ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับสถานการณ์ว่าเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้บุคคลกระทำพฤติกรรมซ้ำๆ จนกลายเป็นนิสัยของบุคคลนั้นในที่สุด นั่นคือ การหวัง ความพอใจ และการหลบหลีกจากความทุกข์ โดยพฤติกรรมส่วนมากของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ตามทฤษฎีนี้มี 2 ประเภท คือ 1) การเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรงหรือการเรียนรู้จากผลการกระทำ 2) การเรียนรู้จากการสังเกต ซึ่งในประเด็นของการเห็นแบบอย่างเป็นการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ (Model) ว่าตัวแบบทำอะไร เมื่อสังเกตได้แล้วก็นำมาคิดว่าตนสามารถทำพฤติกรรมใหม่ได้อย่างไร และเกิดกระบวนการเลียนแบบพฤติกรรมนั้นขึ้น ซึ่งเป็นหนึ่งในวิธีการขัดเกลาทางสังคม โดยตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อการเลียนแบบ ได้แก่ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแบบและผู้เลียนแบบ คือ ความสนิทสนมคุ้นเคยเป็นหลักซึ่งผู้เรียนแบบจะให้ความสนใจต่อผลตอบแทนที่เป็นตัวแบบน้อยมาก 2) ผลตอบแทนที่ผู้เป็นตัวแบบได้รับเมื่อแสดงพฤติกรรมนั้นออกไปแล้วว่าตัวแบบได้รับผลตอบแทนอย่างไรดีหรือไม่ดี ซึ่งเป็นพลังเสริมที่ผู้เลียนแบบจะตัดสินใจเลียนแบบ โดยนำรางวัลที่ตัวแบบได้รับมาเป็นเครื่องตัดสินใจว่าจะเลียนแบบหรือไม่ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541) โดยการเรียนรู้ทางสังคมจะก่อให้เกิดพฤติกรรม ได้แก่ 1) การสอนพฤติกรรมใหม่ 2) การสอนกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่ 3) การสอนความคิดหรือพฤติกรรมสร้างสรรค์ 4) การยับยั้งการกระทำ 5) การลดความหวั่นเกรงที่จะกระทำ 6) การส่งเสริมการกระทำ 7) การเน้นสิ่งเร้า ที่ยับยั้งหรือกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม และ 8) การกระตุ้นอารมณ์ (นีออน พิณประดิษฐ์; และคณะ. 2546)

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านการเห็นแบบอย่างที่ดีจากโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนนั้น ดังเช่น การที่นักเรียนได้เห็นแบบอย่างที่ดีจากครูในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและเพื่อนในด้านการช่วยเหลืองานของโรงเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้และนำมาปฏิบัติตาม ดังนั้นในการศึกษานี้จึงกำหนดว่าการเห็นแบบอย่างที่ดีจากโรงเรียน หมายถึง ปริมาณการรับรู้ของนักเรียนต่อพฤติกรรมของครูและเพื่อนในโรงเรียนที่แสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ได้แก่ พฤติกรรมช่วยเหลืองานของโรงเรียน พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน และพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

2) การเห็นแบบอย่างที่ดีจากครอบครัว

การเรียนรู้ของเด็กส่วนมาก มักจะเกิดจากการเลียนแบบผู้ที่ตนรัก ผู้ใกล้ชิด หรือผู้มีอำนาจ ซึ่งบุคคลที่อยู่ในฐานะดังกล่าวและใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดคือบิดามารดา หรือคนในครอบครัว บิดามารดาและครอบครัวจึงเป็นแบบอย่างที่สำคัญและมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมของเด็ก โดยดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528) ได้กล่าวถึงการมีแบบอย่างที่ดีจากบิดามารดาไว้ว่าเป็นการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กในการรับรู้การถ่ายทอดทางสังคมต่างๆ จากบิดามารดา และส่งผลให้เด็กยอมรับบิดามารดาโดยไม่รู้ตัว เด็กมีแนวโน้มที่จะยึดการแสดงออกของบุคคลอื่นในการเป็นแบบอย่างพฤติกรรมโดยธรรมชาติ และจะเลียนแบบพฤติกรรมของบิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดูตนมากที่สุด เนื่องจากเป็นผู้ที่ใกล้ชิด ให้ความรัก การดูแลทำให้เกิดความสบายใจซึ่งทำให้เด็กพอใจ และเกิดการเอาใจใส่ จดจำ พฤติกรรม ความคิด ของบุคคลที่ตนเองชอบ จนกลายเป็นพฤติกรรมของตนโดยไม่รู้ตัว ดังนั้นหากเด็กได้พบเห็นว่าพ่อแม่มีจิตอาสา ชอบช่วยเหลืองานของสังคม ยึดถือผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน พ่อแม่มีการถ่ายทอดบรรยากาศในด้านการรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนให้กับบุตร หรือประสบการณ์การสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน การรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนย่อมทำให้บุตรสามารถซึมซับพฤติกรรมดังกล่าว

ดังนั้นการเห็นแบบอย่างการรับผิดชอบต่อสังคมจากครอบครัวในงานวิจัยนี้จึง หมายถึง การที่นักเรียนรับรู้ว่าเป็นบิดามารดา หรือสมาชิกในครอบครัวของตน ได้แสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อโรงเรียน ได้แก่ 1) พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน 2) พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน และ 3) พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

3) การเห็นแบบอย่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจากเครือข่ายสังคมออนไลน์กับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อโรงเรียน

เนื่องจากในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่เทคโนโลยีด้านการสื่อสารได้พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการส่งข่าวสารได้เพียงเสี้ยววินาที โดยสื่อเหล่านี้เป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาทและอิทธิพลต่อการรับรู้ของนักเรียน จนนำไปสู่การปลูกฝังหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติ ค่านิยม ตลอดจนรูปแบบของพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน นักเรียนนักศึกษา ทั้งนี้ลักษณะสื่อมีหลายรูปแบบ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ บทเพลง หนังสือ เป็นต้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นเครื่องปลูกฝังค่านิยมทางคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนทุกวัยได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีความน่าสนใจ เข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว สามารถเข้าถึงได้จากสถานที่ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันรวมถึงมีหลากหลายช่องทาง ทำให้เยาวชนเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้รวดเร็ว ประกอบกับวิถีชีวิตที่เร่งรีบของคนในเมืองหลวง ทำให้ครอบครัวมีเวลาให้แก่กันน้อยลง จึงเป็นเหตุสนับสนุนให้สื่อมีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนมากขึ้น (ศุภรางค์ อินทุณฑ์. 2552)

ในขณะที่เดียวกันการนำเสนอของข้อมูลจากสื่อเหล่านี้มีทั้งด้านบวกและด้านลบ จึงเปรียบเทียบเหมือนเครื่องมือที่หลอหลอมให้กับเด็กทั้งในด้านดี เช่น การเลียนแบบพฤติกรรมด้านดีของดารา การเห็นผลของการกระทำดีดังเช่น การได้รับการยกย่องชื่นชม ได้รับรางวัล ผ่านสื่อย่อมทำให้

เด็กและเยาวชนรับรู้ถึงพฤติกรรมในด้านดี และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ในขณะที่สื่อยังอาจเป็นเครื่องทำลายหรือขวางกั้นการปลูกฝังและหล่อหลอมให้เด็กนักเรียนนักศึกษาให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดั่งงามได้เช่นกัน (พระครูประโชติจันทวิมล. 2555) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อออนไลน์ต่างๆ ซึ่งให้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่สามารถเข้าถึงได้ทุกเวลาดังเช่นสื่อสังคมออนไลน์

จากการศึกษาทบทวนนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ ที่มุ่งเน้นไปที่เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online social networking) ซึ่งเป็นสังคมที่เชื่อมโยงบุคคลให้มีกิจกรรมร่วมกันบนอินเทอร์เน็ต โดยที่ผู้ใช้งานสามารถสร้างสรรค์เนื้อหาต่างๆ แสดงความคิดเห็นโต้ตอบซึ่งกันและกันบนเว็บไซต์ได้ ทั้งในระดับบุคคลและระดับกลุ่ม ปัจจุบันมีเครือข่ายสังคมออนไลน์เกิดขึ้นมากมาย และมีวัตถุประสงค์ในการใช้งานแตกต่างกันออกไป (เกศริน แสงจันทร์เรือง. 2554) จากการสำรวจของเว็บไซต์ (Zocial rank) ซึ่งเป็นเว็บไซต์เก็บข้อมูลสถิติต่างๆ เกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) ได้ออกมาเปิดเผยถึงสถิติการใช้งานของคนไทยในช่วงปี 2557 พบว่า มีผู้ใช้งาน 18 ล้านคน โดยผู้ใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) คิดเป็นร้อยละ 85 ของผู้ใช้งานทั้งหมด (Zocial Rank. 2557) โดยเกศริน แสงจันทร์เรือง (2554) ได้กล่าวถึงเฟซบุ๊ก (Facebook) ในฐานะเครื่องมือทางสังคมที่ทำให้บุคคลในสังคมสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และมีความสามารถในการกำหนดความปลอดภัยทางข้อมูลได้หลายระดับ รวมถึงการรองรับสื่อมัลติมีเดีย สามารถสร้างกลุ่ม และแบ่งปันข้อมูลที่สนใจได้อย่างรวดเร็วทั้งในกลุ่มย่อยและในวงกว้าง จึงทำให้มีผู้ใช้งานจำนวนมากซึ่งรวมถึงเยาวชนที่ใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามข่าวสารของเพื่อน และบุคคลสาธารณะ หรือบุคคลที่ตนสนใจ ซึ่งอาจส่งผลให้เยาวชนมีการเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลดังกล่าว อันเนื่องมาจากความเชื่อในคุณสมบัติของบุคคลนั้น เช่น มีคุณสมบัติที่น่าสนใจ น่าเลื่อมใส มีพฤติกรรมที่ส่งเสริมคุณสมบัติของตน หรือเป็นผู้มีประสบการณ์มากกว่าจะยิ่งถูกเลียนแบบมาก เพราะผู้เลียนแบบเชื่อว่าเป็นผู้มีความรู้มากกว่าความเป็นตัวตนในสิ่งที่ถูกที่ควร และจากผลที่เกิดขึ้นตามบุคคลดังกล่าว ซึ่งจะเป็นสิ่งชี้วัดว่าผู้สังเกตจะเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้นหรือไม่ เช่น หากบุคคลนั้นทำพฤติกรรมใดแล้วได้รับการชื่นชม เยาวชนก็อยากเลียนแบบพฤติกรรมนั้น แต่หากทำพฤติกรรมใดแล้วถูกวิจารณ์ในเชิงลบก็จะทำให้ผู้สังเกตหลีกเลี่ยงพฤติกรรมนั้น

การศึกษาของสุกัญญา บุรณเดชาชัย (2553) ศึกษาผลของการเปิดรับข่าวจากอินเทอร์เน็ต ที่มีต่อวิถีการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อวิถีการดำเนินชีวิตที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านทักษะ รองลงมาคือ ปัจจัยด้านความรู้ และทัศนคติตามลำดับ โดยพบว่า ปัจจัยด้านทักษะ และด้านความรู้มีน้ำหนักขององค์ประกอบทางสังคมมากที่สุด ส่วนด้านทัศนคติมีน้ำหนักองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านการเห็นแบบอย่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจากเครือข่ายสังคมออนไลน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ทั้งในด้านความคิด พฤติกรรม และทัศนคติต่อความรับผิดชอบต่อสังคมว่าเป็นสิ่งที่ดี เห็นว่าเป็นสิ่งที่น่าปรารถนา

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง หมายถึง ปริมาณการรับรู้ของนักเรียนที่บุคคลรอบข้าง ได้แก่ ครู กลุ่มเพื่อน ครอบครัว และสื่อออนไลน์ แสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ได้แก่ พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน และพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

3.2.2 การวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง

จากการศึกษาการวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง ได้แก่ จีรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) ได้สร้างแบบวัด 3 วัด นั่นคือ แบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อน จากครอบครัว และบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจากสื่อมวลชน มีเนื้อหาเกี่ยวกับปริมาณการรายงานของนักเรียนว่าได้สังเกตเห็นและรับรู้การกระทำของเพื่อนๆ ในโรงเรียน สมาชิกในครอบครัว และบุคคล/กลุ่มบุคคลผ่านสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ในเรื่องการแสดงพฤติกรรมรับผิดชอบด้านต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาตนเองด้านการเรียน และการรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน จำนวนแบบวัดละ 10 ข้อ รวมจำนวน 30 ข้อ เป็นมาตรฐานประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82 ถึง .89 ส่วน ปฏิมากร ศิริเตชะ (2549) ได้สร้างแบบวัดการเป็นตัวแบบของครูด้านสังคหวัตถุ 4 จำนวน 19 ข้อ เป็นมาตรฐานประมาณค่า 4 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (4 คะแนน) ถึง “ไม่จริงที่สุด” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 นอกจากนี้ วรณลดา กันต์โณม (2553) ได้สร้างแบบวัดการมีแบบอย่างที่ดีจากสื่อ จำนวน 12 ข้อ เป็นมาตรฐานประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .67 และสุภาสิณี นุ่มเนียน (2546) ได้สร้างแบบวัดการมีแบบอย่างที่เหมาะสม จำนวน 15 ข้อ เป็นมาตรฐานประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .79

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง จากแนวคำถามของแบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อน และจากครอบครัวของจีรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) แบบวัดการเป็นตัวแบบของครูด้านสังคหวัตถุ 4 ของปฏิมากร ศิริเตชะ (2549) แบบวัดการมีแบบอย่างที่ดีจากสื่อของวรณลดา กันต์โณม (2553) และแบบวัดการมีแบบอย่างที่เหมาะสมของสุภาสิณี นุ่มเนียน (2546) มาทำการปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทที่ต้องการศึกษาและสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ข้อคำถามเป็นข้อความประโยคบอกเล่า แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) นักเรียนที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างมากกว่านักเรียนที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า

3.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างกับ พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง ได้แก่ จุฬานันต์ เปี้ยศิริ (2545) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว จำนวน 701 คน พบว่า การเห็นแบบอย่างการประหยัดไฟฟ้าจากครอบครัว ร่วมกับปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม ทำนายพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าเพื่อส่วนรวม ได้ร้อยละ 30.4 โดยเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 1 ในกลุ่มปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม เช่นเดียวกับกุหลาบ ไทรโพธิ์ภู (2546) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 587 พบว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างการรักษาความสะอาดจากครอบครัวสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวมมากกว่านักเรียนที่เห็นแบบอย่างการรักษาความสะอาดจากครอบครัวต่ำ และการเห็นแบบอย่างการรักษาความสะอาดจากครอบครัว ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวมได้ร้อยละ 45.4 โดยเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 3 รวมทั้งพระมหาจิรัตถกร อริโย (มะสุใส) (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 480 คน พบว่า การเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนรู้คุณธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยของจิรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) ศึกษาลักษณะสถานการณ์ในโรงเรียน ครอบครัว และจิตพอเพียงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 602 คน พบว่า การเห็นแบบอย่างที่ดีจากครอบครัว ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนชุมชนได้ร้อยละ 51.5 ($\beta=.12$) สุภาสินี นุ่มเนียม (2546) ศึกษาปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 576 คน พบว่า นักเรียนที่เห็นตัวแบบที่เหมาะสมมากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่มากกว่านักเรียนที่เห็นแบบอย่างที่เหมาะสมน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการมีแบบอย่างที่เหมาะสม ร่วมกับตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนได้เป็นลำดับที่ 1 ในกลุ่มรวม ($\beta=.37$)

นอกจากนี้ งานวิจัยของชุตินา ไชยสิทธิ์ (2554) ศึกษาการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 843 คน พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่าอิทธิพล=.17) โดยการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ปกครอง มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .72 และปัจจัยด้านโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่าอิทธิพล=.30) โดยการเป็นแบบอย่างที่ดีของครู มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .64 และโชติมา สุรฤทธิธรรม (2551) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย จำนวน 378 คน พบว่า เยาวชนที่มีตัวแบบสูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อ

กว่าเยาวชนที่มีตัวแบบต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมีตัวแบบและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบในกลุ่มเยาวชนที่มีอายุ 18-24 ปี นั่นคือ เยาวชนที่มีการมีตัวแบบสูง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบมากกว่าเยาวชนที่มีลักษณะอื่น

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความรับผิดชอบ และพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่านักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสูง จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างต่ำ และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองต่ำ

3.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสลับและใช้เหตุผล

3.3.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสลับและใช้เหตุผล

การอบรมเลี้ยงดูถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างเสริมและปลูกฝังพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับบุคคล เนื่องจากครอบครัวถือเป็นสังคมแห่งแรกที่เด็กได้เรียนรู้และได้รับการถ่ายทอด ซึ่งลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูแต่ละครอบครัวนั้นแตกต่างกันออกไป สอดคล้องกับการให้นิยามของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่าเป็นการที่ผู้ใหญ่และผู้ใกล้ชิดเด็ก มีการปฏิสัมพันธ์ติดต่อเกี่ยวข้องกับเด็ก ทั้งทางคำพูดและการกระทำ สื่อความหมายกับเด็กทั้งทางความรู้สึกและอารมณ์ และเปิดโอกาสให้เด็กได้เห็นแบบอย่างจากผู้เลี้ยงดู รวมถึงเป็นทางในการขัดเกลาทางสังคม นอกจากนี้ รัชดาวรรณ แดงสุข (2550: 5-6) ที่กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง ลักษณะวิธีการต่างๆ ที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อลูก และเรียกร้องให้ลูกปฏิบัติต่อตน และผู้อื่นทั้งทางวาจาและการกระทำ ทำให้ลูกได้รับรู้ทั้งความรู้สึกและการกระทำดังกล่าว โดยแบ่งลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 แบบ ได้แก่ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสลับ นั่นคือ การที่ผู้ปกครองแสดงออกถึงความรักต่อบุตร ยอมรับ เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของลูก มีความใกล้ชิดกับบุตร ในปริมาณต่างๆ 2) การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง การปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อบุตรในทำนองที่เป็นการกระทำอย่างมีเหตุผล โดยการที่บิดามารดาให้คำอธิบายแก่บุตรในขณะที่สนับสนุนหรือห้ามปรามบุตรอย่างสม่ำเสมอ 3) การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ นั่นคือ การที่บิดามารดามีการลงโทษเมื่อบุตรกระทำผิด โดยการลงโทษทางจิตใจ เช่น ดุว่าว่ากล่าว ตักเตือน ทำท่าทางไม่พอใจ เมินเฉย หรือตัดสิทธิต่างๆ เป็นต้น และการใช้การลงโทษทางกาย เช่น เขี่ยนตี ทำให้ร่างกายเจ็บช้ำ เป็นต้น ซึ่งอาจใช้วิธีการลงโทษทางจิตกับทางกายในสัดส่วนที่ต่างกันออกไป และ 4) การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม นั่นคือ การที่บิดามารดากระทำต่อบุตรในลักษณะของการออกคำสั่งให้บุตรปฏิบัติตาม แล้วจึงสอดส่องว่าบุตรได้ทำตามคำสั่งนั้นหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ดุษฎี โยเหลา (2535) กล่าวว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับ

พฤติกรรมพึงปรารถนาของเยาวชนอย่างยิ่งคือ วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ ซึ่งการเลี้ยงดูจากครอบครัวโดยการใช้ความรัก เอาใจใส่ ให้การสนับสนุน ใช้เหตุผลในการส่งเสริมหรือลงโทษพฤติกรรมของเด็กอย่างชัดเจน และยอมรับในความคิดเห็นของเด็ก จะส่งผลทางบวกต่อการสร้างลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่ดีงามให้แก่เด็กผู้นั้น การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การที่ครอบครัวของเด็ก แสดงออกให้เด็กทราบถึงความรัก ความห่วงใย ซึ่งอาจจะทำผ่านการอบรมสั่งสอนให้เป็นความดี ทำกิจกรรมร่วมกัน ปลอดภัยเมื่อเด็กรู้สึกไม่สบายใจ ส่วนการเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลคือ การที่คนในครอบครัวให้รางวัลหรือส่งเสริมเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม และตักเตือนอย่างมีเหตุผล เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ลงโทษเมื่อจำเป็นเท่านั้น ไม่ใช่อารมณ์ของตนเป็นที่ตั้ง ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงเลือกศึกษาหาความสัมพันธ์ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล หมายถึง การที่นักเรียนรับรู้ถึงการได้รับความเอาใจใส่ การปฏิบัติที่แสดงถึงความรักใคร่ห่วงใย จากบิดามารดาหรือคนในครอบครัว เป็นที่ปรึกษาที่ดี ส่งเสริมเมื่อทำดีและตักเตือนในสิ่งที่ไม่ดีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนอย่างสมเหตุสมผล ไม่ใช่อารมณ์เป็นที่ตั้ง

3.3.2 การวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล

จากการศึกษาการวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ได้แก่ ดวงเดือน พันธุมนาวิ และคณะ (2536) ได้สร้างแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล จำนวน 15 ข้อ เป็นมาตรฐานค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดยแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 และแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88 ซึ่งภายหลังได้มีการนำแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาปรับใช้ในงานวิจัยหลายงาน เช่น งานวิจัยของสุภาสินี นุ่มเนียม (2546) จิตติพร ไวโรจน์วิทย์การ (2551) และจิรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) ซึ่งงานวิจัยเหล่านี้ได้ทำการศึกษากับกลุ่มเยาวชน

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลของดวงเดือน พันธุมนาวิ และคณะ (2536) โดยรวมแบบวัดทั้งสองเข้าด้วยกัน และเลือกข้อคำถามให้เหมาะสมกับบริบทที่ต้องการศึกษาและสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ข้อคำถามเป็นข้อความประโยคบอกเล่า แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) นักเรียนที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมากกว่านักเรียนที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า

3.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผลกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผล ได้แก่ ลินดา สุวรรณดี (2543) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ จำนวน 480 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผลสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผลต่ำ เช่นเดียวกับกุหลาบ ไทรโพธิ์ภู (2546) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 587 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผลสูง เป็นผู้ที่ มีพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผลต่ำ นอกจากนี้ งานวิจัยของจිරพัณณ์ ศิริรักษ์ (2555) ศึกษาลักษณะสถานการณ์ในโรงเรียน ครอบครัว และจิตพอเพียงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 602 คน พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผล ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนชุมชนได้ร้อยละ 51.5 ($\beta = -.12$) เช่นเดียวกับพระมหาจิรตถกร อริโย (มะสุใส) (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ควบคุมคุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 480 คน พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนรู้ คุณธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของชุตติมา ไชยสิทธิ์ (2554) ศึกษาการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 843 คน พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่าอิทธิพล = .17) โดยการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .70 และ .43 ตามลำดับ

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความรับผิดชอบ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผลสูง จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผลต่ำ

ส่วนที่ 4 ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะเดิมกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

นอกจากพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนจะมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านสถานการณ์ทางสังคมดังที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิม สอดคล้องกับแมคนัสสันและเอนเลอร์ (Magnusson; & Endler. 1977) ที่ได้กล่าวถึงจิตลักษณะเดิมว่าเป็นลักษณะทางจิตใจที่สะสมอยู่ในตัวบุคคลอันเกิดจากประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และเป็นสิ่งที่ทำให้พฤติกรรมไม่แปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์โดยรวม สำหรับจิตลักษณะเดิมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาจากทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมมาช่วยในการอธิบายถึงความสัมพันธ์ ซึ่งแสดงสาเหตุทางจิตใจ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ดังนี้

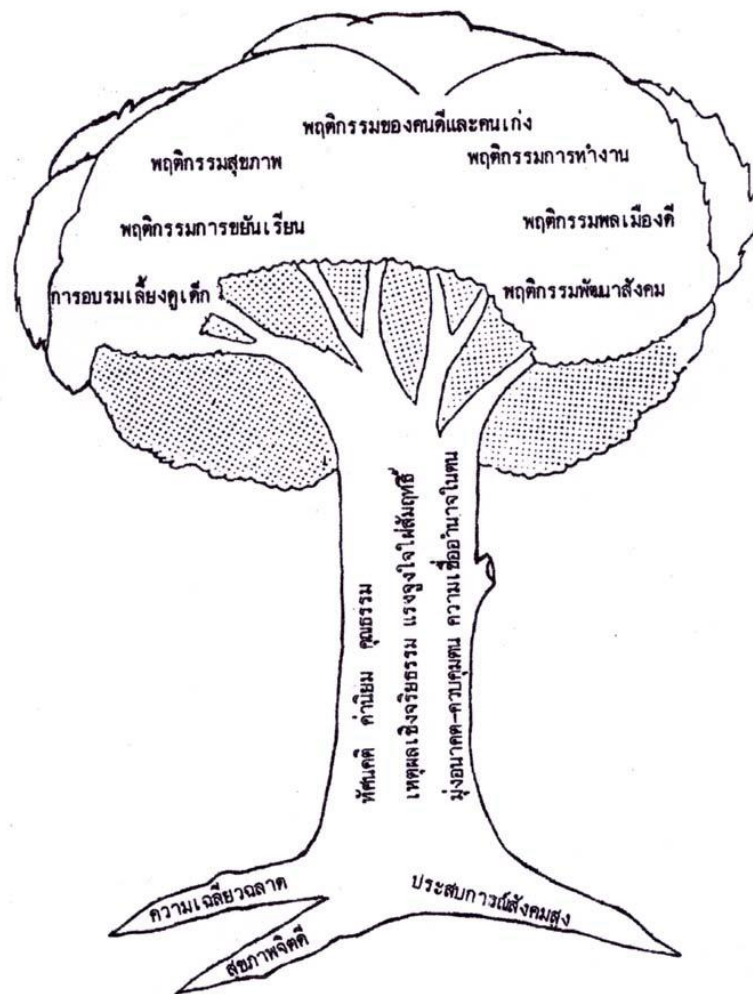
ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543) ได้อธิบายถึง ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ซึ่งเป็นแนวคิดที่นำเสนอจิตลักษณะ 8 ประการ ที่มีการสรุปว่าอาจเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดี เก่ง และมีสุขของคนไทย ทฤษฎีนี้มีพื้นฐานมาจากผลการวิจัย 12 เรื่อง โดยมีผลการวิจัยที่สนับสนุนมาตลอดจนกระทั่งปัจจุบัน

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนี้มีการอธิบายในรูปแบบของต้นไม้ ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นราก ส่วนที่เป็นลำต้น และส่วนที่เป็นดอกและผลของต้นไม้ โดยแต่ละส่วนมีการอธิบายไว้ ดังนี้ 1) ส่วน ราก ประกอบด้วยรากหลัก 3 ราก ซึ่งแทนจิตลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1.1) สุขภาพจิต หมายถึง ความวิตกกังวล ตื่นเต้น ไม่สบายใจของบุคคลที่แสดงออกอย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์ 1.2) ความเฉลียวฉลาด หรือสติปัญญา หมายถึง การรู้จักการคิดในขั้นรูปธรรม และ 1.3) ประสบการณ์สังคม คือสิ่งที่เคยประสบพบเจอ ซึ่งก่อให้เกิดความอาทรเห็นอกเห็นใจ และสามารถคาดเดาหรือทำนายความรู้สึกของบุคคลอื่น โดยจิตลักษณะทั้ง 3 ประการนี้จะเป็นจิตลักษณะพื้นฐานของจิตลักษณะ 5 ประการบนลำต้น และเป็นจิตลักษณะพื้นฐานของพฤติกรรมของบุคคลในส่วนที่เป็นดอกและผล ดังนั้น บุคคลจะต้องมีจิตลักษณะทั้ง 3 ประการนี้ในปริมาณที่เหมาะสม จึงจะทำให้จิตลักษณะอีก 5 ประการบนส่วนของลำต้นสามารถพัฒนาได้อย่างดี และมีพฤติกรรมที่น่าปรารถนา 2) ส่วนลำต้น เป็นผลที่เกิดขึ้นจากจิตลักษณะพื้นฐานของราก โดยลำต้นจะประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ประการ ได้แก่ 2.1) ทศนคติ ค่านิยม และคุณธรรม โดยทศนคติ หมายถึงการเห็นประโยชน์-โทษของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความพอใจ-ไม่พอใจต่อสิ่งนั้น และความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ส่วนคุณธรรม หมายถึง สิ่งที่ส่วนรวมเห็นว่าดีงาม ส่วนใหญ่แล้วมักเกี่ยวข้องกับหลักทางศาสนา เช่น ความกตัญญู ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ เป็นต้น และค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คุณส่วนใหญ่เห็นว่าสำคัญ เช่น ค่านิยมที่จะศึกษาต่อในระดับสูง ค่านิยมในการใช้สินค้าไทย ค่านิยมในด้านการรักษาสุขภาพ เป็นต้น 2.2) เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เจตนาของการกระทำที่เพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวหรือพวกพ้อง 2.3) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกล ว่าสิ่งที่กระทำลงไปในปัจจุบันจะส่งผลอย่างไรในปริมาณเท่าใด

ต่อใคร ตลอดจนความสามารถในการอดทนรอคอย 2.4) ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ความเชื่อว่าผลที่ตนกำลังได้รับอยู่ เกิดจากการกระทำของตนเอง มิใช่เกิดจากโชคเคราะห์ความบังเอิญหรือการควบคุมของคนอื่น เป็นความรู้สึกในการทำนายได้ควบคุมได้ของบุคคล 2.5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมานะพยายามฝ่าฟันอุปสรรคในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่ย่อท้อ 3) ส่วนของดอกและผล เป็นส่วนของพฤติกรรมของคนดีและเก่ง แสดงผ่านพฤติกรรมทำความดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนดี และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนเก่ง โดยแบ่งเป็น 3.1) พฤติกรรมของคนดี ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่ พฤติกรรมไม่เบียดเบียนตนเอง และพฤติกรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่น 3.2) พฤติกรรมของคนดีและเก่ง ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่ พฤติกรรมรับผิดชอบ และพฤติกรรมพัฒนาตนเองและสังคม

ในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาจิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน 2 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ภาพประกอบ 1 แสดงทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมระบุจิตลักษณะ 8 ประการ ที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนไทย

4.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

4.1.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แมกเคลแลนด์ (สุขจิตร ตั้งเจริญ. 2554; อ้างอิงจาก McClelland. 1961) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เป็นแรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of excellence) ที่ตนตั้งไว้ เป็นความตั้งใจและความเพียรพยายามที่จะพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความล้มเหลว การรู้จักกำหนดเป้าหมายในการทำงานให้เหมาะสมกับความสามารถของตน ความอดทนต่อความยากลำบากในการทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน และการมุ่งแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาอยู่เสมอ (ศุภรางค์ อินทฤทธิ์. 2552; วันทนา วัฒนธรรม. 2557) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักเป็นผู้ที่ชอบการแข่งขันเพื่อชัยชนะ มีนิสัยรักงานและทำงานที่ยากโดยไม่ย่อท้อ ทำให้เป็นคนที่ยิ่งตนเอง และอาจเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้อีกด้วย (จุจเดือน พันธมนาวิน. 2550ก; อ้างอิงจาก ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2547) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีพฤติกรรม 1) กล้าเสี่ยงพอสมควร (Moderate risk-taking) ในเหตุการณ์ที่ต้องใช้ความสามารถ จะมีการตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยว ไม่ลังเล มักไม่พอใจที่จะทำงานง่ายๆ เพราะมีความมั่นใจ ในความสามารถของตนเอง การทำงานที่ยากให้ลุล่วงไปได้ นั่นจึงจะนำความพอใจมาสู่ตน 2) ขยันขันแข็ง (Energetic) หรือชอบการกระทำแปลกๆ ใหม่ๆ โดยอาจจะไม่ใช่ผู้ที่มีความขยันขันแข็งเสมอไป แต่เป็นผู้ที่มีความพากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทาย ที่ทำให้รู้สึกว่าได้ทำงานลุล่วงไปแล้ว มักจะขยันขันแข็งในงานที่เข้สมอง และเป็นงานที่ไม่ซ้ำแบบใครมากกว่างานในกิจวัตรประจำวัน 3) รับผิดชอบต่อตนเอง (Individual responsibility) โดยจะพยายามทำงานให้สำเร็จเพื่อตอบสนองความพอใจของตนเอง ต้องการเสรีภาพในการคิด และการกระทำ ไม่ชอบการถูกบงการ 4) ต้องการทราบแน่ชัดถึงผลของการตัดสินใจของตนเอง (Knowledge of result of decision) โดยไม่ใช่เพียงการคาดคะเนว่าผลนั้นจะเป็นเช่นไร 5) มีการทำนายหรือคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า (Anticipation of future possibilities) โดยมักจะมีการวางแผนไว้ในระยะยาว เนื่องจากมีการคาดการณ์ผลไกล 6) มีทักษะในการจัดการระบบงาน (Organizational skills) (เอี่ยมพร บัวสรวง. 2551; อ้างอิงจาก McClelland. 1961)

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความตั้งใจ ความพยายามของนักเรียนที่จะบรรลุเป้าหมายที่ตนได้ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ในมาตรฐานชั้นสูง โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความล้มเหลว รวมถึงมีการกำหนดเป้าหมาย และมีการวางแผนที่จะพิชิตเป้าหมายนั้นให้สำเร็จ

4.1.2 การวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

จากการศึกษาการวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้แก่ บุญรับ ศักดิ์มณี (2532) ได้สร้างแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยดัดแปลงมาจากแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเฮอร์แมนมาใช้วัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับกลุ่มตัวอย่างข้าราชการ จำนวน 20 ข้อ เป็นมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 ต่อมา

สุमितตรา เจิมพันธ์ (2545) ได้นำแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุญรूप ศักดิ์มีณี จำนวน 10 ข้อ เป็นมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80 และมาริษา สก๊อต (2548) ได้นำแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุญรूप ศักดิ์มีณี (2532) มาพัฒนาเครื่องมือวัด จนได้จำนวน 8 ข้อ เป็นมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 เช่นเดียวกับสุขจิตร ตั้งเจริญ (2554) ได้สร้างแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยนำแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุญรूप ศักดิ์มีณี (2532) จำนวน 7 ข้อ เป็นมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .71

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของสุขจิตร ตั้งเจริญ (2554) ข้อคำถามเป็นข้อความประโยคบอกเล่า แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) นักเรียนที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่านักเรียนที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า

4.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ได้แก่ ฐานันตร์ เปียศิริ (2545) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว จำนวน 701 คน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ร่วมกับปัจจัยจิตลักษณะ ทำนายพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าเพื่อส่วนรวมได้ร้อยละ 26.4 โดยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 3 ในกลุ่มปัจจัยจิตลักษณะ เช่นเดียวกับพระมหาจิรัตถกร อริโย (มะสุใส) (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 480 คน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนรู้คุณธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รวมทั้ง จีรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) ศึกษาลักษณะสถานการณ์ในโรงเรียน ครอบครัว และจิตพอเพียงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 602 คน พบว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีพฤติกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนชุมชนมากกว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนชุมชน ได้ร้อยละ 51.5 ($\beta=.19$) และสุขจิตร ตั้งเจริญ (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 260 คน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบได้ร้อยละ 61 ($\beta=.30$) ส่วนงานวิจัยของชุตินา ไชยสิทธิ์ (2554) ศึกษาการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 843 คน พบว่า ปัจจัยด้านนักเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่าอิทธิพล = .80) โดยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .88

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความรับผิดชอบ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

4.2 ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน

4.2.1 ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสนใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนกับลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน เนื่องจาก ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน (Future orientation and self-control) เป็นความสามารถของบุคคลในการคาดการณ์ไกลเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคต โดยการควบคุมพฤติกรรมตนเองให้ไปสู่แนวทางที่ปรารถนาและรอรับสิ่งที่น่าพอใจมากกว่า มีคุณค่ามากกว่า ซึ่งจะเกิดมาในภายหลัง เป็นลักษณะการควบคุมตนเองเพื่อรอรับรางวัลที่สูงค่าในอนาคต เพราะเชื่อว่าการกระทำของตนเองจะส่งผลให้เกิดผลดีตามที่ตนต้องการ (งามตา วนิทานนท์. 2536; นีออน พิณประดิษฐ์; และคณะ. 2546) นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและเกี่ยวข้องในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน นั่นคือ การที่นักเรียนมีการคาดการณ์ด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของตนเอง ทำให้นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาและวางแผนการดำเนินการตามเป้าหมายด้านการศึกษา และด้านการประกอบอาชีพ ร่วมกันการมีความเพียรพยายามในขณะปัจจุบันเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จในอนาคต (ชุตินา ไชยสิทธิ์. 2554) สอดคล้องกับสุขจิตร์ ตั้งเจริญ (2554) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตนั้น นักจิตวิทยาพบว่า เป็นด้านหนึ่งของพลังใจส่วนบุคคล ซึ่งจะเป็นทางให้ผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงสามารถระงับหรือชะลอความต้องการต่าง ๆ ของตนได้ ผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง คือผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกาลเทศะ ไม่เป็นผู้ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย ลักษณะมุ่งอนาคตจะเป็นส่วนต้นของปรากฏการณ์ และการควบคุมตนจะเป็นส่วนปลายและเกิดควบคู่กัน คือ ลักษณะมุ่งอนาคตในบางเรื่องเกิดนำมาก่อนแล้วบุคคลต้องใช้การควบคุมตนเอง เพื่อให้สามารถดำเนินการไปตามที่ได้วางเป้าหมายเอาไว้ นั่นจนประสบความสำเร็จในเวลาที่กำหนดไว้ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมีความสำคัญต่อพฤติกรรม ทั้งที่เป็นพฤติกรรมพึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนา ซึ่งการมุ่งมั่นดังกล่าวนำมาซึ่งพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีความคาดหวังจะได้รับผลดีย้อนกลับคืน ดังนั้น นักเรียนจึงใช้ความพากเพียรในการทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังเช่นการรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ตนเองคาดหวังในอนาคตว่า เช่น การได้รับคำยกย่อง การได้รับความสุขเป็นสิ่งที่ตอบแทน เป็นต้น ซึ่งอาจเกิดจากการสังเกตผลตอบรับจากผู้อื่นหรือได้รับด้วยตนเองมาก่อน ดังนั้นจึงพยายามควบคุมตนเองเพื่อนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

จากการทบทวนพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ลักษณะมุ่งอนาคต คือ การคิดและการรับรู้ของบุคคลแบบคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตมี 3 องค์ประกอบ 1.1) ความสามารถคาดการณ์ไกล ว่าอะไรจะเกิดในอนาคต ทั้งใกล้และไกล 1.2) ความเชื่อว่าสิ่งที่เกิดในอนาคตนั้น อาจเกิดกับตนเช่นเดียวกับที่จะเกิดกับผู้อื่น และ 1.3) เห็นว่าสิ่งที่เกิดในอนาคตมีคุณค่าหรือความสำคัญไม่ลดลง และ 2) การควบคุมตน คือ การมีทักษะที่จะดำเนินการระยะยาวให้เกิดผลในอนาคตที่ตนได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ โดยจัดการกับสาเหตุทั้งภายในและภายนอกตนเอง เพื่อให้เกิดพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้งซึ่งเป้าหมายและการกระทำเหล่านั้นเกิดจากตนเองเป็นผู้กำหนด มิได้ถูกบีบบังคับจากผู้อื่น โดยการควบคุมตนมีขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน คือ 2.1) สังเกตพฤติกรรมตนเอง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานการกำหนดพฤติกรรมขั้นต่อไป 2.2) กำหนดเป้าหมายย่อย-เป้าหมายรวมของพฤติกรรม 2.3) จัดสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มพฤติกรรม และ 2.4) ให้รางวัลตนเอง เมื่อกระทำตามเป้าหมายย่อยได้สำเร็จ

จากการทบทวนข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ถึงอนาคตของนักเรียน เล็งเห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเองในอนาคต สามารถวางแผนในระยะยาวเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมถึงมีความสามารถในการควบคุมจัดการตนเองเพื่อผลระยะยาวในอนาคต และสามารถอดทนรอเพื่อให้ได้ผลที่ตั้งเป้าหมายไว้หรือสิ่งที่ยิ่งใหญ่กว่า

4.2.2 การวัดลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน

จากการศึกษาการวัดลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ได้แก่ ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ (2536) ได้สร้างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนของนักเรียนวัยรุ่น จำนวน 20 ข้อ เป็นมาตรฐานค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .64 ต่อมา ฐานันตร์ เปียศิริ (2545) ได้นำแบบวัดมุ่งอนาคตและควบคุมตนดังกล่าวมาปรับใช้ จำนวน 10 ข้อ เป็นมาตรฐานค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80 โดยมาริษา สก๊อต (2548) ได้สร้างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน โดยทำการปรับปรุงมาจากดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ (2536) จำนวน 8 ข้อ เป็นมาตรฐานค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงที่สุด” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86 รวมทั้งสุขจิตร์ ตั้งเจริญ (2554) ได้ดัดแปลงแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนของดวงเดือน พันธุมนาวิณและคณะ (2536) จำนวน 7 ข้อ เป็นมาตรฐานค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงที่สุด” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .53 และทรรศนันท์ ชินศิริพันธ์ (2555) ได้สร้างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาจากดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ (2536) จำนวน 9 ข้อ เป็นมาตรฐานค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงที่สุด” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ (2536) ข้อคำถามเป็นข้อความประโยคบอกเล่า แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตราวัดประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) นักเรียนที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองมากกว่านักเรียนที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า

4.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ได้แก่ ลินดา สุวรรณดี (2543) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ จำนวน 480 คน พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ และพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า ได้ร้อยละ 47 และ 38 ตามลำดับ เช่นเดียวกับฐานันดร เปียศิริ (2545) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว จำนวน 701 คน พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ร่วมกับปัจจัยจิตลักษณะทำนายพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าเพื่อส่วนรวมได้ร้อยละ 26.4 โดยลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 1 ในกลุ่มปัจจัยจิตลักษณะ รวมทั้งสุภาสิณี นุ่มเนียม (2546) ศึกษาปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 576 คน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองต่ำ และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับ 1 ($\beta = .36$) ร่วมกันทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียน ได้ร้อยละ 52.8 และกุหลาบ ไทรโพธิ์ภู (2546) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมรักษาความสะอาดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 587 พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการรักษาความสะอาดส่วนรวมมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองต่ำ และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับ 2 ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมการรักษาความสะอาดส่วนรวมได้ร้อยละ 45.4 พระมหาจิรุตถกร อริโย (มะสุใส) (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ควบคุมคุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 480 คน พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนรู้คุณธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนงานวิจัยของ โชติมา สุรฤทธิธรรม (2551) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย จำนวน 378 คน พบว่า เยาวชนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อเยาวชนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองเป็นตัวทำนายสำคัญ

ลำดับที่ 3 สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน ได้ร้อยละ 55.9 ($\beta=.17$) เช่นเดียวกับสุขจิตร์ ตั้งเจริญ (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลา ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 260 คน พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ร่วมกับกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบ ได้ร้อยละ 61 ($\beta=.12$) และ สมศรี ทองนุช (2557) ศึกษาการเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบในหน้าที่ของนักเรียนวัยรุ่น จำนวน 120 คน พบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการฝึกลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่านักเรียนวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความรับผิดชอบ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ

ส่วนที่ 5 ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

ในส่วนนี้จะประมวลเอกสารเกี่ยวกับ จิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งเป็นลักษณะทางจิตที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิมกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่ประสบอยู่ของบุคคลผู้นั้น ซึ่งได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ตามทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) นั่นคือลักษณะทางจิตที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ปัจจุบันที่บุคคลประสบอยู่ในเวลานั้น มีลักษณะเป็นการปฏิสัมพันธ์ภายในตน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ให้ความสำคัญกับ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน สามารถอธิบายเพิ่มเติมได้ดังนี้

5.1 เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

5.1.1 ความหมายของเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

เจตคติ เป็นจิตลักษณะที่เกิดขึ้นอยู่ภายในของบุคคล มีลักษณะเป็นความรู้คิดในเชิงประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยประเมินถึงประโยชน์หรือโทษต่อบุคคลนั้น ส่งผลให้เกิดความโน้มเอียงไปทางชอบหรือพอใจต่อสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด หากมีความพึงพอใจมากเพียงพอ ย่อมทำให้เกิดความพร้อมต่อการแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่าง เพื่อนำไปสู่การได้รับประโยชน์หรือความพึงพอใจตามที่คาดหวังไว้ (งามตา วณิชานนท์. 2535) จากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า หากบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมบางอย่าง จะมีความพร้อมต่อการกระทำพฤติกรรมดังกล่าวเพื่อให้ได้รับประโยชน์ต่อไป เช่นเดียวกับการแสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญในการศึกษาถึงตัวแปรเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

จากแนวคิดของแมคไกว์ (สุขจิตร ตั้งเจริญ. 2554; อ้างอิงจาก McGuire. 1959) พบว่า องค์ประกอบสำคัญของเจตคติ ได้แก่ 1) ความรู้เชิงประเมินค่า (Cognitive component) หมายถึง การที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่างๆ รวมทั้งความเชื่อของบุคคลต่อสิ่งนั้นว่าเลวหรือดี มีประโยชน์หรือโทษมากน้อยเพียงใด บุคคลส่วนใหญ่มักมีความรู้เชิงประเมินค่าในสิ่งต่างๆ เพียงเล็กน้อย และอาจเป็นความรู้ที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งจะทำให้เกิดอคติหรือเจตคติต่อสิ่งนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริง ส่งผลให้เกิดผลเสียต่อบุคคลหรือส่วนรวมได้ และเนื่องจากความรู้เชิงประเมินค่านี้เป็นต้นกำเนิดเจตคติของบุคคล ดังนั้นในการจะเปลี่ยนแปลงเจตคติจึงต้องมีการปรับองค์ประกอบความรู้เชิงประเมินค่าโดยการให้ความรู้ที่ตรงกับความจริง 2) ความรู้สึก (Affective component) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งนั้น บุคคลจะชอบสิ่งที่ตนหรือว่าดีมีประโยชน์ และจะไม่ชอบหรือเกลียดในสิ่งที่มีโทษ โดยปกติแล้วความรู้สึกพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ และสอดคล้องกับความรู้เชิงประเมินค่าต่อสิ่งนั้น หากสิ่งใดที่มีประโยชน์ต่อตนเองย่อมทำให้บุคคลนั้นรู้สึกพอใจมาก แต่ถ้าเป็นประโยชน์ต่อคนที่ไม่รู้จักหรือเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองไม่มากนัก บุคคลจะรู้สึกพอใจต่อสิ่งนั้นเพียงเล็กน้อย องค์ประกอบนี้เป็นส่วนสำคัญที่สุดของเจตคติ 3) การมุ่งกระทำ (Behavioral intention component) หมายถึง ความโน้มเอียงหรือความพร้อมที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน โดยบุคคลจะมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม สิ่งที่ชอบ พอใจ ในขณะที่พร้อมที่จะทำลาย หรือเพิกเฉยต่อสิ่งที่ไม่ชอบ ไม่พอใจ เมื่อบุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่า และมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นแล้ว

จากองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบนั้นส่งผลต่อตัวบุคคล คือ ทำให้เกิดความพร้อมที่จะกระทำตามสิ่งที่ตนเองคาดหวังหรือประเมินถึงประโยชน์ต่อสิ่งนั้น ดังนั้น การที่นักเรียนได้รายงานถึงความพร้อมในการปฏิบัติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจึงเป็นเครื่องสะท้อนให้เข้าใจเจตคติของบุคคลได้ (งามตา วณิชานนท์. 2536) โดยองค์ประกอบทั้ง 3 ประการของเจตคตินั้น นักจิตวิทยาสังคมนิยมวัดคือทิศทาง และปริมาณขององค์ประกอบนั้นๆ โดยทิศทาง (Direction) ที่นำมาวัดพฤติกรรมนั้นมีความหมายว่า เป็นการประเมินค่าการรู้จัก การรู้สึก และการพร้อมกระทำไปในด้านที่เป็นบวกหรือลบ เช่น เกี่ยวกับองค์ประกอบทางการรู้จัก สามารถวัดได้ว่าบุคคลมีความรู้ในประเด็นที่ต้องการวัดว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว ส่วนองค์ประกอบทางการรู้สึก สามารถวัดว่าบุคคลมีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นไปในทางบวกหรือลบ คือ ในทางชอบและพอใจ หรือไม่ชอบ ไม่พอใจ ส่วนองค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ สามารถวัดได้ว่าบุคคลพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งนั้นในทางบวกหรือลบ ซึ่งทางบวก หมายถึง การพร้อมที่จะให้การสนับสนุนหรือช่วยเหลือ ส่วนทางลบ หมายถึง การพร้อมที่จะทำลายหรือขัดขวางความเจริญของสิ่งนั้น ในขณะที่ปริมาณ (Magnitude) ที่นำมาวัดพฤติกรรมนั้นมีความหมายว่า ความเข้มข้นหรือปริมาณความรุนแรงของเจตคติไปในทิศทางบวกหรือลบ กล่าวคือ บุคคลอาจมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรงมากและต่ออีกสิ่งหนึ่งเพียงเบาบาง ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งนั้น หรือขึ้นอยู่กับความพัวพันของบุคคลกับเรื่องนั้น (ดุจเดือน พันธุมนาวิน. 2550ก)

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า เจตคติ คือ การที่บุคคลได้ประเมินค่าถึง ประโยชน์และโทษของเหตุการณ์หรือพฤติกรรม และก่อให้เกิดความรู้สึกชอบทำให้อยากกระทำ หรือความรู้สึกไม่ชอบ ที่ทำให้ต้องการหลีกเลี่ยงสิ่งนั้น โดยงานวิจัยนี้ จึงให้ความหมายของเจตคติที่ ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน หมายถึง การประเมินการปฏิบัติตนของ นักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนในด้านต่างๆ (ได้แก่ พฤติกรรมการ ช่วยเหลืองานของโรงเรียน พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน และพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สิน มบัติของโรงเรียน) ว่าเป็นประโยชน์หรือโทษ ความรู้สึกพอใจ และความตั้งใจในการแสดงหรือ หลีกเลี่ยงพฤติกรรมดังกล่าว

5.1.2 การวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

จากการศึกษาการวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ได้แก่ ฐานันดร เปียศิริ (2545) ได้สร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้า จำนวน 15 ข้อ เป็นมาตรฐานค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดย แบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 ส่วน กุหลาบ ไทรโพธิ์ภู (2546) ได้สร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อ พฤติกรรมรักษาความสะอาด จำนวน 10 ข้อ เป็นมาตรฐานค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83 นอกจากนี้ จีรพัฒน์ ศิ ริรักษ์ (2555) ได้สร้างแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบ จำนวน 15 ข้อ เป็นมาตรฐานค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดยแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .88 และสุขจิตร ตั้งเจริญ (2554) ได้สร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบ จำนวน 26 ข้อ เป็นมาตรฐานค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) โดย แบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบ ต่อสังคมในโรงเรียน โดยอาศัยแนวคำถามจากแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบของสุขจิตร ตั้งเจริญ (2554) และปรับให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ข้อคำถามเป็นข้อความประโยคบอก เล่า แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) นักเรียนที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบ ต่อสังคมในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า

5.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ในโรงเรียนกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ในโรงเรียน ได้แก่ ลินดา สุวรรณดี (2543) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลด ปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ จำนวน 480 คน พบว่า เจตคติที่ดีต่อ พฤติกรรมการลดปริมาณขยะ ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ และ พฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า ได้ร้อยละ 47 และ 38 ตามลำดับ เช่นเดียวกับฐานันดร เปียศิริ

(2545) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว จำนวน 701 คน พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้า ทำนายพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าเพื่อส่วนรวม ได้เพิ่มขึ้นจากปัจจัยจิตลักษณะและปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม ร้อยละ 5.2 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้า และพระมหาจิรัตถกร อริโย (มะสุใส) (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ควบคู่คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 480 คน พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ควบคู่คุณธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนรู้คู่คุณธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ โชติมา สุรฤทธิธรรม (2551) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย จำนวน 378 คน พบว่า เยาวชนที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบสูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบมากกว่าเยาวชนที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 1 ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชนได้ร้อยละ 55.9 ($\beta=.48$) เช่นเดียวกับสุขจิตร ตั้งเจริญ (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 260 คน พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบได้ร้อยละ 61 ($\beta=.43$) งานวิจัยของจิรวัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) ศึกษาลักษณะสถานการณ์ในโรงเรียน ครอบครัว และจิตพอเพียงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 602 คน พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบ ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมรักษาสีเสื้อล้อมในโรงเรียนชุมชนได้ร้อยละ 51.5 ($\beta=.25$) และนักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบสูง มีเจตคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมด้านความรับผิดชอบต่อครูสูง และรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูงเท่าใด ก็เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมพัฒนาตนเองด้านการเรียนสูง และมีพฤติกรรมรักษาสีเสื้อล้อมในโรงเรียนและชุมชนสูงเท่านั้น และสมศรี ทองนุช (2557) ศึกษาการเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบในหน้าที่ของนักเรียนวัยรุ่น จำนวน 120 คน พบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบในหน้าที่ มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่านักเรียนวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม และพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนสูง และได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนสูง จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนต่ำ และได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ

ส่วนที่ 6 ลักษณะทางชีวสังคมกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาลักษณะทางชีวสังคมของนักเรียน ได้แก่ ประเภทโรงเรียน เพศ ระดับชั้นเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะทางชีวสังคมกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ดังนี้

6.1 ประเภทโรงเรียนกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเภทโรงเรียนและพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ได้แก่ ทรรศนันท์ ชินศิริพันธ์ุ (2555) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 447 คน พบว่า ประเภทของโรงเรียนต่างกัน จะมีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยข้างต้น พบว่า ประเภทโรงเรียนมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า ประเภทโรงเรียนน่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

6.2 เพศกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศและพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ได้แก่ ลินดา สุวรรณดี (2543) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ จำนวน 480 คน พบว่า ปัจจัยจิตลักษณะ สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าได้ร้อยละ 41 ในกลุ่มนักเรียนเพศหญิง โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมลดปริมาณขยะ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เช่นเดียวกับจิรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) ศึกษาลักษณะสถานการณ์ในโรงเรียน ครอบครัว และจิตพอเพียงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 602 คน พบว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีพฤติกรรมรักษาสິงแวดล้อมในโรงเรียนชุมชนสูงกว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในกลุ่มเพศชายและหญิง รวมทั้ง เพศหญิงมีพฤติกรรมรักษาสິงแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพระมหาจิรัตถกร อริโย (มะสุใส) (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ควบคู่คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 480 คน พบว่า เพศหญิงมีพฤติกรรมการเรียนรู้คู่คุณธรรมมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ งานวิจัยของสุชจิตร์ ตั้งเจริญ (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาศรี จำนวน 260 คน พบว่า พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมและลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนที่มีผลต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อส่วนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มเพศหญิงกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยข้างต้น พบว่า เพศมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า เพศน่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

6.3 ระดับชั้นเรียนกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้นเรียนและพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ได้แก่ จีรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) ศึกษาลักษณะสถานการณ์ในโรงเรียน ครอบครัว และจิตพอเพียงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 602 คน พบว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีพฤติกรรมรักษาสีเสื้อในโรงเรียนชุมชนมากกว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในกลุ่มระดับชั้น ม. 2 และ ม. 3 ไม่สอดคล้องกับพระมหาจิรตถกร อริโย (มะสุใส) (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 480 คน พบว่า ระดับชั้นเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมการเรียนรู้คุณธรรมไม่แตกต่างกัน

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยข้างต้น พบว่า ระดับชั้นเรียนมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

6.4 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของผู้ปกครองและพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ได้แก่ ฐานันตร์ เปียศิริ (2545) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว จำนวน 701 คน พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และการเห็นแบบอย่างการประหยัดไฟฟ้าจากครอบครัว ร่วมกันกับตัวแปรอื่นๆ สามารถทำนายพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าเพื่อส่วนรวม ได้ร้อยละ 43.6 ในกลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง และ จีรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) ศึกษาลักษณะสถานการณ์ในโรงเรียน ครอบครัว และจิตพอเพียงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 602 คน พบว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีพฤติกรรมรักษาสีเสื้อในโรงเรียนชุมชนมากกว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในกลุ่มการศึกษาบิดามารดาต่ำ

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยข้างต้น พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

6.5 ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ได้แก่ ฐานันตร์ เปียศิริ (2545) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว จำนวน 701 คน พบว่า ปัจจัยจิตลักษณะ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ร่วมกันกับตัวแปรอื่นๆ สามารถทำนายพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าเพื่อส่วนรวม ได้ร้อยละ 32.8 ในกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะครอบครัวสูง นอกจากนี้ จีรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) ศึกษาลักษณะสถานการณ์ในโรงเรียนครอบครัว และจิตพอเพียงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 602 คน พบว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีพฤติกรรมรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนชุมชนมากกว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในกลุ่มระดับเศรษฐกิจครอบครัวต่ำและสูง

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยข้างต้น พบว่า ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวน่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ส่วนที่ 7 นิยามเชิงปฏิบัติการ

กลุ่มตัวแปรตาม

พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่หรือแสดงการกระทำเป็นพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกต่อโรงเรียน ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ

1. **พฤติกรรมช่วยเหลืองานของโรงเรียน** หมายถึง การกระทำที่นักเรียนแสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการแสดงออกต่อโรงเรียน ด้วยการช่วยเหลืองานโรงเรียน โดยการที่นักเรียนช่วยทำงาน ปฏิบัติกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น การทำงานที่ครูได้มอบหมายให้สำเร็จลุล่วง เช่น การทำเวรรักษาความสะอาดห้องเรียน และการอาสาเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เป็นต้น

2. **พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน** หมายถึง การกระทำที่นักเรียนแสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการแสดงออกต่อโรงเรียน ด้วยการรักษาชื่อเสียงโรงเรียน โดยการที่นักเรียนรักษาชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับการยกย่องนับถือ ไม่ทำลายชื่อเสียงของโรงเรียน และไม่ประพฤติดนที่ทำให้โรงเรียนเสื่อมเสียชื่อเสียง เป็นต้น

3. พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน หมายถึง การกระทำที่นักเรียนแสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการแสดงออกต่อโรงเรียน ด้วยการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน โดยการทำที่นักเรียนดูแลเอาใจใส่ทรัพย์สินของโรงเรียนไม่ให้เกิดความชำรุดเสียหาย เช่น การรู้จักระมัดระวังการใช้วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน ไม่ทำลายทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ช่วยโรงเรียนประหยัดโดยรู้จักใช้ทรัพยากรและพลังงานเท่าที่จำเป็น เป็นต้น

สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนตามนิยามเชิงปฏิบัติการ ข้อคำถามเป็นข้อความประโยคบอกเล่า แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 6 ระดับ จาก “ปฏิบัติมากที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่ปฏิบัติเลย” (1 คะแนน) นักเรียนที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่ มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า

กลุ่มตัวแปรอิสระด้านสถานการณ์ทางสังคม

การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน หมายถึง ระดับการรับรู้ของนักเรียนถึงการสนับสนุนในเรื่องพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อโรงเรียนจากครู ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านอารมณ์ เช่น ครูพูดชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่เวรทำความสะอาด เป็นต้น 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การให้ความรู้กับนักเรียนในด้านประโยชน์ของการรักษาความสะอาดของห้องเรียน และ 3) ด้านวัสดุสิ่งของ เช่น การจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำความสะอาดให้แก่นักเรียน เป็นต้น

สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน โดยนำแบบวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนของจิรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) มาทำการปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทที่ต้องการศึกษา และสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยวัดใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวัสดุสิ่งของ ข้อคำถามเป็นข้อความประโยคบอกเล่า แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) นักเรียนที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า

การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง หมายถึง ปริมาณการรับรู้ของนักเรียนที่บุคคลรอบข้าง ได้แก่ ครู กลุ่มเพื่อน ครอบครัว และสื่อออนไลน์ แสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ได้แก่ พฤติกรรมช่วยเหลืองานของโรงเรียน พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน และพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างจากแนวคำถามของแบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อน และจากครอบครัวของจิรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) แบบวัดการเป็นตัวแบบของครูด้านสังคหวัตถุ 4 ของปฏิมากร ศิริเตชะ (2549) แบบวัดการมีแบบอย่างที่ดีจากสื่อของวรรณลดดา กันต์โณม (2553) และแบบวัดการมีแบบอย่างที่เหมาะสมของสุภาสิณี นุ่มเนียน (2546) มาทำการปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทที่ต้องการศึกษาและสอดคล้องกับ

นิยามเชิงปฏิบัติการ ข้อคำถามเป็นข้อความประโยคบอกเล่า แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) นักเรียนที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างมากกว่านักเรียนที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า

การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผล หมายถึง การที่นักเรียนรับรู้ถึงการได้รับความเอาใจใส่ การปฏิบัติที่แสดงถึงความรักใคร่ห่วงใย จากบิดามารดาหรือคนในครอบครัว เป็นที่ปรึกษาที่ดี ส่งเสริมเมื่อทำดีและตักเตือนในสิ่งที่ไม่ดีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนอย่างสมเหตุสมผล ไม่ใช้อารมณ์เป็นที่ตั้ง

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536) โดยรวมแบบวัดทั้งสองเข้าด้วยกัน และเลือกข้อคำถามให้เหมาะสมกับบริบทที่ต้องการศึกษาและสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ข้อคำถามเป็นข้อความประโยคบอกเล่า แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) นักเรียนที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผลมากกว่านักเรียนที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า

กลุ่มตัวแปรอิสระด้านจิตลักษณะเดิม

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความตั้งใจ ความพยายามของนักเรียนที่จะบรรลุเป้าหมายที่ตนได้ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพในมาตรฐานชั้นสูง โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความล้มเหลว รวมถึงมีการกำหนดเป้าหมาย และมีการวางแผนที่จะพิชิตเป้าหมายนั้นให้สำเร็จ

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของสุขจิตร์ ตั้งเจริญ (2554) ข้อคำถามเป็นข้อความประโยคบอกเล่า แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) นักเรียนที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่านักเรียนที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า

ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ถึงอนาคตของนักเรียน เล็งเห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเองในอนาคต สามารถวางแผนในระยะยาวเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมถึงมีความสามารถในการควบคุม จัดการตนเองเพื่อผลระยะยาวในอนาคต และสามารถอดทนรอเพื่อให้ได้ผลที่ตั้งเป้าหมายไว้หรือสิ่งที่ยิ่งใหญ่กว่า

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536) ข้อคำถามเป็นข้อความประโยคบอกเล่า แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) นักเรียนที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนมากกว่านักเรียนที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า

กลุ่มตัวแปรอิสระด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์

เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน หมายถึง การประเมิน การปฏิบัติตนของนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนในด้านต่าง ๆ (ได้แก่ พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน และ พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน) ว่าเป็นประโยชน์หรือโทษ ความรู้สึกพอใจ และความ ตั้งใจในการแสดงหรือหลีกเลี่ยงพฤติกรรมดังกล่าว

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อ สังคมในโรงเรียน โดยอาศัยแนวคำถามจากแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบของสุขจิตร ตั้งเจริญ (2554) และปรับให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ข้อคำถามเป็นข้อความประโยคบอก เล่า แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” (6 คะแนน) ถึง “ไม่จริงเลย” (1 คะแนน) นักเรียนที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบ ต่อสังคมในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า

ลักษณะชีวทางสังคมและภูมิหลังของนักเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับ ลักษณะภูมิหลังของนักเรียน ได้แก่ ประเภทโรงเรียน เพศ ระดับชั้นเรียน ผลการเรียน ระดับ การศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

ประเภทโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่ถูกแบ่งตามเขตพื้นที่การปกครองในเขต กรุงเทพมหานคร (ได้แก่ โรงเรียนพื้นที่กลุ่มกรุงเทพใต้ กับ กลุ่มกรุงเทพกรุงเทพ)

เพศ หมายถึง เพศของนักเรียน ได้แก่ เพศชาย และ เพศหญิง

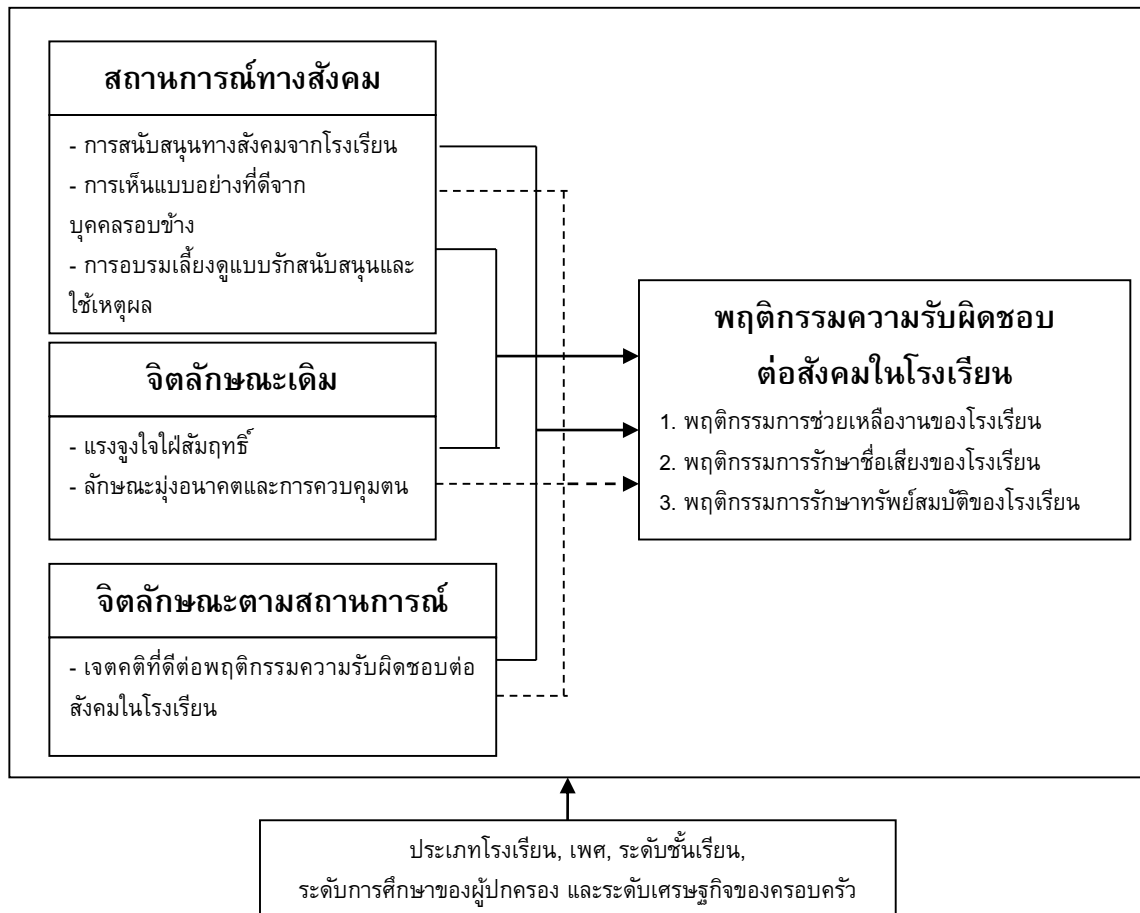
ระดับชั้นเรียน หมายถึง ระดับชั้นการศึกษาที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่สำหรับงานวิจัย นี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง จำนวนปีที่ผู้ปกครองได้รับการศึกษาจาก สถานศึกษา

ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว โดย พิจารณาร่วมกันของปริมาณรายได้เฉลี่ยต่อเดือนทั้งหมดของครอบครัวของนักเรียนและจำนวน สมาชิกในครอบครัวที่ใช้จ่ายจากเงินรายได้จำนวนดังกล่าว ครอบครัวที่มีปริมาณรายได้น้อย แต่มี จำนวนสมาชิกในครอบครัวใช้จ่ายเงินดังกล่าวมาก จัดเป็นครอบครัวที่มีระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวต่ำ ส่วนครอบครัวที่มีปริมาณรายได้มาก และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวใช้จ่ายเงิน ดังกล่าวน้อย จัดเป็นครอบครัวที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

ส่วนที่ 8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แนวคิดหลักในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ในรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) (ดวงเดือน พันธุนาวิน. 2543; อ้างอิงจาก Magnusson; & Endler. 1997) โดยผู้วิจัยเลือกใช้เป็นแนวทางเบื้องต้นในการประมวลเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดตัวแปรเชิงเหตุ เพื่ออธิบายและทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบได้อย่างครอบคลุม รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม กล่าวว่า สาเหตุสำคัญของมนุษย์เกิดจาก 4 กลุ่มสาเหตุ ดังนี้ **1) ลักษณะสถานการณ์ปัจจุบัน** หมายถึง สภาพสิ่งแวดล้อมที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสิ่งที่เอื้อหรือขัดขวางการเกิดพฤติกรรมหนึ่ง ๆ ตัวแปรในกลุ่มนี้ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล โดยคาดว่าถ้าบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ดังกล่าวมากเท่าใด บุคคลนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมสอดคล้องตามที่ทิศทางที่สถานการณ์ผลักดัน **2) จิตลักษณะเดิมของผู้กระทำ** หมายถึง ลักษณะภายในบุคคลที่ค่อนข้างคงที่ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นจิตลักษณะที่ก่อตัวขึ้นตั้งแต่วัยเด็กสะสมจนมาถึงปัจจุบันจากปลูกฝังอบรมในครอบครัวและโรงเรียน ตัวแปรในกลุ่มนี้ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน เป็นต้น **3) จิตลักษณะร่วมกับสถานการณ์ หรือที่เรียกว่า การปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical Interaction)** หมายถึง มีตัวแปรด้านจิตลักษณะเดิมอย่างน้อย 1 ด้านร่วมกับตัวแปรด้านสถานการณ์อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อพฤติกรรมหนึ่ง ๆ และ **4) จิตลักษณะตามสถานการณ์ หรือที่เรียกว่า การปฏิสัมพันธ์ในตน (Mechanical Interaction)** หมายถึง จิตลักษณะที่เป็นผลจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิมของบุคคลกับสถานการณ์ปัจจุบันในตัวบุคคล โดยจิตตามลักษณะตามสถานการณ์มักเปลี่ยนไปตามสถานการณ์โดยง่าย หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ เช่น เจตคติต่อพฤติกรรมในสถานการณ์หนึ่ง ๆ เป็นต้น ตัวแปรในกลุ่มนี้ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ จึงศึกษาตัวแปรเชิงเหตุทั้งในกลุ่มสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อโรงเรียน แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงกรอบแนวคิดและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่ทำการวิจัยครั้งนี้

ส่วนที่ 9 สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนทั้งโดยรวมและด้านย่อยต่างกัน

2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในกลุ่มสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนทั้งโดยรวมและด้านย่อยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

2.1 นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง จะมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนทั้งโดยรวมและด้านย่อยมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะอื่น ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกัน

2.2 นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง จะมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนทั้งโดยรวมและด้านย่อยมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะอื่น ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกัน

2.3 นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง และมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนสูง จะมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนทั้งโดยรวมและด้านย่อยมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะอื่น ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกัน

3. กลุ่มสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล กลุ่มจิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนทั้งโดยรวมและด้านย่อยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบ (Correlational-comparative study) โดยการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2558 โดยแบ่งตามเขตพื้นที่การปกครองตามสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งจำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในเขต พื้นที่การศึกษา 1 ได้แก่ โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา และโรงเรียนสิริรัตนาธร มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 6,441 คน และเขตพื้นที่การศึกษา 2 ได้แก่ โรงเรียนรัตนโกสินทร์ สมโภชบางขุนเทียน โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม และโรงเรียนวัดนวลนรดิศ มีจำนวนรวม 4,137 คน (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. 2558: ออนไลน์)

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane. 1973)

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 E = สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมเกิดขึ้นได้ซึ่งในการศึกษารั้งนี้ กำหนดให้เท่ากับร้อยละ 5

โดยมีระดับความเชื่อมั่นอยู่ที่ร้อยละ 95 และสัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นเท่ากับร้อยละ 5 ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{แทนค่าในสูตร} \quad n = \frac{10,578}{1+(10,578)(0.05)^2}$$

$$n = 385.43$$

จากสูตรสามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ 386 คน ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นเป็น เพื่อป้องกันความผิดพลาดของข้อมูล ความสมบูรณ์ของข้อมูล และผลการศึกษาที่น่าเชื่อถือ รวมทั้งความเป็นไปได้ในการเก็บข้อมูลจึงสามารถเก็บรวบรวมได้ 540 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งสิ้น 540 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) โดยมีรายละเอียดการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นแรก ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) แบ่งตามชั้นภูมิตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ของที่ตั้งโรงเรียน ตามอัตลักษณ์เชิงนโยบายของแต่ละพื้นที่ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) คือ 1) โรงเรียนพื้นที่กลุ่มกรุงเทพใต้ ประกอบด้วย 11 เขต โดยเป็นพื้นที่ของเขตที่อยู่อาศัยเขตพาณิชยกรรม เขตสถานที่ราชการ การเป็นแหล่งช้อปปิ้ง ย่านแฟชั่น สถานบันเทิงยามราตรี เป็นพื้นที่ธุรกิจการค้า พื้นที่นานาชาติ และมีวัฒนธรรมหลากหลาย และ 2) โรงเรียนพื้นที่กลุ่มกรุงเทพกรุงเทพมหานครใต้ ประกอบด้วย 7 เขต โดยเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ พื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่อุตสาหกรรม

ขั้นที่สอง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยเลือกโรงเรียนเขตพื้นที่ละ 3 โรงเรียน โดยโรงเรียนพื้นที่กลุ่มกรุงเทพใต้ ได้จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนนวชิรธรรมสาริต โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา และโรงเรียนสิริรัตนาร และโรงเรียนพื้นที่กลุ่มกรุงเทพกรุงเทพมหานครใต้ ได้จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม และโรงเรียนวัดนวลนรดิศ จำนวน 3 โรงเรียน รวมทั้งหมด 6 โรงเรียน

ขั้นที่สาม เมื่อได้โรงเรียนแล้ว จึงใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster sampling) โดยใช้ระดับชั้นเรียน (Cluster) เนื่องจากงานวิจัยนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ดังนั้น โรงเรียนหนึ่งๆ จะมี 3 ระดับชั้น จะได้ระดับชั้นละ 30 คน จากนั้น แบ่งกลุ่มโดยใช้เพศ ให้ได้จำนวนเท่ากันคือ เพศชาย 15 คน และเพศหญิง 15 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้จริงทั้งหมด 540 คน

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ระดับชั้นเรียน และเพศ

เขต	โรงเรียน	ระดับชั้นเรียน	เพศ	จำนวนคน
โรงเรียนพื้นที่กลุ่มกรุงเทพใต้ (เขตพื้นที่การศึกษา 1)	วชิรธรรมสาริต	ม.4	ชาย	15
			หญิง	15
		ม.5	ชาย	15
			หญิง	15
		ม.6	ชาย	15
			หญิง	15
	เตรียมอุดมศึกษา	ม.4	ชาย	15
			หญิง	15
		ม.5	ชาย	15
			หญิง	15
		ม.6	ชาย	15
			หญิง	15
สิริรัตนาธร	ม.4	ชาย	15	
		หญิง	15	
	ม.5	ชาย	15	
		หญิง	15	
	ม.6	ชาย	15	
		หญิง	15	

ตาราง 1 (ต่อ)

เขต	โรงเรียน	ระดับชั้นเรียน	เพศ	จำนวนคน
โรงเรียนพื้นที่กลุ่มกรุงเทพมหานครใต้ (เขตพื้นที่การศึกษา 2)	รัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน	ม.4	ชาย	15
			หญิง	15
		ม.5	ชาย	15
			หญิง	15
		ม.6	ชาย	15
			หญิง	15
	มัธยมวัดหนองแขม	ม.4	ชาย	15
			หญิง	15
		ม.5	ชาย	15
			หญิง	15
		ม.6	ชาย	15
			หญิง	15
	วัดนวลนรดิศ	ม.4	ชาย	15
			หญิง	15
		ม.5	ชาย	15
			หญิง	15
		ม.6	ชาย	15
			หญิง	15
รวม				540

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดตัวแปรในการศึกษาคั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือประเภทมาตรประมาณค่า (Summated rating scale) โดยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่ตามนิยามเชิงปฏิบัติการ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแบบวัดที่ใช้ในงานวิจัยอื่นๆ และเป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ทั้งฉบับ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 1 ฉบับ ประกอบด้วย 9 ตอน ได้แก่ **กลุ่มตัวแปรตาม** จำนวน 3 ตอน (ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน แบบวัดพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน และแบบวัดพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน) **กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม** จำนวน 3 ตอน (ได้แก่ แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน แบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล) **กลุ่มจิตลักษณะเดิม** จำนวน 2 ตอน (ได้แก่ แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และแบบวัด

ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน) **กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์** จำนวน 1 ตอน (ได้แก่ แบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน) รวมทั้งยังมีแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมของนักเรียน ซึ่งมีรายละเอียดของเครื่องมือแต่ละฉบับดังนี้

กลุ่มตัวแปรตาม ประกอบด้วย

แบบวัดพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ประกอบด้วยแบบวัดพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน 3 ด้าน ได้แก่

1. แบบวัดพฤติกรรมความช่วยเหลือของโรงเรียน เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยเป็นแบบวัดรายงานปริมาณการกระทำที่นักเรียนแสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการแสดงออกต่อโรงเรียน ด้วยการช่วยเหลืองานโรงเรียน โดยการที่นักเรียนช่วยทำงานปฏิบัติกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น การทำงานที่ครูได้มอบหมายให้สำเร็จลุล่วง เช่น การทำเวรรักษาความสะอาดห้องเรียน และการอาสาเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เป็นต้น เป็นลักษณะมาตราประมาณค่า 6 ระดับ จาก “ปฏิบัติมากที่สุด” ถึง “ไม่ปฏิบัติเลย” จำนวน 8 ข้อ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 8 - 48 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมความช่วยเหลือของโรงเรียน

(0) ฉันทอาสาเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน

.....
 ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย

2. แบบวัดพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยเป็นแบบวัดรายงานปริมาณการกระทำที่นักเรียนแสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการแสดงออกต่อโรงเรียน ด้วยการรักษาชื่อเสียงโรงเรียน โดยการที่นักเรียนรักษาชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับการยกย่องนับถือ ไม่ทำลายชื่อเสียงของโรงเรียน และไม่ประพฤติตนที่ทำให้โรงเรียนเสื่อมเสียชื่อเสียงของโรงเรียน เป็นต้น เป็นลักษณะมาตราประมาณค่า 6 ระดับ จาก “ปฏิบัติมากที่สุด” ถึง “ไม่ปฏิบัติเลย” จำนวน 4 ข้อ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 4 - 24 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน

(0) เมื่อฉันเห็นของมีค่า ฉันจะส่งคืนครู เพื่อตามหาเจ้าของ

.....
 ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย

3. แบบวัดพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยเป็นแบบวัดรายงานปริมาณการกระทำที่นักเรียนแสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการแสดงออกต่อโรงเรียน ด้วยการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน โดยการที่นักเรียนดูแลเอาใจใส่ทรัพย์สินของโรงเรียนไม่ให้เกิดความชำรุดเสียหาย เช่น การรู้จักระมัดระวังการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่โรงเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน ไม่ทำลายทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ช่วยโรงเรียนประหยัดโดยรู้จักใช้ทรัพยากรและพลังงานเท่าที่จำเป็น เป็นต้น เป็นลักษณะมาตรฐานประมาณค่า 6 ระดับ จาก “ปฏิบัติมากที่สุด” ถึง “ไม่ปฏิบัติเลย” จำนวน 8 ข้อ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 8 - 48 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

(0) ฉันทประหยัดไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น แม้ว่าโรงเรียนจะรับผิดชอบค่าใช้จ่าย

.....
 ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความบวก ผู้ตอบจะได้คะแนน 6 คะแนน ถึง 1 คะแนน จากคำตอบ “ปฏิบัติมากที่สุด” ถึง “ไม่ปฏิบัติเลย” ตามลำดับ แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม

โดยภายหลังการหาคุณภาพเครื่องมือ พบว่าแบบวัดนี้ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .25 ถึง .74 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .88

กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม ประกอบด้วย 3 แบบวัด ดังนี้

แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยอาศัยแนวสร้างข้อคำถามจากแบบวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนของจิรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) โดยเป็นแบบวัดรายงานปริมาณการรับรู้ของนักเรียนถึงการได้รับการช่วยเหลือจากครูเกี่ยวกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านอารมณ์ เช่น การที่นักเรียนได้รับความรักและการยอมรับ 2) ด้านการให้ข้อมูล เช่น การที่นักเรียนได้รับความช่วยเหลือในการแนะนำจากครู และ 3) ด้านวัตถุสิ่งของ เช่น การที่นักเรียนได้รับบริการวัสดุอุปกรณ์ตามความต้องการและจำเป็นจากครู เป็นลักษณะมาตรฐานประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 20 ข้อ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 20 - 120 คะแนน ภายหลังการหาคุณภาพเครื่องมือ พบว่าแบบวัดนี้ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .31 ถึง .74 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .92

ตัวอย่างแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน

(0) ฉันได้รับคำชมจากครู เมื่อฉันแต่งกายตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยอาศัยแนวสร้างข้อคำถามจากแบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อน และจากครอบครัวของจิรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) แบบวัดการเป็นตัวแบบของครูด้านสังคหวัตถุ 4 ของปฏิภากร ศิริเตชะ (2549) แบบวัดการมีแบบอย่างที่ดีจากสื่อของวรรณลดา กันต์โณม (2553) และแบบวัดการมีแบบอย่างที่เหมาะสมของสุภาสิณี นุ่มเนียน (2546) โดยเป็นแบบวัดรายงานปริมาณเกี่ยวกับการที่นักเรียนเห็นบุคคลรอบข้าง ได้แก่ ครู กลุ่มเพื่อนที่โรงเรียน ผู้ปกครอง และสื่อออนไลน์ เกี่ยวกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน เป็นลักษณะมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 12 ข้อ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 12 - 72 คะแนน ภายหลังการหาคุณภาพเครื่องมือ พบว่าแบบวัดนี้ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .22 ถึง .70 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .78

ตัวอย่างแบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง

(0) ฉันเห็นครูปิดสวิทช์ไฟฟ้าทันทีหลังเลิกสอนทุกครั้ง

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยใช้แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536) โดยรวมแบบวัดทั้งสองเข้าด้วยกัน และเลือกข้อคำถามให้เหมาะสมกับบริบทที่ต้องการศึกษาและสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยเป็นแบบวัดรายงานปริมาณเกี่ยวกับการที่นักเรียนรับรู้ถึงการได้รับความเอาใจใส่ การปฏิบัติที่แสดงถึงความรักใคร่ห่วงใยจากบิดามารดาหรือคนในครอบครัว เป็นที่ปรึกษาที่ดีส่งเสริมเมื่อทำดีและตักเตือนในสิ่งที่ไม่ดีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนอย่างสมเหตุสมผลไม่ใช่อารมณ์เป็นที่ตั้ง เป็นลักษณะมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 15 ข้อ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 15 - 90 คะแนน ภายหลังการหาคุณภาพเครื่องมือ พบว่าแบบวัดนี้ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .41 ถึง .76 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .89

ตัวอย่างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน

(0) ฉันสามารถอดทนรอต่อสิ่งที่ตัวเองต้องการได้ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความบวก ผู้ตอบจะได้คะแนน 6 คะแนน ถึง 1 คะแนน จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ตามลำดับ แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม

กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบด้วย 1 แบบวัด ดังนี้

แบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยอาศัยแนวคำถามจากแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบของสุขจิตร ตั้งเจริญ (2554) โดยเป็นแบบวัดรายงานปริมาณการประเมินการปฏิบัติตนของนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมโรงเรียนในด้านต่างๆ (ได้แก่ พฤติกรรมการช่วยเหลืองานโรงเรียน พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน และพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน) ว่าเป็นประโยชน์หรือโทษ ความรู้สึกพอใจ และความตั้งใจในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน เป็นแบบวัดประเภทมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 17 ข้อ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 17 -102 คะแนน ภายหลังการหาคุณภาพเครื่องมือ พบว่าแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .26 ถึง .67 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .86

ตัวอย่างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

(0) ฉันรู้สึกภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งที่ได้ช่วยเหลืองานโรงเรียน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความบวก ผู้ตอบจะได้คะแนน 6 คะแนน ถึง 1 คะแนน จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ตามลำดับ แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม

แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมของนักเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาความแตกต่างของลักษณะภูมิหลังบางประการของนักเรียน ซึ่งในแบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิด โดยให้นักเรียนเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ได้แก่ ประเภทโรงเรียน เพศ ระดับชั้นเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดที่สร้างขึ้นเองตามนิยามปฏิบัติการณ์ และแบบวัดที่ปรับปรุงมาจากนักวิจัยท่านอื่นๆ ไปทดลองใช้และหาคุณภาพเครื่องมือวัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity)

เป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเข้าใจในด้านที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัดเป็นอย่างดี เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบวัดแต่ละฉบับว่าสามารถวัดได้ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ของเนื้อหาที่จะวัด ภาษา สำนวน และถ้อยคำของข้อความครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการณ์หรือไม่ เหมาะสมกับการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์ที่เหมาะสมมากกว่าหรือเท่ากับ .50 (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2526: 89)

2. อำนาจจำแนก (Item Discrimination)

ผู้วิจัยนำแบบวัดแต่ละฉบับที่ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อและคะแนนรวม ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคณะ. 2551: 359) ไว้ใช้เป็นเครื่องมือวัด ดังตาราง 37-43 ในภาคผนวก

3. ความเชื่อมั่น (Reliability)

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ภายหลังจากหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดแล้ว จากนั้นเลือกเฉพาะข้อที่ผ่านเกณฑ์ และได้รับการปรับปรุงจนมีเนื้อหาครบถ้วน สมบูรณ์กับสิ่งที่ต้องการวัด หาค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) โดยกำหนดให้มีความเชื่อมั่นตั้งแต่ .60 ขึ้นไป (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคณะ. 2551: 358)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการแต่ละโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ใน 6 โรงเรียน
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยติดต่อขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ผู้สอนในแต่ละระดับชั้น เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามในห้องเรียน และให้นักเรียนได้ตอบแบบสอบถาม ตามวันเวลาที่มีการนัดหมายไว้
3. อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ โดยผู้วิจัยนัดวันเวลากับอาจารย์ผู้สอน เพื่อไปรับแบบสอบถามคืน
4. เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ตามสัดส่วนที่กำหนด ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืน
5. ผู้วิจัยนำแบบวัดที่ได้รับมาดำเนินการจัดกระทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยด้วยสถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อทราบลักษณะโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะข้อมูลของตัวแปรต่างๆ
2. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่
 - 2.1 ใช้สถิติการทดสอบค่าที (Independent sample t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way analysis of variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1
 - 2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way analysis of variance) เมื่อพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2
 - 2.3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (Hierarchical Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างโดยได้นำโครงร่างปริญญานิพนธ์เสนอคณะกรรมการในการพิจารณาจริยธรรมในวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาผ่านสถาบันยุทธศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูล เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยจะนำหนังสือแนบเพื่อขอเข้าพบผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 6 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้เข้าพบกลุ่มตัวอย่าง โดยแนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับกลุ่มตัวอย่างทราบพร้อมทั้งชี้แจงกับกลุ่มตัวอย่าง ว่าการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจ โดยจะให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจด้วยตัวเอง และแจ้งให้ทราบว่าเมื่อเข้าร่วมการวิจัยแล้ว หากกลุ่มตัวอย่างต้องการออกจากการศึกษา สามารถกระทำได้อย่างปลอดภัย โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจะถือเป็นความลับ และในการรวบรวมข้อมูล จะไม่มีการระบุชื่อ หรือที่อยู่ของกลุ่มตัวอย่าง โดยจะนำไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น ส่วนผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัยที่สำคัญ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน 2) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย และ 3) เพื่อค้นหาตัวทำนายที่สำคัญ และศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน จำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ปัจจัยจิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคต และการควบคุมตน ปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน และลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ ประเภทโรงเรียน เพศ ระดับชั้นเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

ในบทนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะของตัวแปรที่ศึกษา

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way analysis of variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

ตอนที่ 3 การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way analysis of variance) เมื่อพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

ตอนที่ 4 การค้นหาตัวทำนายที่สำคัญ และอำนาจในการทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ด้วยกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (Hierarchical multiple regression analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4

ก่อนที่จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละส่วน ผู้วิจัยได้นำเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีความหมายดังนี้

n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบที (t - distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบเอฟ (f - distribution)
R^2	แทน	ค่าอำนาจในการทำนาย
a	แทน	ค่าคงที่
b	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอย
Beta	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะของตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 540 คน ผู้วิจัยได้นำเสนอจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกลักษณะทางชีวสังคม

	ลักษณะทางชีวสังคม	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทโรงเรียน	พื้นที่กลุ่มกรุงเทพใต้	270	50.00
	พื้นที่กลุ่มกรุงเทพกรุงธนใต้	270	50.00
เพศ	ชาย	270	50.00
	หญิง	270	50.00
ระดับชั้นเรียน	มัธยมศึกษาปีที่ 4	180	33.33
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	180	33.33
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	180	33.33
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	ต่ำกว่าปริญญาตรี	372	68.90
	ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	168	31.10
ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	ต่ำ	393	72.80
	สูง	147	27.20
รวมทั้งหมด		540	100.00

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 540 คน พบว่า ประเภทโรงเรียนพื้นที่กลุ่มกรุงเทพใต้ และโรงเรียนพื้นที่กลุ่มกรุงเทพกรุงธนใต้ มีสัดส่วนเท่ากัน ประเภทโรงเรียนละ 270 คน คิดเป็นร้อยละ 50 โดยเป็นเพศชายและเพศหญิง มีสัดส่วนเท่ากัน เพศละ 270 คน คิดเป็นร้อยละ 50 นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีสัดส่วนเท่ากัน จำนวนชั้นเรียนละ 180 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่ผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 372 คน คิดเป็นร้อยละ 68.90 และสำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 31.10 และส่วนใหญ่ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 393 คน คิดเป็นร้อยละ 72.80 และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับสูง จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 27.20

ตาราง 3 พิสัย ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	พิสัย	\bar{x}	SD
พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน	68.00	79.92	11.26
- พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน	26.00	30.42	4.74
- พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน	18.00	15.85	2.86
- พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน	37.00	33.64	5.83
การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	99.00	82.97	14.81
การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	48.00	47.81	8.10
การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	75.00	64.07	12.29
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	50.00	45.33	6.57
ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	32.00	33.65	5.11
เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน	80.00	69.75	10.73

จากตาราง 3 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา พบว่า พฤติกรรมความรับผิดชอบ ต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 79.92 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 11.26 โดยพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนแบ่งได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 30.42 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.74 2) พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.86 และ 3) พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.83 ส่วนตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 82.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.81 การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 47.81 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.10 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 64.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.29 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.57 ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.65 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.11 และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 69.75 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.73

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

2.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test)

2.1.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมที่มีประเภทโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมที่มีประเภทโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน

ลักษณะทางชีวสังคม	พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม			
	n	\bar{x}	SD	t
ประเภทโรงเรียน				
พื้นที่กลุ่มกรุงเทพใต้	270	80.69	11.25	1.600
พื้นที่กลุ่มกรุงเทพกรุงธนใต้	270	79.14	11.24	
เพศ				
ชาย	270	78.84	11.00	2.240*
หญิง	270	81.00	11.43	
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	372	80.58	10.83	2.031*
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	168	78.46	12.07	
ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว				
ต่ำ	393	79.77	11.17	-4.89
สูง	147	80.31	11.54	

* $p < .05$

จากตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม

มากกว่าเพศชาย และนักเรียนที่ผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

2.1.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนที่มีประเภทโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนที่มีประเภทโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน

ลักษณะทางชีวสังคม	พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน			
	n	\bar{x}	SD	t
ประเภทโรงเรียน				
พื้นที่กลุ่มกรุงเทพใต้	270	30.67	4.68	1.235
พื้นที่กลุ่มกรุงเทพกรุงธนใต้	270	30.17	4.80	
เพศ				
ชาย	270	30.17	4.50	1.198
หญิง	270	30.66	4.97	
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	372	30.66	4.64	1.754
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	168	29.89	4.93	
ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว				
ต่ำ	393	30.45	4.60	.275
สูง	147	30.33	5.11	

* $p < .05$

จากตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน มีพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

2.1.3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนที่มีประเภทโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนที่มีประเภทโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน

ลักษณะทางชีวสังคม	พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน			
	n	\bar{x}	SD	t
ประเภทโรงเรียน				
พื้นที่กลุ่มกรุงเทพใต้	270	15.88	2.89	.181
พื้นที่กลุ่มกรุงเทพกรุงธนใต้	270	15.83	2.83	
เพศ				
ชาย	270	15.64	2.85	1.750
หญิง	270	16.07	2.86	
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	372	16.14	2.78	3.441**
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	168	15.23	2.93	
ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว				
ต่ำ	393	15.93	2.90	.973
สูง	147	15.66	2.73	

**p<.01

จากตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง มีพฤติกรรมรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่มีผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาดังแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

2.1.4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนที่มีประเภทโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนที่มีประเภทโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน

ลักษณะทางชีวสังคม	พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน			
	n	\bar{x}	SD	t
ประเภทโรงเรียน				
พื้นที่กลุ่มกรุงเทพใต้	270	34.14	5.69	1.997*
พื้นที่กลุ่มกรุงเทพกรุงธนใต้	270	33.14	5.94	
เพศ				
ชาย	270	33.02	5.73	2.490*
หญิง	270	34.27	5.89	
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	372	33.78	5.61	.816
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	168	33.34	6.31	
ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว				
ต่ำ	393	33.39	5.85	1.647
สูง	147	34.32	5.76	

* $p < .05$

จากตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน ได้แก่ ประเภทโรงเรียน และเพศ มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่กำลังศึกษาในพื้นที่กลุ่มกรุงเทพใต้ มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่กำลังศึกษาในพื้นที่กลุ่มกรุงเทพกรุงธนใต้ และนักเรียนเพศหญิง มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนมากกว่านักเรียนเพศชาย

2.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

2.2.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน

ลักษณะทางชีวสังคม	พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม			
	n	\bar{x}	SD	F
ระดับชั้นเรียน				
มัธยมศึกษาปีที่ 4	180	80.64	12.02	.728
มัธยมศึกษาปีที่ 5	180	79.20	11.10	
มัธยมศึกษาปีที่ 6	180	79.91	10.64	
ลักษณะทางชีวสังคม	พฤติกรรมความช่วยเหลือของโรงเรียน			
	n	\bar{x}	SD	F
ระดับชั้นเรียน				
มัธยมศึกษาปีที่ 4	180	30.90	5.19	1.525
มัธยมศึกษาปีที่ 5	180	30.05	4.73	
มัธยมศึกษาปีที่ 6	180	30.31	4.23	
ลักษณะทางชีวสังคม	พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน			
	n	\bar{x}	SD	F
ระดับชั้นเรียน				
มัธยมศึกษาปีที่ 4	180	16.21	2.83	2.517
มัธยมศึกษาปีที่ 5	180	15.83	2.97	
มัธยมศึกษาปีที่ 6	180	15.53	2.74	
ลักษณะทางชีวสังคม	พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน			
	n	\bar{x}	SD	F
ระดับชั้นเรียน				
มัธยมศึกษาปีที่ 4	180	33.53	5.89	.781
มัธยมศึกษาปีที่ 5	180	33.33	5.74	
มัธยมศึกษาปีที่ 6	180	34.07	5.89	

จากตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนทั้งโดยรวมและด้านย่อยที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนทั้งโดยรวมและด้านย่อยไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way analysis of variance) เมื่อพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

3.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

3.1.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมใน
โรงเรียนโดยรวม พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะ
มุ่งอนาคตและการควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าสถิติเอฟ				%
		การสนับสนุน ทางสังคมจาก โรงเรียน (ก)	ลักษณะมุ่ง อนาคตและการ ควบคุมตน (ข)	ปฏิสัมพันธ์ แบบสอง ทาง (กข)	ทำนาย	
1. กลุ่มรวม	540	74.944**	36.413**	3.648	23.5	
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	270	32.880**	12.115**	<1	19.8	
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้	270	44.171**	26.402**	3.494	27.4	
4. เพศชาย	270	23.347**	24.911**	<1	22.9	
5. เพศหญิง	270	51.031**	13.660**	3.711	23.0	
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	46.031**	10.092**	8.141**	31.1	
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	23.204**	8.275**	<1	20.2	
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	11.475**	19.334**	<1	19.7	
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	37.735**	31.154**	2.120	21.9	
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	38.239**	6.315*	1.271	26.3	
11. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ	393	54.276**	25.282**	2.121	22.7	
12. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง	147	18.601**	11.185**	1.654	24.0	

*p<.05, **p<.01

ตาราง 10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม จำแนกตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

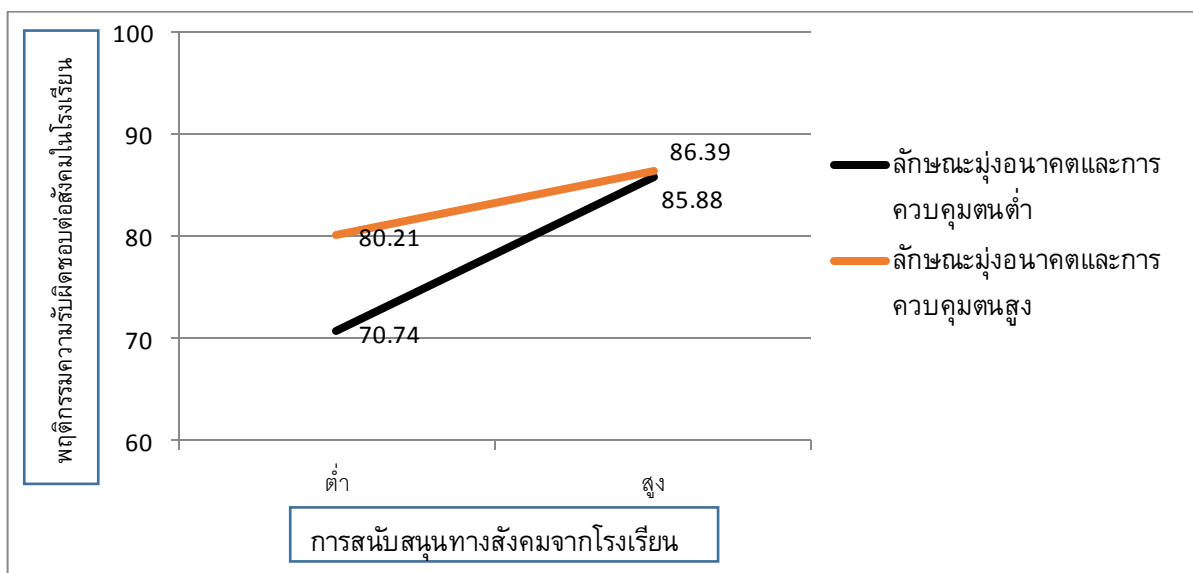
กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ในโรงเรียนโดยรวม	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 84.44	ต่ำ = 74.75
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 83.95	ต่ำ = 76.04
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 85.11	ต่ำ = 75.87
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 84.38	ต่ำ = 77.17
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพ กรุงเทพมหานคร	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 83.81	ต่ำ = 73.57
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 83.52	ต่ำ = 74.90
4. เพศชาย	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 83.48	ต่ำ = 74.52
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 83.85	ต่ำ = 74.83
5. เพศหญิง	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 85.23	ต่ำ = 75.03
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 84.03	ต่ำ = 77.49
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 86.21	ต่ำ = 73.97
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 84.51	ต่ำ = 76.59
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 83.66	ต่ำ = 74.34
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 83.47	ต่ำ = 76.16
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 83.41	ต่ำ = 75.92
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 83.78	ต่ำ = 75.28
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าปริญญาตรี	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 84.51	ต่ำ = 75.90
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 84.51	ต่ำ = 76.42
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 84.30	ต่ำ = 72.35
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 82.49	ต่ำ = 75.29
11. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวต่ำ	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 84.31	ต่ำ = 74.82
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 83.64	ต่ำ = 75.89
12. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวสูง	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 84.77	ต่ำ = 74.51
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 84.84	ต่ำ = 76.40

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 9 จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ผลปรากฏว่า พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกลุ่มนักเรียนชั้น ม. 4 (ตาราง 44 ภาคผนวก ค ภาพประกอบ 3)

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของ 4 กลุ่มที่แบ่งระดับของตัวแปรอิสระทั้งสองตัวแปรมาเปรียบเทียบกันเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า (1) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมมากกว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูงหรือต่ำก็ตาม (2) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมมากกว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูงหรือต่ำก็ตาม และ (3) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมมากกว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมแปรปรวนไปตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 9) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมมากกว่านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 84.44 และ 74.75) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 85.11 และ 75.87) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 83.81 และ 73.57) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 83.48 และ 74.52) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 85.23 และ 75.03) กลุ่มชั้น ม. 4 (ค่าเฉลี่ย 86.21 และ 73.97) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 83.66 และ 74.34) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 83.41 และ 75.92) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 84.51 และ 75.90) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 84.30 และ 72.35) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 84.31 และ 74.82) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 84.77 และ 74.51) (ตาราง 10)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 9) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 83.95 และ 76.04) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 84.38 และ 77.17) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 83.52 และ 74.90) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 83.85 และ 74.83) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 84.03 และ 77.49) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 84.51 และ 76.59) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 83.47 และ 76.16) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 83.78 และ 75.28) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 84.51 และ 76.42) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 82.49 และ 75.29) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 83.64 และ 75.89) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 84.84 และ 76.40) (ตาราง 10)

ภาพประกอบ 3 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมมาก ได้แก่ (1) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน พบทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4-6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน พบทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4-6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ (3) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง พบในกลุ่มนักเรียนชั้น ม.4

3.1.2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่มีผลต่อพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียน

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียน พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าสถิติเอฟ			
		การสนับสนุน ทางสังคมจาก โรงเรียน (ก)	ลักษณะมุ่ง อนาคตและการ ควบคุมตน (ข)	ปฏิสัมพันธ์ แบบสอง ทาง (กxข)	% ทำนาย
1. กลุ่มรวม	540	61.437**	35.825**	<1	21.0
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	270	28.713**	13.743**	<1	18.8
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้	270	33.459**	22.817**	1.292	22.8
4. เพศชาย	270	20.880**	28.091**	<1	23.0
5. เพศหญิง	270	39.026**	11.954**	<1	18.8
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	26.668**	10.192**	8.322**	23.9
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	17.290**	10.259**	1.198	18.4
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	19.728**	15.916**	<1	22.8
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	26.342**	26.609**	<1	17.5
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	40.672**	9.217**	<1	28.5
11. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ	393	43.706**	25.658**	<1	20.3
12. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง	147	16.439**	9.924**	<1	21.4

*p<.05, **p<.01

ตาราง 12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปร การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.20	ต่ำ = 28.38
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 32.09	ต่ำ = 28.80
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.43	ต่ำ = 28.74
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 32.25	ต่ำ = 29.16
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพ กรุงธนใต้	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 31.97	ต่ำ = 28.01
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 31.94	ต่ำ = 28.45
4. เพศชาย	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.03	ต่ำ = 28.45
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 32.28	ต่ำ = 28.49
5. เพศหญิง	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.33	ต่ำ = 28.30
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 31.94	ต่ำ = 29.18
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.91	ต่ำ = 28.50
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 32.49	ต่ำ = 29.24
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 31.72	ต่ำ = 28.22
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 31.97	ต่ำ = 28.68
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 31.94	ต่ำ = 28.44
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 31.82	ต่ำ = 28.50
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าปริญญาตรี	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.14	ต่ำ = 28.89
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 32.23	ต่ำ = 29.00
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.33	ต่ำ = 27.33
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 31.74	ต่ำ = 28.43
11. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวต่ำ	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.20	ต่ำ = 28.55
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 32.04	ต่ำ = 28.86
12. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวสูง	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.20	ต่ำ = 27.89
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 32.26	ต่ำ = 28.66

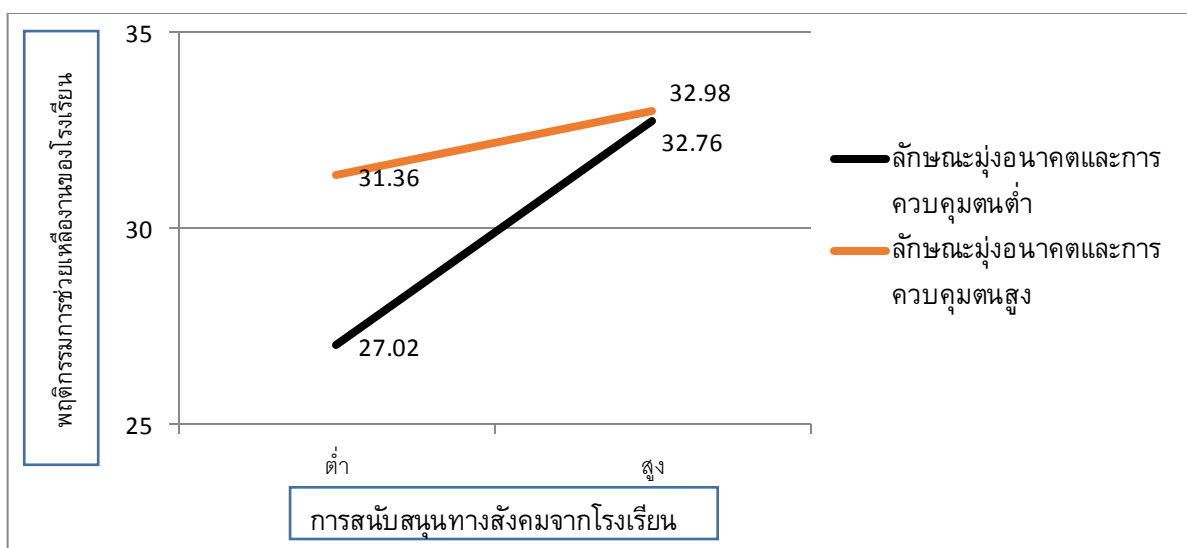
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 11 จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ผลปรากฏว่า พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกลุ่มนักเรียนชั้น ม. 4 (ตาราง 45 ภาคผนวก ค ภาพประกอบ 4)

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของ 4 กลุ่มที่แบ่งระดับของตัวแปรอิสระทั้งสองตัวแปรมาเปรียบเทียบกันเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า (1) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนมากกว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำและมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ และ (2) ถ้านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูงหรือต่ำ และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูงหรือต่ำก็ตาม มีพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนมากกว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนแปรปรวนไปตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 11) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง มีพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 32.20 และ 28.38) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 32.43 และ 28.74) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 31.97 และ 28.01) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 32.03 และ 28.45) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 32.33 และ 28.30) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 32.91 และ 28.50) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 31.72 และ 28.22) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 31.94 และ 28.44) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 32.14 และ 28.89) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 32.33 และ 27.33) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 32.20 และ 28.55) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 32.20 และ 27.89) (ตาราง 12)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียน

พื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 11) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสูง มีพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 32.09 และ 28.80) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 32.25 และ 29.16) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 31.94 และ 28.45) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 32.28 และ 28.49) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 31.94 และ 29.18) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 32.49 และ 29.24) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 31.97 และ 28.68) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 31.82 และ 28.50) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 32.23 และ 29.00) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 31.74 และ 28.43) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 32.04 และ 28.86) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 32.26 และ 28.66) (ตาราง 12)

ภาพประกอบ 4 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนมาก ได้แก่ (1) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน พบทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้

กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน พบทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ (3) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง พบในกลุ่มนักเรียนชั้น ม.4

3.1.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน
พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน
ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าสถิติเอฟ			%
		การสนับสนุน ทางสังคมจาก โรงเรียน (ก)	ลักษณะมุ่ง อนาคตและการ ควบคุมตน (ข)	ปฏิสัมพันธ์ แบบสอง ทาง (กxข)	
1. กลุ่มรวม	540	28.804**	11.110**	1.964	9.6
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	270	6.653*	3.286	1.732	5.0
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้	270	26.607**	8.961**	<1	15.0
4. เพศชาย	270	3.786	16.924**	1.390	10.5
5. เพศหญิง	270	27.130**	<1	<1	9.7
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	13.314**	5.636*	2.836	12.8
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	19.080**	<1	<1	12.4
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	1.124	7.239**	<1	4.8
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	15.805**	8.410**	<1	8.4
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	12.435**	2.044	3.660	11.5
11. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ	393	35.153**	4.816*	1.676	11.9
12. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง	147	<1	7.861**	<1	5.4

*p<.05, **p<.01

ตาราง 14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปร การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและ กลุ่มย่อย

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 16.61	ต่ำ = 14.99
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.49	ต่ำ = 15.24
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 16.45	ต่ำ = 15.25
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพ กรุงธนใต้	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 16.77	ต่ำ = 14.71
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.60	ต่ำ = 15.09
4. เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.63	ต่ำ = 14.85
5. เพศหญิง	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 16.84	ต่ำ = 14.98
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 17.04	ต่ำ = 15.21
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.89	ต่ำ = 15.49
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 16.86	ต่ำ = 14.70
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.13	ต่ำ = 14.82
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าปริญญาตรี	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 16.81	ต่ำ = 15.34
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.75	ต่ำ = 15.49
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 16.15	ต่ำ = 14.27
11. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวต่ำ	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 16.86	ต่ำ = 14.91
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.52	ต่ำ = 15.33
12. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.40	ต่ำ = 15.03

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 13 จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ผลปรากฏว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนแปรปรวนไปตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเขตหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ตาราง 13) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง มีพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 16.61 และ 14.99) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 16.45 และ 15.25) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 16.77 และ 14.71) กลุ่มเขตหญิง (ค่าเฉลี่ย 16.84 และ 14.98) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 17.04 และ 15.21) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 16.86 และ 14.70) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 16.81 และ 15.34) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 16.15 และ 14.27) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 16.86 และ 14.91) (ตาราง 14)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 13) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 16.49 และ 15.24) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 16.60 และ 15.09) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 16.63 และ 14.85) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 16.89 และ 15.49) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 16.13 และ 14.82) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 16.75 และ 15.49) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 16.52 และ 15.33) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 16.44 และ 15.03) (ตาราง 14)

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงโรงเรียนมาก ได้แก่ (1) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเขตหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และ (2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน พบในกลุ่ม

รวมและกลุ่มย่อย 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

3.1.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคต และการควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ค่าสถิติเอฟ				
	จำนวน คน	การสนับสนุน ทางสังคมจาก โรงเรียน (ก)	ลักษณะมุ่ง อนาคตและการ ควบคุมตน (ข)	ปฏิสัมพันธ์ แบบสอง ทาง (กxข)	% ทำนาย
1. กลุ่มรวม	540	49.942**	22.287**	4.391*	16.7
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	270	28.677**	7.560**	<1	16.2
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงเทพใต้	270	22.750**	15.447**	4.384*	17.2
4. เพศชาย	270	19.508**	9.359**	<1	14.5
5. เพศหญิง	270	30.473**	13.223**	6.445*	17.5
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	48.147**	4.805*	4.800*	28.2
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	10.916**	5.013*	<1	11.2
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	5.476*	12.943**	<1	12.3
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	26.946**	21.900**	4.133*	16.8
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	22.970**	2.651	<1	16.0
11. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ	393	28.720**	17.394**	2.732	14.7
12. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง	147	21.110**	5.478*	1.438	21.3

*p<.05, **p<.01

ตาราง 16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียน จำแนกตาม
ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวม
และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียน	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.63	ต่ำ = 31.37
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.36	ต่ำ = 31.99
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 36.22	ต่ำ = 31.88
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.75	ต่ำ = 32.61
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุง ชนใต้	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.07	ต่ำ = 30.84
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 34.98	ต่ำ = 31.37
4. เพศชาย	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.11	ต่ำ = 31.08
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 34.94	ต่ำ = 31.49
5. เพศหญิง	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 36.06	ต่ำ = 31.74
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.71	ต่ำ = 32.59
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 36.27	ต่ำ = 30.27
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.13	ต่ำ = 31.86
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.07	ต่ำ = 31.42
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.03	ต่ำ = 32.11
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.53	ต่ำ = 32.40
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.84	ต่ำ = 31.96
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าปริญญาตรี	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.56	ต่ำ = 31.67
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.53	ต่ำ = 31.93
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.80	ต่ำ = 30.76
11. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวต่ำ	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.26	ต่ำ = 31.36
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.08	ต่ำ = 31.69
12. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวสูง	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 36.55	ต่ำ = 31.42
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 36.17	ต่ำ = 32.72

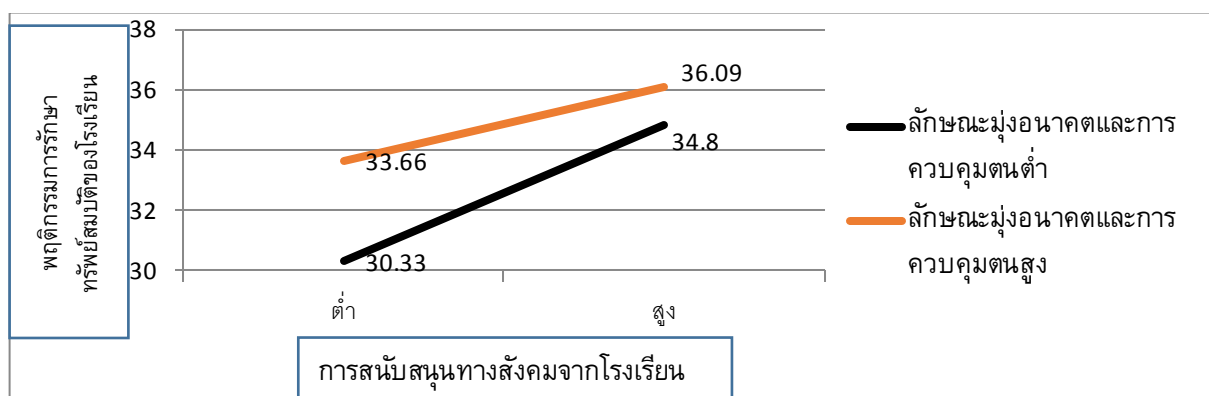
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 15 จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ผลปรากฏว่า พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวม กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ กลุ่มเพศหญิง กลุ่มนักเรียนชั้น ม. 4 และกลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ตาราง 46-50 ภาคผนวก ค ภาพประกอบ 5-9)

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของ 4 กลุ่มที่แบ่งระดับของตัวแปรอิสระทั้งสองตัวแปรมาเปรียบเทียบกันเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe) พบว่า (1) ในกลุ่มรวม กลุ่มเพศหญิง และกลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (1.1) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูงหรือต่ำก็ตาม และ (1.2) ถ้านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูงหรือต่ำ และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูงหรือต่ำก็ตาม มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินของโรงเรียนมากกว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ (2) ในกลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูงหรือต่ำก็ตาม มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินของโรงเรียนมากกว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ (3) ในกลุ่มนักเรียนชั้น ม.4 (3.1) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูงหรือต่ำก็ตาม มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูงหรือต่ำก็ตาม และ (3.2) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินของโรงเรียนมากกว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ

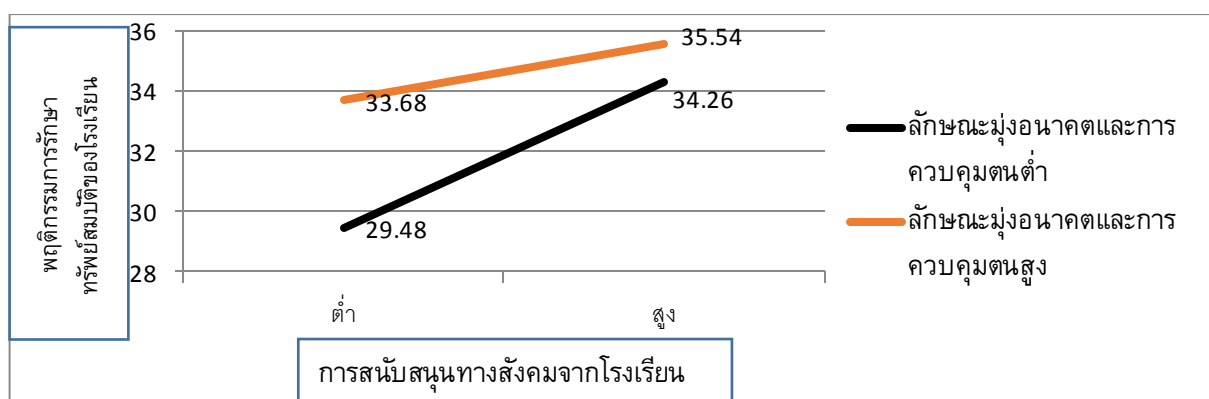
เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินของโรงเรียนแปรปรวนไปตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 15) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่างกัน

พบว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 35.63 และ 31.37) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 36.22 และ 31.88) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 35.07 และ 30.84) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 35.11 และ 31.08) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 36.06 และ 31.74) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 36.27 และ 30.27) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 35.07 และ 31.42) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 35.53 และ 32.40) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 35.56 และ 31.67) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 35.80 และ 30.76) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 35.26 และ 31.36) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 36.55 และ 31.42) (ตาราง 16)

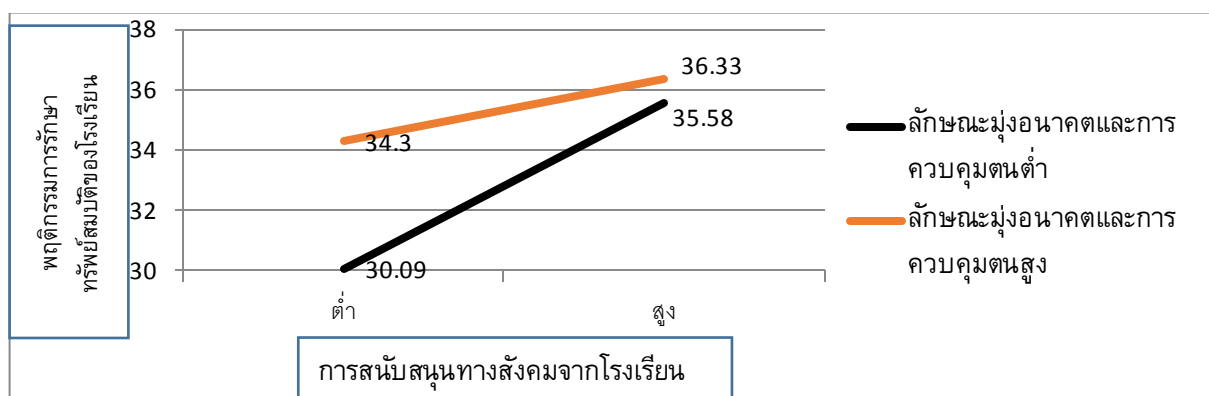
เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 10 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 15) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 35.36 และ 31.99) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 35.75 และ 32.61) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 34.98 และ 31.37) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 34.94 และ 31.49) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 35.71 และ 32.59) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 35.13 และ 31.86) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 35.03 และ 32.11) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 35.84 และ 31.96) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 35.53 และ 31.93) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 35.08 และ 31.69) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 36.17 และ 32.72) (ตาราง 16)

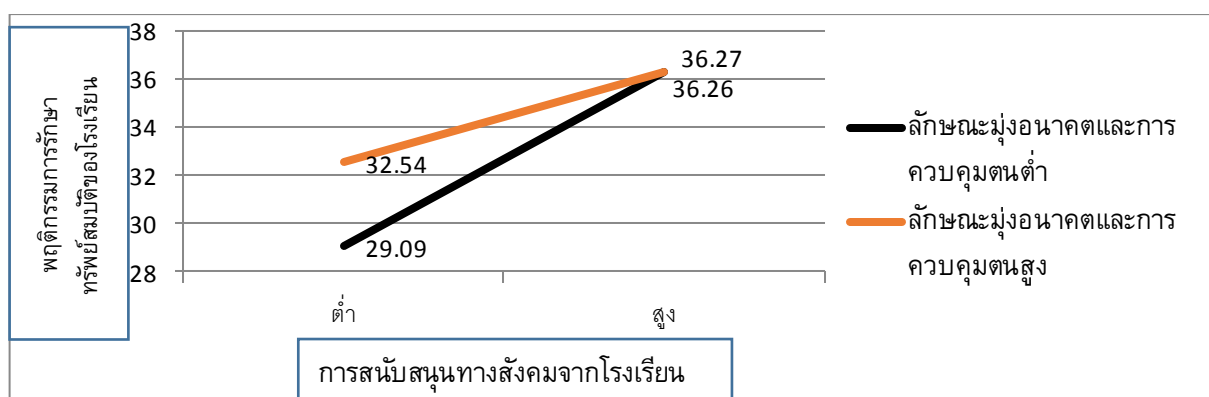
ภาพประกอบ 5 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียน ในกลุ่มรวม

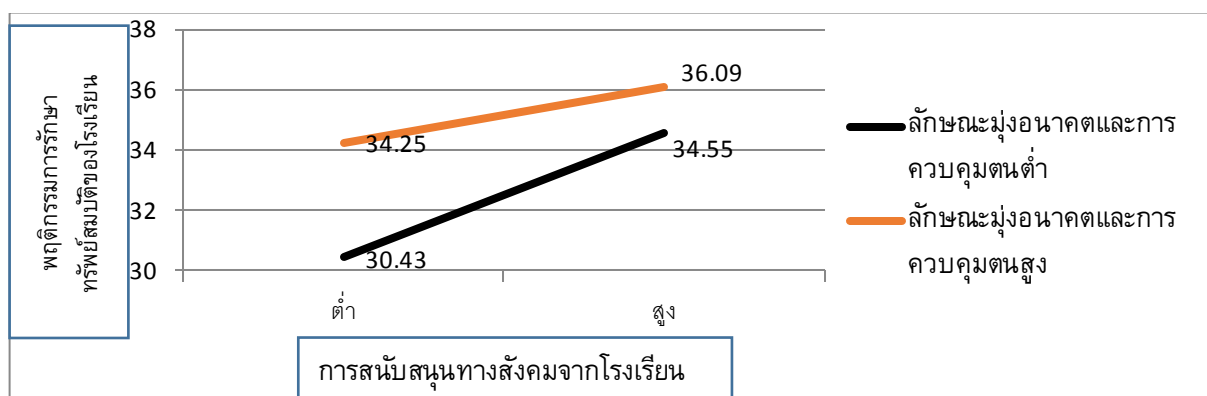
ภาพประกอบ 6 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียน ในกลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้

ภาพประกอบ 7 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมบริการสุขภาพของโรงเรียน ในกลุ่มเพศหญิง

ภาพประกอบ 8 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมบริการสุขภาพของโรงเรียน ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาพประกอบ 9 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมบริการสุขภาพทรัพย์สินบัติของโรงเรียน ในกลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมบริการสุขภาพทรัพย์สินบัติของโรงเรียนมาก ได้แก่ (1) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน พบทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน พบทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ (3) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง พบในกลุ่มรวม กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศหญิง กลุ่มนักเรียนชั้น ม. 4 และกลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

3.2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

3.2.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม พิจารณาตามตัวแปรการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าสถิติเอฟ			%
		การเห็น แบบอย่างที่ดีจาก บุคคลรอบข้าง(ก)	ลักษณะมุ่ง อนาคตและการ ควบคุมตน (ข)	ปฏิสัมพันธ์ แบบสอง ทาง (กxข)	
1. กลุ่มรวม	540	43.076**	48.657**	1.766	18.7
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	270	17.896**	17.666**	<1	15.1
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้	270	26.457**	32.876**	1.974	22.2
4. เพศชาย	270	9.140**	37.282**	<1	19.2
5. เพศหญิง	270	35.047**	14.062**	<1	18.0
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	19.718**	12.703**	3.520	19.9
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	8.602**	14.257**	<1	13.5
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	15.466**	22.417**	<1	21.4
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	25.008**	40.259**	2.339	19.2
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	19.399**	8.346**	<1	17.1
11. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ	393	23.989**	35.084**	1.053	16.7
12. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง	147	19.777**	13.479**	<1	23.1

*p<.05, **p<.01

ตาราง 18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม จำแนกตามตัวแปรการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 83.76	ต่ำ = 76.10
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 83.95	ต่ำ = 76.04
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 84.37	ต่ำ = 77.12
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 84.38	ต่ำ = 77.17
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพ กรุงเทพมหานคร	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 83.17	ต่ำ = 75.06
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 83.52	ต่ำ = 74.90
4. เพศชาย	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 82.32	ต่ำ = 76.05
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 83.85	ต่ำ = 74.83
5. เพศหญิง	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 84.93	ต่ำ = 76.16
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 84.03	ต่ำ = 77.49
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 85.00	ต่ำ = 75.98
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 84.51	ต่ำ = 76.59
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 82.49	ต่ำ = 76.20
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 83.47	ต่ำ = 76.16
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 83.70	ต่ำ = 76.12
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 83.78	ต่ำ = 75.28
9. ระดับการศึกษา ผู้ปกครองต่ำกว่าปริญญาตรี	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 84.09	ต่ำ = 77.10
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 84.51	ต่ำ = 76.42
10. ระดับการศึกษา ผู้ปกครองตั้งแต่ปริญญาตรี ขึ้นไป	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 83.03	ต่ำ = 73.88
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 82.49	ต่ำ = 75.29
11. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวต่ำ	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 83.32	ต่ำ = 76.41
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 83.64	ต่ำ = 75.89
12. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวสูง	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 84.83	ต่ำ = 75.19
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 84.84	ต่ำ = 76.40

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 17 จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ผลปรากฏว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมแปรปรวนไปตามการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง ในทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 17) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างสูง มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมมากกว่านักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 83.76 และ 76.10) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 84.37 และ 77.12) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 83.17 และ 75.06) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 82.32 และ 76.05) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 84.93 และ 76.16) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 85.00 และ 75.98) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 82.49 และ 76.20) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 83.70 และ 76.12) กลุ่มต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 84.09 และ 77.10) กลุ่มตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 83.03 และ 73.88) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 83.32 และ 76.41) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 84.83 และ 75.19) (ตาราง 18)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 17) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 83.95 และ 76.04) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 84.38 และ 77.17) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 83.52 และ 74.90) กลุ่มเพศชาย

(ค่าเฉลี่ย 83.85 และ 74.83) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 84.03 และ 77.49) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 84.51 และ 76.59) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 83.47 และ 76.16) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 83.78 และ 75.28) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 84.51 และ 76.42) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 82.49 และ 75.29) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 83.64 และ 75.89) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 84.84 และ 76.40) (ตาราง 18)

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมมาก ได้แก่ (1) นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง เป็นผู้มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน พบทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ (2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน เป็นผู้มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน พบในทุกกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

3.2.2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่มีผลต่อพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียน

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียน
พิจารณาตามตัวแปรการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการ
ควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ค่าสถิติเอฟ				
	จำนวนคน	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง (ก)	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน (ข)	ปฏิสัมพันธ์แบบสองทาง (กxข)	% ทำนาย
1. กลุ่มรวม	540	35.092**	48.312**	<1	17.0
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	270	16.971**	19.472**	<1	15.3
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้	270	18.455**	29.357**	<1	18.3
4. เพศชาย	270	7.604**	41.514**	<1	19.2
5. เพศหญิง	270	28.472**	13.073**	<1	15.7
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	13.691**	11.423**	<1	15.3
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	5.668*	17.417**	<1	13.2
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	17.785**	20.820**	<1	21.9
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	16.470**	35.068**	<1	15.3
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	21.432**	11.701**	<1	20.1
11. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ	393	18.361**	35.878**	<1	15.2
12. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง	147	18.122**	11.834**	<1	20.9

*p<.05, **p<.01

ตาราง 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปร การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและ กลุ่มย่อย

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ	
		พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง
1. กลุ่มรวม	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 31.93	ต่ำ = 28.92
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 32.09	ต่ำ = 28.80
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 32.18	ต่ำ = 29.20
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 32.25	ต่ำ = 29.16
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพ กรุงธนใต้	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 31.68	ต่ำ = 28.63
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 31.94	ต่ำ = 28.45
4. เพศชาย	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 31.53	ต่ำ = 29.09
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 32.28	ต่ำ = 28.49
5. เพศหญิง	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 32.24	ต่ำ = 28.72
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 31.94	ต่ำ = 29.18
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 32.56	ต่ำ = 29.13
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 32.49	ต่ำ = 29.24
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 31.28	ต่ำ = 28.93
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 31.97	ต่ำ = 28.68
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 31.89	ต่ำ = 28.72
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 31.82	ต่ำ = 28.50
9. ระดับการศึกษา ผู้ปกครองต่ำกว่าปริญญาตรี	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 31.96	ต่ำ = 29.37
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 32.23	ต่ำ = 29.00
10. ระดับการศึกษา ผู้ปกครองตั้งแต่ปริญญาตรี ขึ้นไป	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 31.85	ต่ำ = 27.93
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 31.74	ต่ำ = 28.43
11. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวต่ำ	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 31.80	ต่ำ = 29.18
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 32.04	ต่ำ = 28.86
12. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวสูง	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 32.24	ต่ำ = 29.18
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 32.26	ต่ำ = 28.66

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 19 จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ผลปรากฏว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนแปรปรวนไปตามการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 19) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างสูง มีพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 31.93 และ 28.92) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 32.18 และ 29.20) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 31.68 และ 28.63) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 31.53 และ 29.09) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 32.54 และ 28.72) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 32.56 และ 29.13) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 31.28 และ 28.93) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 31.89 และ 28.72) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 31.96 และ 29.37) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 31.85 และ 27.93) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 31.80 และ 29.18) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 32.24 และ 28.16) (ตาราง 20)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 19) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 32.09 และ 28.80) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 32.25 และ 29.16) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 31.94 และ 28.45) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 32.28 และ 28.49) กลุ่มเพศ

หญิง (ค่าเฉลี่ย 31.94 และ 29.18) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 32.49 และ 29.24) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 31.97 และ 28.68) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 31.82 และ 28.50) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 32.23 และ 29.00) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 31.74 และ 28.43) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 32.04 และ 28.86) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 32.26 และ 28.66) (ตาราง 20)

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมความช่วยเหลือของโรงเรียนมาก ได้แก่ (1) นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง พบในทุกกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ (2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน พบในทุกกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

3.2.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน
พิจารณาตามตัวแปรการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการ
ควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าสถิติเอฟ			
		การเห็นแบบอย่าง ที่ดีจากบุคคลรอบ ข้าง (ก)	ลักษณะมุ่ง อนาคตและการ ควบคุมตน (ข)	ปฏิสัมพันธ์ แบบสอง ทาง (กxข)	% ทำนา ย
1. กลุ่มรวม	540	24.783**	14.397**	2.562	8.9
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	270	7.186*	3.715	1.286	4.9
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้	270	19.873**	12.472**	1.338	13.1
4. เพศชาย	270	2.338	20.605**	2.536	10.3
5. เพศหญิง	270	27.228**	<1	<1	9.6
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	7.850**	6.890**	2.543	9.9
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	4.337*	3.566	<1	4.9
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	13.082**	5.210*	<1	10.8
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	15.889**	10.887**	2.155	8.7
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	10.040**	2.266	<1	7.8
11. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ	393	18.968**	8.277**	4.172*	8.8
12. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง	147	7.024**	5.305*	<1	8.9

*p<.05, **p<.01

ตาราง 22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปร การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวมและ กลุ่มย่อย

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ พฤติกรรมรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 16.59	ต่ำ = 15.13
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.49	ต่ำ = 15.24
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 16.47	ต่ำ = 15.30
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพ กรุงธนใต้	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 16.70	ต่ำ = 14.95
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.60	ต่ำ = 15.09
4. เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.63	ต่ำ = 14.85
5. เพศหญิง	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 16.89	ต่ำ = 15.06
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 16.91	ต่ำ = 15.45
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.89	ต่ำ = 15.49
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 16.47	ต่ำ = 15.24
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 16.38	ต่ำ = 14.69
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.13	ต่ำ = 14.82
9. ระดับการศึกษา ผู้ปกครองต่ำกว่าปริญญาตรี	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 16.83	ต่ำ = 15.45
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.75	ต่ำ = 15.49
10. ระดับการศึกษา ผู้ปกครองตั้งแต่ปริญญาตรี ขึ้นไป	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 16.06	ต่ำ = 14.40
11. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวต่ำ	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 16.69	ต่ำ = 15.21
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.52	ต่ำ = 15.33
12. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวสูง	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 16.35	ต่ำ = 16.40
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 16.40	ต่ำ = 15.03

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 21 จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ผลปรากฏว่า พบ

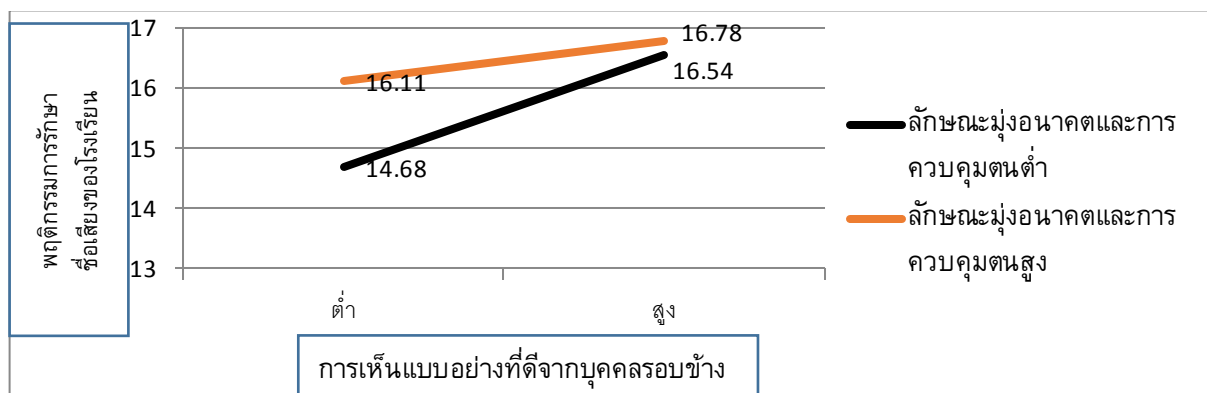
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน ในกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ตาราง 51 ภาคผนวก ค ภาพประกอบ 10)

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของ 4 กลุ่มที่แบ่งระดับของตัวแปรอิสระทั้งสองตัวแปรมาเปรียบเทียบกับกันเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe) พบว่า (1) นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างหรือมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองอย่างใดอย่างหนึ่งสูง มีพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนมากกว่า นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างต่ำ และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองต่ำ

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนแปรปรวนไปตามการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 10 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพชรผิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 21) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างสูง มีพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 16.59 และ 15.13) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 16.47 และ 15.30) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 16.70 และ 14.95) กลุ่มเพชรผิง (ค่าเฉลี่ย 16.89 และ 15.06) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 16.91 และ 15.45) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 16.47 และ 15.24) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 16.38 และ 14.69) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 16.83 และ 15.45) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 16.06 และ 14.40) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 16.69 และ 15.21) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 16.35 และ 14.88) (ตาราง 22)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัวแปร พบว่า คะแนนพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพชรผาย กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 21) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสูง มีพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 16.49 และ 15.24) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 16.60 และ

15.09) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 16.63 และ 14.85) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 16.89 และ 15.49) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 16.13 และ 14.82) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 16.75 และ 15.49) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 16.52 และ 15.33) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 16.40 และ 15.03) (ตาราง 22)

ภาพประกอบ 10 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน ในกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมรักษาชื่อเสียงโรงเรียนมาก ได้แก่ (1) นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 10 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ (2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

3.2.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน พิจารณาตามตัวแปรการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคต และการควบคุมตนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ค่าสถิติเอฟ				
	จำนวนคน	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง (ก)	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน (ข)	ปฏิสัมพันธ์แบบสองทาง (กxข)	% ทำนาย
1. กลุ่มรวม	540	25.273**	31.050**	1.754	12.3
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	270	11.885**	12.637**	<1	10.8
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้	270	13.863**	18.860**	1.635	13.4
4. เพศชาย	270	7.330**	16.714**	1.516	11.1
5. เพศหญิง	270	16.927**	13.112**	<1	11.7
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	17.554**	7.897**	4.465*	16.6
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	6.256*	7.552*	<1	8.0
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	4.631*	15.268**	<1	11.6
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	15.885**	28.302**	2.798	13.8
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	9.990**	4.242*	<1	8.8
11. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ	393	12.637**	23.797**	<1	10.7
12. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง	147	12.769**	8.745*	2.282	16.8

*p<.05, **p<.01

ตาราง 24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน จำแนกตาม
ตัวแปรการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ใน
กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 35.25	ต่ำ = 32.06
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.36	ต่ำ = 31.99
2. โรงเรียนพื้นที่ กรุงเทพใต้	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 35.71	ต่ำ = 32.62
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.75	ต่ำ = 32.61
3. โรงเรียนพื้นที่ กรุงเทพกรุงธนใต้	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 34.79	ต่ำ = 31.48
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 34.98	ต่ำ = 31.37
4. เพศชาย	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 34.57	ต่ำ = 31.48
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 34.94	ต่ำ = 31.49
5. เพศหญิง	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 35.79	ต่ำ = 32.39
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.71	ต่ำ = 32.59
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 35.53	ต่ำ = 31.40
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.13	ต่ำ = 31.86
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 34.74	ต่ำ = 32.03
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.03	ต่ำ = 32.11
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 35.43	ต่ำ = 32.71
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.84	ต่ำ = 31.96
9. ระดับการศึกษา ผู้ปกครองต่ำกว่า ปริญญาตรี	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 35.30	ต่ำ = 32.28
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.53	ต่ำ = 31.93
10. ระดับการศึกษา ผู้ปกครองตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไป	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 35.13	ต่ำ = 31.55
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 34.92	ต่ำ = 32.10
11. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวต่ำ	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 34.84	ต่ำ = 32.02
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 35.08	ต่ำ = 31.69
12. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวสูง	การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง	สูง = 36.24	ต่ำ = 32.14
	ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน	สูง = 36.17	ต่ำ = 32.72

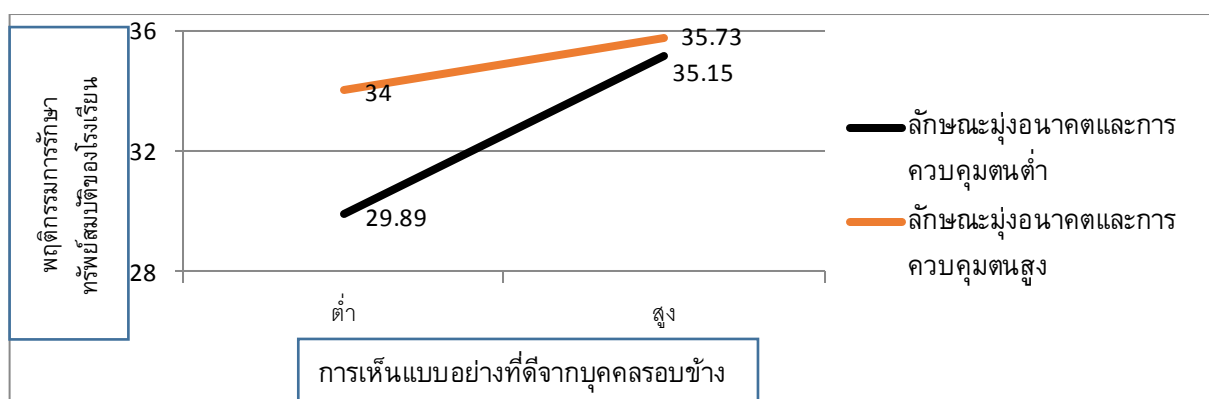
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 23 จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ผลปรากฏว่า พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มนักเรียนชั้น ม. 4 (ตาราง 52 ภาคผนวก ค ภาพประกอบ 11)

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของ 4 กลุ่มที่แบ่งระดับของตัวแปรอิสระทั้งสองตัวแปรมาเปรียบเทียบกันเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง หรือมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน อย่างใดอย่างหนึ่งสูง มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนมากกว่า นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างต่ำ และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนแปรปรวนไปตามการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 23) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างสูง มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 35.25 และ 32.06) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 35.71 และ 32.62) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 34.79 และ 31.48) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 34.57 และ 31.79) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 35.79 และ 32.39) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 35.53 และ 31.40) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 34.74 และ 32.03) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 35.43 และ 32.71) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 35.30 และ 32.28) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 35.13 และ 31.55) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 34.84 และ 32.02) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 36.24 และ 32.14) (ตาราง 24)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า คะแนนพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครอง

มีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 23) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสูง มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 35.36 และ 31.99) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 35.75 และ 32.61) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 34.98 และ 31.37) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 34.94 และ 31.49) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 35.71 และ 32.59) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 35.13 และ 31.86) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 35.03 และ 32.11) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 35.84 และ 31.96) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาดำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 35.53 และ 31.93) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 34.92 และ 32.10) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 35.08 และ 31.69) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 36.17 และ 32.72) (ตาราง 24)

ภาพประกอบ 11 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนมาก ได้แก่ (1) นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง พบทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาดำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง พบทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6

กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ (3) นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง พบในกลุ่ม กลุ่มนักเรียนชั้น ม. 4

3.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

3.3.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ค่าสถิติเอฟ				
	จำนวนคน	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน (ก)	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน (ข)	ปฏิสัมพันธ์แบบสองทาง (กxข)	% ทำนาย
1. กลุ่มรวม	540	46.957**	65.892**	<1	27.0
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	270	23.615**	33.308**	<1	25.7
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้	270	24.345**	34.129**	1.314	29.3
4. เพศชาย	270	15.592**	42.506**	1.010	27.6
5. เพศหญิง	270	32.984**	24.872**	1.859	25.8
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	26.934**	17.106**	<1	31.3
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	17.209**	17.417**	<1	24.5
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	6.371*	29.149**	<1	24.1
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	32.145**	43.294**	<1	24.0
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	12.604**	20.288**	<1	32.0
11. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ	393	34.360**	40.343**	<1	25.2
12. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง	147	9.426**	27.310**	<1	31.2

*p<.05, **p<.01

ตาราง 26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม จำแนกตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 84.44	ต่ำ = 74.75
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 84.73	ต่ำ = 74.38
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 85.11	ต่ำ = 75.87
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 85.65	ต่ำ = 75.66
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพ กรุงเทพมหานคร	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 83.81	ต่ำ = 73.57
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 83.91	ต่ำ = 72.91
4. เพศชาย	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 82.48	ต่ำ = 74.52
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 84.50	ต่ำ = 73.73
5. เพศหญิง	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 85.23	ต่ำ = 75.03
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 84.91	ต่ำ = 75.22
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 86.21	ต่ำ = 73.97
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 85.68	ต่ำ = 74.34
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 83.66	ต่ำ = 74.34
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 84.35	ต่ำ = 74.80
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 83.41	ต่ำ = 75.92
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 84.13	ต่ำ = 73.86
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าปริญญาตรี	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 84.51	ต่ำ = 75.90
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 84.77	ต่ำ = 75.54
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 84.28	ต่ำ = 72.35
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 84.64	ต่ำ = 71.97
11. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวต่ำ	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 84.31	ต่ำ = 74.82
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 84.15	ต่ำ = 74.32
12. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวสูง	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 84.77	ต่ำ = 74.51
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 86.52	ต่ำ = 74.50

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 25 จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ผลปรากฏว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมแปรปรวนไปตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 25) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมมากกว่านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 84.44 และ 74.75) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 85.11 และ 75.87) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 83.81 และ 73.57) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 83.48 และ 74.52) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 85.23 และ 75.03) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 86.21 และ 73.97) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 83.66 และ 74.34) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 83.41 และ 75.92) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 84.51 และ 75.90) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 84.30 และ 72.35) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 84.31 และ 74.82) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 84.77 และ 74.51) (ตาราง 26)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมแปรปรวนไปตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ในทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 25) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนสูง มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมมากกว่านักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนต่ำ ในกลุ่มรวม

(ค่าเฉลี่ย 84.73 และ 74.38) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 85.65 และ 75.66) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 83.91 และ 72.91) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 84.50 และ 73.73) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 84.91 และ 75.22) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 85.68 และ 74.34) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 84.35 และ 74.80) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 84.13 และ 73.86) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 84.77 และ 75.54) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 84.64 และ 71.97) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 84.15 และ 74.32) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 86.52 และ 74.50) (ตาราง 26)

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมมาก ได้แก่ (1) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน เป็นผู้มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม พบทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ (2) นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นผู้มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม พบในทุกกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

3.3.2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่มีผลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน
พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความ
รับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ค่าสถิติเอฟ				
	จำนวน คน	การสนับสนุน ทางสังคม จากโรงเรียน (ก)	เจตคติที่ดีต่อ พฤติกรรมความ รับผิดชอบต่อสังคม ในโรงเรียน (ข)	ปฏิสัมพันธ์ แบบสอง ทาง (กxข)	% ทำนาย
1. กลุ่มรวม	540	40.524**	50.242**	<1	22.9
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	270	21.455**	28.751**	<1	23.4
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้	270	20.711**	22.198**	3.000	23.4
4. เพศชาย	270	15.430**	34.866**	<1	24.8
5. เพศหญิง	270	25.936**	18.603**	1.532	20.9
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	18.470**	7.277**	<1	20.2
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	11.516**	15.245**	<1	19.7
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	11.520**	33.327**	<1	29.6
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	23.612**	30.226**	<1	18.3
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	15.116**	17.545**	<1	31.8
11. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ	393	30.352**	28.934**	<1	21.0
12. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง	147	8.674**	20.876**	<1	26.8

**p<.01

ตาราง 28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความช่วยเหลือของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปร การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ	
		พฤติกรรมความช่วยเหลือของโรงเรียน	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง
1. กลุ่มรวม	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.20	ต่ำ = 28.38
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 32.27	ต่ำ = 28.29
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.43	ต่ำ = 28.74
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 32.63	ต่ำ = 28.68
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพ กรุงธนใต้	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 31.97	ต่ำ = 28.01
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 31.94	ต่ำ = 27.85
4. เพศชาย	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.03	ต่ำ = 28.45
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 32.36	ต่ำ = 28.20
5. เพศหญิง	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.33	ต่ำ = 28.30
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 32.19	ต่ำ = 28.40
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.91	ต่ำ = 28.50
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 32.58	ต่ำ = 28.80
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 31.72	ต่ำ = 28.22
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 32.08	ต่ำ = 28.31
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 31.94	ต่ำ = 28.44
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 32.11	ต่ำ = 27.72
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าปริญญาตรี	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.14	ต่ำ = 28.89
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 32.22	ต่ำ = 28.78
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.33	ต่ำ = 27.33
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 32.37	ต่ำ = 27.28
11. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวต่ำ	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.20	ต่ำ = 28.55
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 32.07	ต่ำ = 28.43
12. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวสูง	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 32.20	ต่ำ = 27.89
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 32.86	ต่ำ = 27.96

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 27 จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ผลปรากฏว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนผลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนแปรปรวนไปตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 27) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง มีพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 32.20 และ 28.38) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 32.43 และ 28.74) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ (ค่าเฉลี่ย 31.97 และ 28.01) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 32.03 และ 28.45) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 32.33 และ 28.30) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 32.91 และ 28.50) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 31.72 และ 28.22) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 31.94 และ 28.44) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 32.14 และ 28.89) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 32.33 และ 27.33) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 32.20 และ 28.55) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 32.20 และ 27.89) (ตาราง 28)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนแปรปรวนไปตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ในทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 27) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนสูง มีพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 32.27 และ 28.29) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 32.63 และ 28.68) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่

กรุงเทพมหานครใต้ (ค่าเฉลี่ย 31.94 และ 27.85) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 32.36 และ 28.20) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 32.19 และ 28.40) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 32.58 และ 28.80) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 32.08 และ 28.31) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 32.11 และ 27.72) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 32.22 และ 28.78) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 32.37 และ 27.28) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 32.07 และ 28.43) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 32.86 และ 27.96) (ตาราง 28)

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนมาก ได้แก่ (1) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน พบทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ (2) นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน พบในทุกกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

3.3.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน

ตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน
พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความ
รับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ค่าสถิติเอฟ				
	จำนวน คน	การสนับสนุน ทางสังคม จากโรงเรียน (ก)	เจตคติที่ดีต่อ พฤติกรรมความ รับผิดชอบต่อ สังคมในโรงเรียน (ข)	ปฏิสัมพันธ์ แบบสอง ทาง (กxข)	% ทำนาย
1. กลุ่มรวม	540	9.421**	58.044**	<1	16.6
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	270	1.351	30.477**	<1	13.3
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้	270	10.583**	26.376**	<1	20.1
4. เพศชาย	270	<1	35.279**	<1	15.7
5. เพศหญิง	270	10.752**	22.879**	<1	16.5
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	5.670*	13.027**	<1	15.2
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	12.199**	13.854**	1.924	19.9
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	<1	36.341**	<1	18.2
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	6.658*	46.947**	<1	16.9
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	2.668	11.081**	<1	14.6
11. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ	393	13.326**	42.265**	<1	19.3
12. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง	147	<1	16.728**	<1	10.6

*p<.05, **p<.01

ตาราง 30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปร การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมใน โรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ	
		พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง
1. กลุ่มรวม	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 16.61	ต่ำ = 14.99
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 16.91	ต่ำ = 14.64
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 16.94	ต่ำ = 14.80
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 16.77	ต่ำ = 14.71
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 16.88	ต่ำ = 14.47
4. เพศชาย	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 16.85	ต่ำ = 14.55
5. เพศหญิง	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 16.84	ต่ำ = 14.98
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 16.95	ต่ำ = 14.77
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 17.04	ต่ำ = 15.21
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 17.15	ต่ำ = 15.03
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 16.86	ต่ำ = 14.70
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 17.08	ต่ำ = 14.75
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 16.54	ต่ำ = 14.09
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าปริญญาตรี	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 16.81	ต่ำ = 15.34
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 17.15	ต่ำ = 14.92
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 16.33	ต่ำ = 14.09
11. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวต่ำ	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 16.86	ต่ำ = 14.91
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 17.00	ต่ำ = 14.59
12. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวสูง	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 16.62	ต่ำ = 14.76

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 29 จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม

ผลปรากฏว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนแปรปรวนไปตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ตาราง 29) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง มีพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 16.61 และ 14.99) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ (ค่าเฉลี่ย 16.77 และ 14.71) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 16.84 และ 14.98) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 17.04 และ 15.21) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 16.86 และ 14.70) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 16.81 และ 15.34) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 16.86 และ 14.91) (ตาราง 30)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนแปรปรวนไปตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 29) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนสูง มีพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 16.91 และ 14.64) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 16.94 และ 14.80) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงเทพมหานครใต้ (ค่าเฉลี่ย 16.88 และ 14.47) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 16.85 และ 14.55) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 16.95 และ 14.77) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 17.15 และ 15.03) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 17.08 และ 14.75) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 16.54 และ 14.09) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 17.15 และ 14.92) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 16.33 และ 14.09) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 17.00 และ 14.59) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 16.62 และ 14.76) (ตาราง 30)

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมรักษาชื่อเสียงโรงเรียนมาก ได้แก่ (1) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญา

ตรี และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และ (2) นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน พบในทุกกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

3.3.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าสถิติเอฟ			
		การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน (ก)	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน (ข)	ปฏิสัมพันธ์แบบสองทาง (กxข)	% ทำนาย
1. กลุ่มรวม	540	35.030**	29.246**	<1	17.3
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	270	23.606**	13.836**	<1	18.2
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้	270	12.710**	17.186**	<1	17.1
4. เพศชาย	270	13.583**	18.804**	2.239	18.0
5. เพศหญิง	270	22.311**	10.596**	2.170	16.0
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	27.202**	15.474**	<1	30.8
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	9.246**	6.601*	<1	12.1
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	5.028*	6.721*	<1	9.3
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	26.512**	17.618**	<1	15.3
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	7.181**	11.111**	1.114	20.5
11. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ	393	20.472**	16.999**	<1	14.2
12. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง	147	12.561**	15.600*	<1	26.3

*p<.05, **p<.01

ตาราง 32 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียน จำแนกตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ	
		พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียน กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.63	ต่ำ = 31.37
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 35.56	ต่ำ = 31.44
2. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 36.22	ต่ำ = 31.88
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 36.08	ต่ำ = 32.18
3. โรงเรียนพื้นที่กรุงเทพ กรุงธนใต้	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.07	ต่ำ = 30.84
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 35.09	ต่ำ = 30.60
4. เพศชาย	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.11	ต่ำ = 31.08
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 35.29	ต่ำ = 30.98
5. เพศหญิง	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 36.06	ต่ำ = 31.74
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 35.77	ต่ำ = 32.05
6. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 36.27	ต่ำ = 30.27
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 35.95	ต่ำ = 30.51
7. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.07	ต่ำ = 31.42
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 35.18	ต่ำ = 31.74
8. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.53	ต่ำ = 32.40
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 35.48	ต่ำ = 32.05
9. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าปริญญาตรี	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.56	ต่ำ = 31.67
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 35.39	ต่ำ = 31.85
10. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.80	ต่ำ = 30.76
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 35.94	ต่ำ = 30.61
11. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวต่ำ	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 35.26	ต่ำ = 31.36
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 35.07	ต่ำ = 31.30
12. ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวสูง	การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	สูง = 36.55	ต่ำ = 31.42
	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	สูง = 37.04	ต่ำ = 31.78

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 31 จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ผลปรากฏว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนแปรปรวนไปตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน ในทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 31) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 35.63 และ 31.37) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 36.22 และ 31.88) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ (ค่าเฉลี่ย 35.07 และ 30.84) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 35.11 และ 31.08) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 36.06 และ 31.74) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 36.27 และ 30.27) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 35.07 และ 31.42) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 35.53 และ 32.40) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 35.56 และ 31.67) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 35.80 และ 30.76) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 35.26 และ 31.36) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 36.55 และ 31.42) (ตาราง 32)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนแปรปรวนไปตามเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ในทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 31) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนสูง มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 35.56 และ 31.44) และกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ (ค่าเฉลี่ย 36.08 และ

32.18) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ (ค่าเฉลี่ย 35.09 และ 30.60) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 35.29 และ 30.98) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 35.77 และ 32.05) กลุ่มชั้น ม.4 (ค่าเฉลี่ย 35.95 และ 30.51) กลุ่มชั้น ม.5 (ค่าเฉลี่ย 35.18 และ 31.74) กลุ่มชั้น ม.6 (ค่าเฉลี่ย 35.48 และ 32.05) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 35.39 และ 31.85) กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 35.94 และ 30.61) กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 35.07 และ 31.30) และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 37.04 และ 31.78) (ตาราง 32)

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียนมาก ได้แก่ (1) นักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน พบทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ (2) นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน พบทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ กลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มชั้น ม.4 กลุ่มชั้น ม.5 กลุ่มชั้น ม.6 กลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

ตอนที่ 4 การค้นหาตัวทำนายที่สำคัญ และอำนาจในการทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ด้วยกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และกลุ่มตัวแปร จิตลักษณะตามสถานการณ์ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (Hierarchical multiple regression analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ เป็นการแสวงหาตัวทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยใช้ตัวทำนาย 3 ชุด ชุดตัวทำนายลำดับที่ 1 คือ กลุ่มสถานการณ์ทางสังคม 3 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ชุดตัวทำนายลำดับที่ 2 คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน และชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 คือ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 1 ตัวแปร คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน รวม 6 ตัวแปร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพิสูจน์ให้เห็นถึงความสำคัญของชุดตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมในการเข้าร่วมอธิบายพฤติกรรมของบุคคลที่เพิ่มขึ้นและไม่ซ้ำซ้อนกับที่ชุดจิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะตามสถานการณ์อธิบายได้ ซึ่งได้ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ

ก่อนทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น โดยได้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา พบว่า มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .216 ถึง .722 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร หากตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสูงมากกว่า .85 จะทำให้เกิดภาวะร่วมเส้นตรง (Multicollinearity) (Kline. 2005) พบว่า ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไม่เกิน .85 (ดังตารางที่ 53 ภาคผนวก ค) จึงสามารถวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับต่อไปได้ แต่เนื่องจากค่าความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลกับพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนและพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ เป็นลักษณะที่ไม่สัมพันธ์กันเป็นเส้นตรง ซึ่งละเมิดข้อตกลงเบื้องต้นที่ว่าตัวทำนายแต่ละตัว และตัวแปรเกณฑ์ต้องมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง ดังนั้น พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน และพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน จะไม่นำการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลเข้ามาในสมการของการถดถอยดังกล่าว

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำนายที่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นว่ามีนัยสำคัญหรือไม่ หลังจากเพิ่มกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะตามสถานการณ์เข้าไปเป็นลำดับที่ 2 และลำดับที่ 3 รวมทั้งเพื่อระบุลำดับความสำคัญของตัวแปรต่างๆ ว่า จะยังคงสามารถทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนได้หรือไม่ หลังจากควบคุมตัวแปรอื่นทุกตัวแล้ว โดยพิจารณาจากการมีนัยสำคัญและขนาดของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรการวิเคราะห์ในส่วนนี้กระทำทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม 5 ลักษณะ ได้แก่ ประเภทโรงเรียน เพศ ระดับชั้นเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ดังรายละเอียดดังนี้

ตาราง 33 ผลการเปรียบเทียบปริมาณทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม ด้วยชุดทำนายสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ลำดับที่ 1 (สถานการณ์ทางสังคม 1-3)			ลำดับที่ 2 (จิตลักษณะเดิม 4-5)			ลำดับที่ 3 (จิตลักษณะตามสถานการณ์ 6)		
		%	ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ		R Square Change	ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ		R Square Change	ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ	
			ทำนาย	ค่าเบต้า		ค่าเบต้า	ค่าเบต้า			
รวม	540	27.6	1,2,3	.30, .20, .14	6.5**	4,1,5,2	.23, .22, .14, .12	4.6**	6,4,1	.30, .18, .16
ร.ร. พื้นที่กรุงเทพใต้	270	24.8	1,2	.33, .16	6.0**	1,4	.26, .23	9.3**	6,1,4	.39, .21, .16
ร.ร. พื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้	270	31.7	1,2,3	.27, .24, .18	6.6**	4,1,5,2	.21, .19, .17, .16	1.6**	6,4	.20, .19
เพศชาย	270	28.6	1,3,2	.28, .22, .17	3.1**	1,4,3	.22, .18, .14	6.2**	6,1,3	.36, .17, .13
เพศหญิง	270	26.8	1,2	.31, .22	10.0**	4,1,5	.27, .23, .18	3.4**	6,4,1	.25, .22, .15
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	35.7	1	.50	8.6**	4,1	.40, .36	4.3**	1,4,6	.36, .34, .30
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	25.3	2,3	.36, .23	5.5**	2,4,3	.28, .24, .17	3.7**	6,2,3	.27, .27, .20
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	26.9	1,3	.33, .18	7.0**	1,5,4	.25, .25, .15	10.6**	6,4	.46, .16
ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	22.9	1,2	.29, .20	8.1**	4,1,5	.24, .23, .15	2.7**	6,4,1	.24, .18, .16
ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	38.8	1,3,2	.30, .26, .22	3.1*	2,1,3	.21, .20, .17	6.9**	6,1	.34, .19
ระดับเศรษฐกิจครอบครัวต่ำ	393	26.5	1,3,2	.34, .16, .13	6.1**	1,4,5	.29, .19, .16	3.2**	6,1,4	.26, .20, .16
ระดับเศรษฐกิจครอบครัวสูง	147	34.0	2,1	.38, .23	9.6**	4,2	.35, .33	6.4**	6,4,2	.34, .23, .21

*p<.05, **p<.01

หมายเหตุ R Square Change = เปอร์เซ็นต์ทำนายที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อเพิ่มชุดทำนายใหม่เข้าไป ขณะที่ชุดตัวทำนายเดิมถูกควบคุมให้คงที่

- ชุดตัวทำนายลำดับที่ 1: 1 หมายถึง การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน 2 หมายถึง การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง 3 หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล
- ชุดตัวทำนายลำดับที่ 2: 4 หมายถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 5 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน
- ชุดตัวทำนายลำดับที่ 3: 6 หมายถึง เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

ตาราง 34 ผลการเปรียบเทียบปริมาณทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมกรช่วยเหลืองานของโรงเรียน ด้วยชุดทำนายสถานการณ์ทางสังคม
จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ลำดับที่ 1 (สถานการณ์ทางสังคม 1-2)			ลำดับที่ 2 (จิตลักษณะเดิม 4-5)			ลำดับที่ 3 (จิตลักษณะตามสถานการณ์ 6)		
		% ทำนาย	ตัวทำนาย		R Square Change	ตัวทำนายที่ มีนัยสำคัญ		R Square Change	ตัวทำนาย	
			ที่มี นัยสำคัญ	ค่าเบต้า		ค่าเบต้า	ที่มี นัยสำคัญ		ค่าเบต้า	
รวม	540	22.6	1,2	.34,.18	6.9**	1,4,5	.23,.21,.14	3.6**	6,1,4	.26,.18,.17
ร.ร. พื้นที่กรุงเทพใต้	270	22.3	1	.36	8.3**	4,1	.28,.25	6.4**	6,4,1	.32,.22,.21
ร.ร. พื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้	270	23.5	1,2	.32,.20	6.4**	1,5,	.24,.20	1.6*	6,1	.19,.18
เพศชาย	270	21.4	1,2	.33,.17	5.7**	1,5,4	.23,.16,.15	6.4**	6,1	.36,.18
เพศหญิง	270	23.2	1,2	.34,.17	8.6**	4,1,5	.25,.24,.14	1.9**	4,1,6	.22,.19,.18
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	26.7	1	.44	4.0**	1,4	.34,.23	2.5*	1,6,4	.35,.23,.19
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	15.7	2,1	.23,.20	7.1**	4	.20	6.5**	6	.35
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	26.3	1	.38	12.2**	4,5,1	.27,.23,.22	4.3**	6,4	.29,.27
ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	18.4	1	.31	6.2**	1,4	.23,.23	2.1**	6,4,1	.22,.18,.17
ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	31.7	1,2	.37,.23	9.0**	5,2,1,4	.24,.20,.19,.18	6.0**	6,1,4	.32,.17,.17
ระดับเศรษฐกิจครอบครัวต่ำ	393	21.8	1	.37	7.0**	1,4,5	.30,.21,.14	1.5**	1,4,6	.24,.19,.18
ระดับเศรษฐกิจครอบครัวสูง	147	26.8	2,1	.31,.27	7.4**	2,4,	.26,.23	8.6**	6	.39

*p<.05, **p<.01

หมายเหตุ R Square Change = เปอร์เซนต์ทำนายที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อเพิ่มชุดทำนายใหม่เข้าไป ขณะที่ชุดตัวทำนายเดิมถูกควบคุมให้คงที่

- ชุดตัวทำนายลำดับที่ 1: 1 หมายถึง การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน 2 หมายถึง การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง 3 หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล
ชุดตัวทำนายลำดับที่ 2: 4 หมายถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 5 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน
ชุดตัวทำนายลำดับที่ 3: 6 หมายถึง เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

ตาราง 35 ผลการเปรียบเทียบปริมาณทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน ด้วยชุดทำนายสถานการณ์ทางสังคม
จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ลำดับที่ 1 (สถานการณ์ทางสังคม 1-2)			ลำดับที่ 2 (จิตลักษณะเดิม 4-5)			ลำดับที่ 3 (จิตลักษณะตามสถานการณ์ 6)		
		%	ตัวทำนาย		R Square Change	ตัวทำนาย		R Square Change	ตัวทำนาย	
			ทำนาย	ที่มี นัยสำคัญ		ค่าเบต้า	ที่มี นัยสำคัญ		ค่าเบต้า	ที่มี นัยสำคัญ
รวม	540	16.5	1,2	.22,.22	2.0**	2,1,4	.18,.16,.13	5.8**	6,2	.33,.12
ร.ร. พื้นที่กรุงเทพใต้	270	11.1	1,2	.18,.18	2.1*	4	.15	9.6**	6	.39
ร.ร. พื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้	270	22.9	1,2	.27,.25	1.9*	1,2	.22,.20	2.3**	6,2	.23,.16
เพศชาย	270	10.8	1	.21	2.8*	-	-	4.2**	6	.29
เพศหญิง	270	22.1	2,1	.28,.22	1.4	2,1	.25,.18	8.0**	6,2	.38,.19
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	21.3	1	.40	4.3**	1,4	.31,.28	3.6**	1,6,4	.31,.28,.23
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	17.3	2,1	.26,.19	1.4	2	.25	3.5**	6,2	.28,.24
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	13.0	2	.30	3.4*	2,5	.25,.17	17.9**	6,1	.60,-.21
ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	15.9	1,2	.23,.21	1.6*	1,2	.19,.16	4.9**	6	.33
ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	17.7	2	.28	2.5	2	.25	6.8**	6	.34
ระดับเศรษฐกิจครอบครัวต่ำ	393	18.7	1,2	.31,.15	1.5*	1	.27	6.0**	6,1	.36,.15
ระดับเศรษฐกิจครอบครัวสูง	147	13.5	2	.33	4.8*	2,4	.29,.21	3.4*	6,2	.25,.21

*p<.05, **p<.01

หมายเหตุ R Square Change = เปอร์เซนต์ทำนายที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อเพิ่มชุดทำนายใหม่เข้าไป ขณะที่ชุดตัวทำนายเดิมถูกควบคุมให้คงที่

- ชุดตัวทำนายลำดับที่ 1: 1 หมายถึง การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน 2 หมายถึง การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง 3 หมายถึง การยอมรับเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล
- ชุดตัวทำนายลำดับที่ 2: 4 หมายถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 5 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน
- ชุดตัวทำนายลำดับที่ 3: 6 หมายถึง เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

ตาราง 36 ผลการเปรียบเทียบปริมาณทำนายที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียน ด้วยชุดทำนายสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ลำดับที่ 1 (สถานการณ์ทางสังคม 1-3)			ลำดับที่ 2 (จิตลักษณะเดิม 4-5)			ลำดับที่ 3 (จิตลักษณะตามสถานการณ์ 6)		
		% ทำนาย	ตัวทำนาย		R Square Change	ตัวทำนาย		R Square Change	ตัวทำนาย	
			ที่มี	ค่าเบต้า		ที่มี	ค่าเบต้า		ที่มี	ค่าเบต้า
รวม	540	18.1	1,3,2	.22,.16,.15	5.2**	2,1,4	.20,.16,.13	2.1**	6,4,1	.20,.16,.11
ร.ร. พื้นที่กรุงเทพใต้	270	18.2	1,3	.20,.11	3.7**	1,4	.23,.15	5.6**	6,1	.30,.19
ร.ร. พื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้	270	19.7	3,2	.21,.19	6.6**	4	.27	.4	4	.25
เพศชาย	270	23.7	3,2	.26,.21	1.6	3,4,1	.22,.18,.17	3.2**	6,3	.26,.21
เพศหญิง	270	13.7	1	.22	10.2**	4,5	.24,.22	1.1*	4,5,6	.21,.18,.14
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	180	29.2	1	.44	10.2**	4,1	.45,.29	3.4**	4,1,6	.40,.29,.27
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	180	16.5	2,3	.36,.21	5.1**	2,4,3	.29,.24,.16	.1	2,4,3	.29,.22,.16
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	180	17.4	1,3	.32,.24	2.7	1,5,3	.28,.19,.16	5.9**	6,3	.34,.17
ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ต่ำกว่าป.ตรี	372	14.0	1,2,3	.20,.15,.10	7.9**	4,5,1	.21,.18,.15	.8	4,5	.17,.13
ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ป.ตรีขึ้นไป	168	28.2	3,1	.27,.26	1.0	3	.22	3.9**	6,3	.26,.19
ระดับเศรษฐกิจครอบครัวต่ำ	393	14.9	1,3	.24,.16	5.8**	1,5,4	.20,.19,.15	1.4**	6,4	.18,.13
ระดับเศรษฐกิจครอบครัวสูง	147	30.7	2,1,3	.33,.21,.18	7.1**	4,2	.34,.29	2.4*	4,2,6	.27,.22,.21

*p<.05, **p<.01

หมายเหตุ R Square Change = เปอร์เซนต์ทำนายที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อเพิ่มชุดทำนายใหม่เข้าไป ขณะที่ชุดตัวทำนายเดิมถูกควบคุมให้คงที่

- ชุดตัวทำนายลำดับที่ 1: 1 หมายถึง การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน 2 หมายถึง การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง 3 หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล
- ชุดตัวทำนายลำดับที่ 2: 4 หมายถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 5 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง
- ชุดตัวทำนายลำดับที่ 3: 6 หมายถึง เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

4.1 ผลการทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม เมื่อใช้ตัวทำนายในชุดสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์แต่ละชุด เป็นตัวแปรทำนาย

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม มาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (ตาราง 33) โดยใช้ชุดตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม 3 ตัวแปร เป็นกลุ่มทำนายลำดับที่ 1 ปรากฏว่า สถานการณ์ทางสังคม 3 ตัวแปร ทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม ในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 27.6 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล (ค่าเบต้า .30, .20 และ .14 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่าง 22.9 ถึง ร้อยละ 38.8 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง (ค่าเบต้า .30, .26 และ .22 ตามลำดับ) ทำนายได้ต่ำสุด ในกลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 2 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะเดิมทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม ในกลุ่มรวมได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน และการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง (ค่าเบต้า .23, .22, .14 และ .12 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่าง 3.1 ถึง ร้อยละ 10.0 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มเพศหญิง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน (ค่าเบต้า .27, .23 และ .18 ตามลำดับ) ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุด ในกลุ่มเพศชายและกลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 1 ตัวแปร เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 และ 2 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม ในกลุ่มรวมได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.6 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน (ค่าเบต้า .30, .18, และ .16 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่าง 1.6 ถึง ร้อยละ 10.6 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มนักเรียนชั้น ม.6 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าเบต้า .46, และ .16 ตามลำดับ) ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุด ในกลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครได้

สรุปได้ว่า ตัวทำนายนกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งเป็นชุดทำนายลำดับที่ 3 สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากที่ตัวทำนายชุดสถานการณ์ทางสังคมเคยทำนายไว้ในลำดับที่ 1 และชุดจิตลักษณะเดิมเคยทำนายไว้ในลำดับที่ 2 พบผลการทำนายทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม มีเปอร์เซ็นต์ทำนายที่เพิ่มขึ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 1.6 ถึง ร้อยละ 10.6 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มนักเรียนชั้น ม.6 ในภาพรวมตัวทำนายที่สำคัญต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน ตามลำดับ

4.2 ผลการทำนายพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียน เมื่อใช้ตัวทำนายในชุดสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์แต่ละชุด เป็นตัวแปรทำนาย

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียน มาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (ตาราง 34) โดยใช้ชุดตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม 2 ตัวแปร เป็นกลุ่มทำนายลำดับที่ 1 ปรากฏว่า สถานการณ์ทางสังคม 2 ตัวแปร ทำนายพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียนในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 22.6 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง (ค่าเบต้า .34 และ .18 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่าง 15.7 ถึง ร้อยละ 31.7 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง (ค่าเบต้า .37 และ .23 ตามลำดับ) ทำนายได้ต่ำสุด ในกลุ่มนักเรียนชั้นม.5 และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 2 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะเดิมทำนายพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียน ในกลุ่มรวมได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.9 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน (ค่าเบต้า .23, .21 และ .14 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่าง 4.0 ถึง ร้อยละ 12.2 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มนักเรียนชั้นม.6 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน (ค่าเบต้า .27, .23 และ .22 ตามลำดับ) ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุด ในกลุ่มนักเรียนชั้นม.4 และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 1 ตัวแปร เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 และ 2 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียน ในกลุ่มรวมได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.6 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน การสนับสนุนทาง

สังคมจากโรงเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าเบต้า .26, .18, และ .17 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อย ทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่าง 1.5 ถึง ร้อยละ 8.6 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน (ค่าเบต้า .39) ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุด ในกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ

สรุปได้ว่า ตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งเป็นชุดทำนายลำดับที่ 3 สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมความช่วยเหลือของโรงเรียนได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากที่ตัวทำนายชุดสถานการณ์ทางสังคมเคยทำนายไว้ในลำดับที่ 1 และชุดจิตลักษณะเดิมเคยทำนายไว้ในลำดับที่ 2 พบผลการทำนายทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม มีเปอร์เซ็นต์ทำนายที่เพิ่มขึ้นอยู่ระหว่าง ร้อยละ 1.5 ถึง ร้อยละ 8.6 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ในภาพรวม ตัวทำนายที่สำคัญต่อพฤติกรรมความช่วยเหลือของโรงเรียน ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามลำดับ

4.3 ผลการทำนายพฤติกรรมกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน เมื่อใช้ตัวทำนายในชุดสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์แต่ละชุด เป็นตัวแปรทำนาย

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน มาวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณแบบมีลำดับ (ตาราง 35) โดยใช้ชุดตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม 2 ตัวแปร เป็นกลุ่มทำนายลำดับที่ 1 ปรากฏว่า สถานการณ์ทางสังคม 2 ตัวแปร ทำนายพฤติกรรมกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 16.5 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง (ค่าเบต้า .22 และ .22 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่าง 10.8 ถึง ร้อยละ 22.9 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง (ค่าเบต้า .27 และ .25 ตามลำดับ) ทำนายได้ต่ำสุด ในกลุ่มเพศชาย และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 2 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะเดิมทำนายพฤติกรรมกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน ในกลุ่มรวมได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าเบต้า .18, .16 และ .13 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่าง 1.5 ถึง ร้อยละ 4.8 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าเบต้า .29 และ .21 ตามลำดับ) ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุด ในกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 1 ตัวแปร เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 เมื่อทำการควบคุม

อิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 และ 2 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายพฤติกรรม การรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน ในกลุ่มรวมได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.8 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดี ต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน และการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง (ค่า เบต้า .33 และ .12 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่าง 2.3 ถึง ร้อยละ 17.9 โดย ทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มนักเรียนชั้น ม.6 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความ รับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน (ค่าเบต้า .60, และ -.21 ตามลำดับ) ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุด ในกลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้

สรุปได้ว่า ตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งเป็นชุดทำนายลำดับที่ 3 สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากที่ตัว ทำนายชุดสถานการณ์ทางสังคมเคยทำนายไว้ในลำดับที่ 1 และชุดจิตลักษณะเดิมเคยทำนายไว้ในลำดับ ที่ 2 พบผลการทำนายทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม มีเปอร์เซ็นต์ทำนายที่เพิ่มขึ้นอยู่ระหว่าง ร้อยละ 2.3 ถึง ร้อยละ 17.9 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มนักเรียนชั้น ม.6 ในภาพรวมตัวทำนายที่ สำคัญต่อพฤติกรรมรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อ สังคมในโรงเรียน

4.4 ผลการทำนายพฤติกรรมรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน เมื่อใช้ตัวทำนายใน ชุดสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์แต่ละชุด เป็นตัวแปร ทำนาย

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน มาวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณแบบมีลำดับ (ตาราง 36) โดยใช้ชุดตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม 3 ตัวแปร เป็นกลุ่มทำนาย ลำดับที่ 1 ปรากฏว่า สถานการณ์ทางสังคม 3 ตัวแปร ทำนายพฤติกรรมรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 18.1 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การอบรมเลี้ยง ดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง (ค่าเบต้า .22, .16 และ .15 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่าง 13.7 ถึง ร้อยละ 30.7 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่ม ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง การ สนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล (ค่าเบต้า .33, .21 และ .18 ตามลำดับ) ทำนายได้ต่ำสุด ในกลุ่มเพศหญิง และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 2 ตัว แปร เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 2 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะเดิมทำนายพฤติกรรมรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ในกลุ่มรวมได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.2 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง การสนับสนุนทาง สังคมจากโรงเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าเบต้า .20, .16 และ .13 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อย

ทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่าง 3.7 ถึง ร้อยละ 10.2 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มนักเรียนชั้น ม.4 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน (ค่าเบต้า .45 และ .29 ตามลำดับ) และกลุ่มเพศหญิง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน (ค่าเบต้า .24 และ .22 ตามลำดับ) ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุด ในกลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพฯ ได้ และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 1 ตัวแปร เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 และ 2 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียน ในกลุ่มรวมได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.1 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน (ค่าเบต้า .20, .16, และ .11 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่าง 1.1 ถึง ร้อยละ 5.9 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มนักเรียนชั้น ม.6 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล (ค่าเบต้า .34, และ .17 ตามลำดับ) ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุดในกลุ่มเพศหญิง

สรุปได้ว่า ตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งเป็นชุดทำนายลำดับที่ 3 สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียนได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากที่ตัวทำนายชุดสถานการณ์ทางสังคมเคยทำนายไว้ในลำดับที่ 1 และชุดจิตลักษณะเดิมเคยทำนายไว้ในลำดับที่ 2 พบผลการทำนายทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม (ยกเว้นกลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพฯ กรุงเทพมหานครใต้ กลุ่มนักเรียนชั้น ม.5 และกลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี) มีเปอร์เซ็นต์ทำนายที่เพิ่มขึ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 1.1 ถึง ร้อยละ 5.9 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มนักเรียนชั้น ม.6 ในภาพรวมตัวทำนายที่สำคัญต่อพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียน ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์และเปรียบเทียบปัจจัยเชิงสาเหตุจากปัจจัยส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายการวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน 2) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย และ 3) เพื่อค้นหาตัวทำนายที่สำคัญ และศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ซึ่งการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้โดยใช้ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) เป็นหลัก กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้จริงทั้งสิ้น 540 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ประกอบด้วย ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ตัวแปรต้น แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มตัวแปรสถานการณ์สังคม ประกอบด้วย การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล 2) กลุ่มจิตลักษณะเดิม ประกอบด้วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน 3) กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบด้วย เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน และ 4) กลุ่มตัวแปรแบ่งกลุ่ม นั่นคือกลุ่มตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม ประกอบด้วย ประเภทโรงเรียน เพศ ระดับชั้นเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยติดต่อขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ผู้สอนในแต่ละระดับชั้น เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามในห้องเรียน และให้นักเรียนได้ตอบแบบสอบถาม ตามวันเวลาที่มีการนัดหมายไว้ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประเภทมาตราประมาณค่า (Summated rating scale) จำนวน

ทั้งสิ้น 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น **กลุ่มตัวแปรตาม** จำนวน 3 ตอน ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมการช่วยเหลือ งานของโรงเรียน จำนวน 8 ข้อ แบบวัดพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน จำนวน 4 ข้อ และแบบวัดพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน จำนวน 8 ข้อ **กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม** จำนวน 3 ตอน ได้แก่ แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน จำนวน 20 ข้อ แบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง จำนวน 12 ข้อ และแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล จำนวน 15 ข้อ **กลุ่มจิตลักษณะเดิม** จำนวน 2 ตอน ได้แก่ แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 10 ข้อ และแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน จำนวน 8 ข้อ **กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์** จำนวน 1 ตอน ได้แก่ แบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน จำนวน 17 ข้อ และแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นผลการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะของตัวแปรที่ศึกษา ส่วนที่ 2 เป็นผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ส่วนที่ 3 เป็นผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ค้นหาตัวทำนายที่สำคัญและอำนาจในการทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ด้วยกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4

โดยในบทที่ 5 นี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอถึงการสรุปผลการศึกษาและการอภิปรายผล และการนำเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและการวิจัยในครั้งต่อไป ได้ดังนี้

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐาน

การนำเสนอการสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยในบทนี้มีการนำเสนอสมมติฐานการวิจัยในแต่ละหัวข้อ เริ่มจากการสรุปผลการวิจัยในตอนต้นเพื่อเสนอผลการศึกษาที่สำคัญในภาพรวม เพื่อให้เห็นถึงการสนับสนุนข้อมูลที่เกิดจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากนั้นผู้วิจัยได้นำเสนอผลการอภิปรายร่วมกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเชื่อมโยงและอธิบายถึงองค์ความรู้ในด้านต่างๆ อันสะท้อนถึงผลการศึกษาและนำไปสู่การเสนอข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาและข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการวิจัยในครั้งต่อไป สามารถนำเสนอได้ดังนี้

สมมติฐาน 1 นักเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนแตกต่างกัน

จาก สมมติฐานที่ 1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที่ (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way analysis of variance)

1.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที่ (t-test) นั่นคือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมและด้านย่อยที่มีประเภทโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน พบว่า

1) นักเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคม (ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง) ต่างกัน มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) นักเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคม (ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง) ต่างกัน มีพฤติกรรมความช่วยเหลือของโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) นักเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคม (ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง) ต่างกัน มีพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) นักเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน (ได้แก่ ประเภทโรงเรียน และเพศ) ต่างกัน มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน

พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนทั้งโดยรวมและด้านย่อย (พฤติกรรมความช่วยเหลือของโรงเรียน พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่ต่างกัน พบผลการสนับสนุนสมมติฐานบางส่วน ดังนี้ 1) นักเรียนเพศหญิงมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมสูงกว่าเพศชาย ขณะเดียวกันนักเรียนที่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่ำกว่าระดับปริญญาตรีจะมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมสูงกว่านักเรียนที่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองสูงกว่าระดับปริญญาตรี 2) นักเรียนที่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่ำกว่าระดับปริญญาตรีจะมีพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนสูงกว่านักเรียนที่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองสูงกว่าระดับปริญญาตรี 3) นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนพื้นที่

กลุ่มกรุงเทพใต้จะมีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติโรงเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนพื้นที่กลุ่มกรุงเทพกรุงธนใต้ และขณะเดียวกันที่นักเรียนเพศหญิงมีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติโรงเรียนสูงกว่าเพศชาย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นทำให้พบว่า สมมติฐานที่ 1 ได้รับการสนับสนุนผลบางส่วน ซึ่งผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ลักษณะชีวสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียน โดยเฉพาะเพศหญิง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และประเภทของโรงเรียน จึงอธิบายได้ว่าปัจจัยทางชีวสังคมในด้านเพศที่พบว่า เพศหญิงมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับการอธิบายถึงพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษาของเวคิน วุฒิวงศ์ (2542) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษานั้นมีหลายด้าน เช่น ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบทางสังคม ด้านการระงับการกระทำที่เป็นภัยต่อสังคม ด้านการมีส่วนร่วมในการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม เป็นต้น ซึ่งสังเกตเห็นได้ว่าเพศหญิงมักถูกอบรมสั่งสอนให้ปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของสังคมไทย ระมัดระวังตัวเองกับปัญหาทางสังคม ถูกควบคุมพฤติกรรมที่เข้มงวดจากครอบครัวและโรงเรียนมากกว่านักเรียนชาย ดังนั้นนักเรียนหญิงจึงมีโอกาสกระทำผิดกฎระเบียบน้อยกว่าเพศชาย ซึ่งการไม่ทำลายชื่อเสียงของโรงเรียน และมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ถือได้ว่าสอดคล้องกับนิยามความหมายของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของจิริพัทธ์ ศิริรักษ์ (2555) ซึ่งพบว่า เพศหญิงมีพฤติกรรมการรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนมากกว่าเพศชาย

นอกจากนี้ยังพบว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่มีระดับต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ผู้ปกครองที่มีสำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี บางรายไม่ได้ทำงานหรือทำงานประจำ ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้มักมีเวลาและกิจกรรมในการอยู่ร่วมกับบุตรได้มาก เช่น สามารถไปรับบุตรที่โรงเรียนได้ทำให้มีโอกาสได้พบเจอกับครูมากขึ้น ให้ความใส่ใจกับบุตรได้มาก เป็นต้น ในขณะที่กลุ่มผู้ปกครองที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมักมีหน้าที่การงานและความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มขึ้น ทำให้มีหลายบทบาท ทั้งการทำงานและการอบรมเลี้ยงดูบุตร เกิดความสับสนในบทบาท ทำให้มีเวลาสำหรับการอยู่ร่วมกับครอบครัวหรือทำกิจกรรมต่างๆ กับครอบครัวน้อยลง สอดคล้องกับการศึกษาของเสาวภา สุขประเสริฐ (2542) ที่พบว่าการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้อาชีพของผู้ปกครองเปลี่ยนแปลงไป และส่งผลต่อกิจกรรมที่อยู่พร้อมกันในวันหยุดหรือวันเสาร์อาทิตย์ที่เปลี่ยนแปลงไป พ่อแม่ทำงานนอกบ้านมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามสถาบันครอบครัวยังถือว่ามีส่วนบทบาทในการร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน เป็นหลัก และสอดคล้องกับกุลภา วจนสาระ (2554: 108) ที่กล่าวว่า การอบรมสั่งสอนบุตรให้สอดคล้องกับค่านิยม เป็นที่ต้องการของสังคม ไม่สร้างปัญหา ต้องเริ่มจากการมีครอบครัวที่อบอุ่น พ่อแม่เตรียมพร้อมด้านทักษะในการเลี้ยงดูลูก โดยเฉพาะในด้านคุณธรรมจริยธรรม

และความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งผลให้มีการอบรมสั่งสอนบุตรในเรื่องความรับผิดชอบต่อโรงเรียนน้อยลง เนื่องจากการถ่ายทอดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ต้องอาศัยการพูดคุยระหว่างผู้ปกครองและบุตร ในการหยิบยกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน หรือกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น นอกจากนี้หากผู้ปกครองมีการสนับสนุนและช่วยเหลือในด้านต่างๆ ย่อมทำให้นักเรียนมีโอกาสได้เข้าร่วมในกิจกรรม การช่วยเหลืองานของโรงเรียน การรักษาชื่อเสียงให้กับโรงเรียนได้มากขึ้น ดังนั้นผู้ปกครองที่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ทำให้มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบน้อยกว่าอีกกลุ่มหนึ่ง ทำให้มีเวลาในการอบรมสั่งสอนบุตรรวมถึงมีโอกาสได้พบเจอกับครูอาจารย์ได้บ่อยกว่ากลุ่มผู้ปกครองที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ส่วนประเภทโรงเรียนแตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน เนื่องจากประเภทโรงเรียนแบ่งตามพื้นที่กรุงเทพใต้และพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ ซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครทั้งสองประเภท และด้วยการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครเป็นไปในรูปแบบเดียวกันหรือรูปแบบที่ไม่แตกต่างกันมากนัก จึงทำให้ประเภทโรงเรียนไม่มีผลเท่าใดนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุตติมา ไชยสิทธิ์ (2554) พบว่า ที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน แต่กลับพบในด้านการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพใต้ มีการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพกรุงธนใต้ อาจเป็นไปได้ว่า นักเรียนที่อยู่ในเมือง อีกทั้งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในสังคมโรงเรียนกับนักเรียนจำนวนมากๆ ทำให้นักเรียนต้องมีการปรับตัวให้เหมาะสมกับการใช้ชีวิตร่วมกันคนหมู่มาก จึงต้องรักษาทรัพย์สินสมบัติในโรงเรียนให้ใช้ได้ร่วมกันได้นานๆ

นอกจากนี้ ในประเด็นระดับชั้นเรียน และระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ผู้วิจัยมองว่า นักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียน มากกว่าที่บ้าน ทำให้มีการหล่อหลอมทั้งจากการจัดการเรียนการสอน กฎระเบียบต่างๆ ทั้งให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน แม้ว่าจะมีฐานะทางเศรษฐกิจสูงหรือต่ำ ก็จะมีคามรับผิดชอบต่อสังคมคล้ายกัน

สมมติฐานที่ 2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในกลุ่มสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งเป็นสมมติฐานย่อย ได้แก่

สมมติฐานที่ 2.1 นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง จะมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะอื่น ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกัน

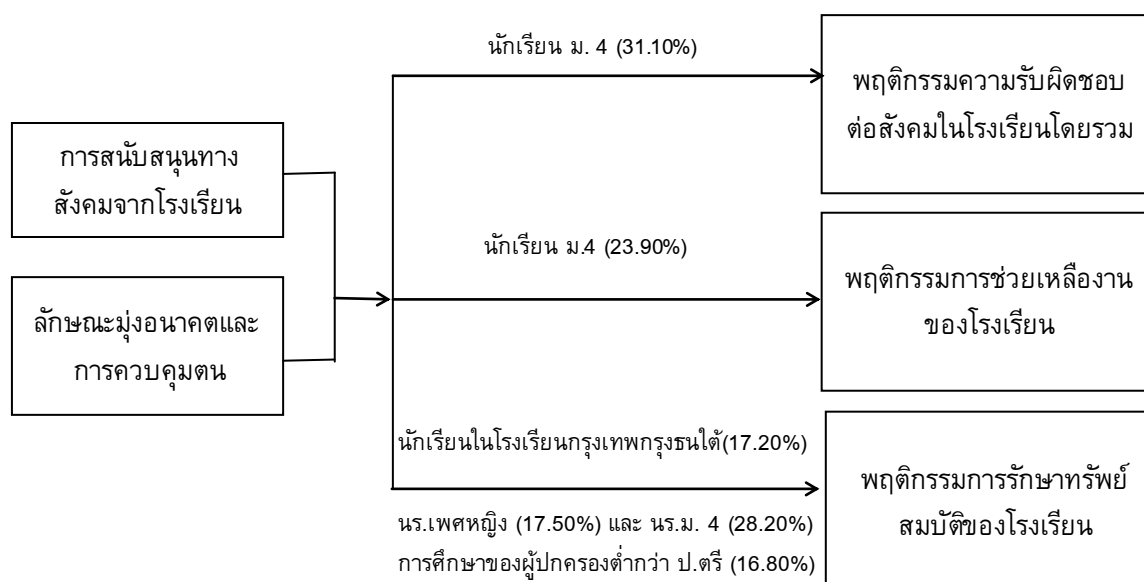
จากสมมติฐานข้อที่ 2.1 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม และพฤติกรรมรายด้าน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย พบผลความแปรปรวนจากการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1.1 การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.1.2 การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.1.3 การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นักเรียนทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย มีพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.4 การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นักเรียนในกลุ่มรวม นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพ กรุงเทพมหานคร นครปฐม และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนที่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพประกอบ 12 แสดงสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบ ต่อโรงเรียน ดังภาพประกอบ 12 โดยพิจารณาจากตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัว คือ การสนับสนุนทางสังคม จากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน พบผลดังนี้ 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูงจะมี พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อโรงเรียนโดยรวมมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจาก โรงเรียนน้อยและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการ สนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมากและมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูงจะมีพฤติกรรม การช่วยเหลืองานของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนน้อยและมี ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ 3) นักเรียนในกลุ่มรวม นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนพื้นที่ กรุงเทพมหานครได้ นักเรียนพิเศษหญิง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับ การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคต และการควบคุมตนสูงจะมีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนมากกว่านักเรียนกลุ่มตรงข้ามที่ กล่าวมา นั่นคือกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนน้อยและมีลักษณะมุ่งอนาคตและการ ควบคุมตนต่ำ

จากผลดังกล่าวข้างต้น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถือได้ว่าเป็นช่วงเริ่มต้นของการเข้าสู่การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นช่วงของการปรับตัว จากวัยรุ่นตอนต้นไปสู่วัยรุ่นตอนกลาง และตอนปลาย โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นี้อยู่ในขั้นของ การปรับตัวจากการเปลี่ยนผ่านของระดับการศึกษาจากตอนต้นมาสู่ระดับการศึกษาตอนปลาย เป็น สังคมที่แตกต่างจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะมุ่งให้ความสนใจกับอาชีพในอนาคต ของตน มีการแนะแนวหรือค้นหาความเป็นตัวตน ความชอบ ความถนัดของตนเอง ดังนั้นส่งผลให้ นักเรียนเลือกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นตามความถนัดและความสนใจของตนเองได้มากขึ้น ในขณะที่นักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จะมีกิจกรรมต่างๆ น้อยกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่ต้องมุ่งเตรียมตัว ให้ความสนใจในด้านวิชาการ เพื่อการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา สอดคล้องกับการพัฒนาการของวัยรุ่น (กรมสุขภาพจิต. 2546: 7-8) ที่กล่าวว่าวัยรุ่นตอนกลาง มีอายุ อยู่ระหว่าง 14-16 ปี เป็นช่วงแห่งการค้นหาอุดมการณ์ ยังยอมรับการพึ่งพิงจากผู้ปกครอง พยายาม รวมกลุ่มหรือขยายกลุ่มเพื่อน ในขณะที่วัยรุ่นตอนปลาย อายุ 17-19 ปี เริ่มให้ความสนใจกับอาชีพ ซึ่ง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ช่วงของการเปลี่ยนผ่าน หากได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากทาง โรงเรียน เช่น ครูพูดชมเชยนักเรียน ได้รับข้อมูลข่าวสารและการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ย่อมทำให้นักเรียนที่อยู่ในวัยต้องการการได้รับการยอมรับ ชื่นชมจากครู และเพื่อนมีพฤติกรรมของการรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนได้มาก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหากนักเรียนที่ ได้รับการสนับสนุนทางสังคมทั้งจากผู้ปกครอง ครู และเพื่อนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรม

จิตอาสา กิจกรรมการเป็นตัวแทนแข่งขันของโรงเรียน เป็นต้น ร่วมกับการที่นักเรียนได้มีการมองเห็นอนาคตของตนเองว่าตนเองชอบหรือถนัดในด้านใด ย่อมทำให้นักเรียนต้องการเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน พยายามเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียนโดยปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน และมีการเข้าช่วยเหลืองานต่าง ๆ ของโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมากและมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน และพฤติกรรมช่วยเหลืองานของโรงเรียนมาก

นอกจากนี้ดังปรากฏผลว่านักเรียนหญิง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้ และกลุ่มที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนสูงตาม เนื่องจากนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมรักษาของ หวงแหนของหรือทรัพย์สินสมบัติ โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนที่อยู่อาศัยในครอบครัวที่มีผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำหรือมีการศึกษาระดับต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัสวดี บุรณะไพบลูย์ (2550) ที่พบว่าพฤติกรรมการออมทำให้นักเรียนดูแลรักษาของ ใช้ทรัพย์สินอย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัว ดังเช่น รายได้ของผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังพบว่าบริบทด้านสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับเด็กนักเรียนในการดูแลรักษาของ รู้คุณค่าจากทรัพย์สินสมบัติที่มีอยู่เนื่องจากในปัจจุบันโดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร มีบริบทของการแข่งขันกันสูง มีประชากรหลังไหลเข้าสู่ตัวเมืองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นทำให้มีภาวะการขาดแคลนทรัพยากร เนื่องจากทรัพยากรมีจำกัด ส่งผลให้เมื่อนักเรียนได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและมีการมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองย่อมทำให้เกิดการรักษาและหวงแหนแม้เป็นทรัพยากรของโรงเรียนก็ตาม

สมมติฐานที่ 2.2 นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง จะมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะอื่น ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกัน

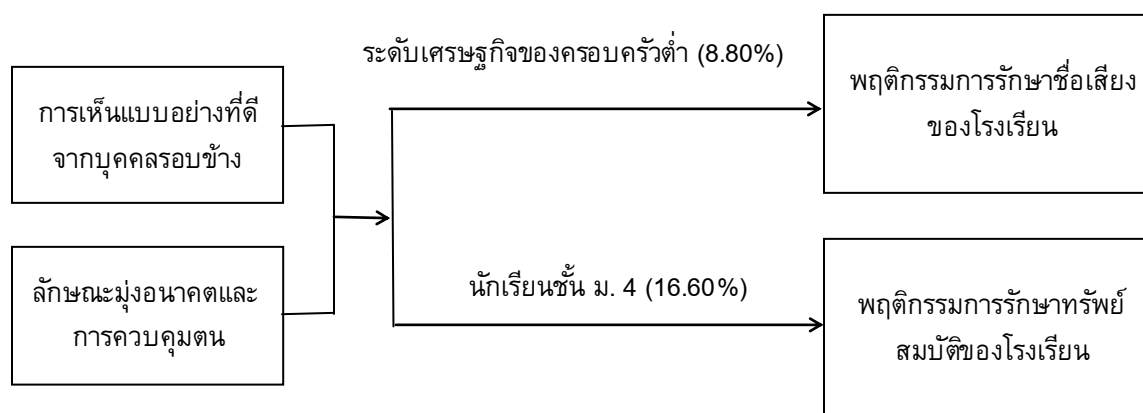
จากสมมติฐานที่ 2.2 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างสูง และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยรวมและพฤติกรรมย่อยทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย พบผลความแปรปรวนจากการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.2.1 การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ส่งผลให้นักเรียนทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2 การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ส่งผลให้นักเรียนทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย มีพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.3 การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ส่งผลให้นักเรียนในกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ มีพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.4 การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพประกอบ 13 แสดงสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ดังภาพประกอบ 13 โดยพิจารณาจากตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัว คือ การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน พบผลดังนี้ 1) นักเรียนที่เศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ เมื่อมีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างมากและมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง จะมีพฤติกรรมรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูง จะมีพฤติกรรมรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างน้อยและมีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนต่ำ

จากผลดังกล่าวข้างต้น สามารถอภิปรายโดยอ้างอิงบทที่ 2 ที่ได้ทบทวนทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของแบนดูรา ที่อธิบายถึงวิธีการและกระบวนการที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากสังคม จนทำให้เกิดการยอมรับลักษณะและกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นลักษณะของตน โดยเฉพาะในเรื่องการเสริมแรงจากบุคคลรอบข้าง ดังปรากฏจากผลการศึกษารั้งนี้ที่พบว่า การเห็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ หากมีสถานการณ์มากระตุ้นให้เกิดการรับรู้ถึงพฤติกรรมอันพึงประสงค์ เช่น การได้รับการปลุกฝังค่านิยมทางคุณธรรมและจริยธรรมผ่านทางสื่อสังคม เป็นต้น สอดคล้องกับเกศริน แสงจันทร์เรื่อง (2554) ที่พบว่า วัยรุ่นใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) ในฐานะเป็นเครื่องมือทางสังคมที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลและสร้างกลุ่ม และใช้ในการติดตามข้อมูลข่าวสารของเพื่อนและบุคคลสาธารณะ ซึ่งการกระทำดังกล่าวส่งผลให้รับรู้ถึงพฤติกรรมที่สังคมยอมรับและไม่ยอมรับ และเกิดการมุ่งอนาคตและควบคุมตนในการทำตามแบบอย่างของบุคคลที่ตนเองชื่นชอบและเห็นว่าดี ดังเช่น ดารา นักแสดงที่ออกไปทำกิจกรรมจิตอาสา กระทำพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคม เมื่อนักเรียนได้เห็นว่าดาราเหล่านี้ได้รับความชื่นชมย่อมเกิดการกระทำตาม สอดคล้องกับการศึกษาของสุกัญญา บุรณเดชาชัย (2553) ที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารจากอินเทอร์เน็ตนั้น ส่งผลต่อปัจจัยด้านทักษะมากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยด้านความรู้ และทัศนคติตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่า พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนเกิดขึ้นในกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เนื่องจากกลุ่มเหล่านี้มีการเปิดรับและรวมกลุ่มของสังคมที่ตนเองชื่นชอบและอยากเข้าเป็นสมาชิก และได้รับการชี้แนะเพื่อสร้างตัวตนหรือเอกลักษณ์ให้กับตนเองต่อไป

สมมติฐานที่ 2.3 นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนสูง และมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนสูง จะมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะอื่น ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกัน

จากสมมติฐานที่ 2.3 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมและพฤติกรรมรายด้าน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย พบผลความแปรปรวนจากการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.3.1 การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลให้นักเรียนทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.2 การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ส่งผลให้นักเรียนทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย มีพฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.3 การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ส่งผลให้นักเรียนทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย มีพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.4 การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ส่งผลให้นักเรียนทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย มีพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลดังกล่าวข้างต้น สามารถอภิปรายผลได้ว่า การที่นักเรียนได้รับการสนับสนุนทางสังคมในระดับสูงย่อมทำให้มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนสูงตาม เนื่องจากการที่นักเรียนได้รับการสนับสนุนต่อพฤติกรรมอันพึงประสงค์ย่อมทำให้นักเรียนรู้สึกถึงความเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน ซึ่งครูและเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2543) ได้แก่ 1) การสนับสนุนด้านอารมณ์ เช่น การได้รับการชื่นชมจากเพื่อนย่อมทำให้นักเรียนอยากทำพฤติกรรมความรับผิดชอบด้านสังคมเพื่อได้รับการยอมรับมากขึ้น 2) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร เป็นการสนับสนุนที่สำคัญ เช่น การที่ครูได้เสนอให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ครูเสนอข้อมูลข่าวสารด้านการประกวดแข่งขันโครงการต่าง ๆ ทั้งนี้การมีข้อมูลข่าวสารที่ดีย่อมทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และ 3) การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากร งบประมาณ และแรงงาน นั่นคือการสนับสนุนปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน เช่น การที่นักเรียนได้รับมอบหมายในการทำเวรความสะอาด หากครูมีการสนับสนุนอุปกรณ์ทำความสะอาด ย่อมทำให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมออกมาได้ง่ายมากขึ้น และทำได้บ่อยมากขึ้น

ในขณะที่ การที่นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน แม้ไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมกับการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน แต่พบว่านักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ย่อมมีแนวโน้มและความพร้อมมากกว่าในการกระทำพฤติกรรมดังกล่าว สอดคล้องกับการศึกษาของโซติมา สุฤทธิธรรม (2551) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย พบว่า เยาวชนที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อมากกว่าเยาวชนที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเจตคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อเป็นตัวทำนายสำคัญเป็นอันดับที่ 1 ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ เช่นเดียวกับงานวิจัยของสุขจิตร ตั้งเจริญ (2554) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อของนักศึกษาปริญญาตรี พบว่าเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อร่วมกับตัวแปรอื่นๆ สามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อได้ร้อยละ 61 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการที่นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนย่อมมีแนวโน้มจะกระทำพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนได้เมื่อมีสถานการณ์ที่เหมาะสมต่อการแสดงออก

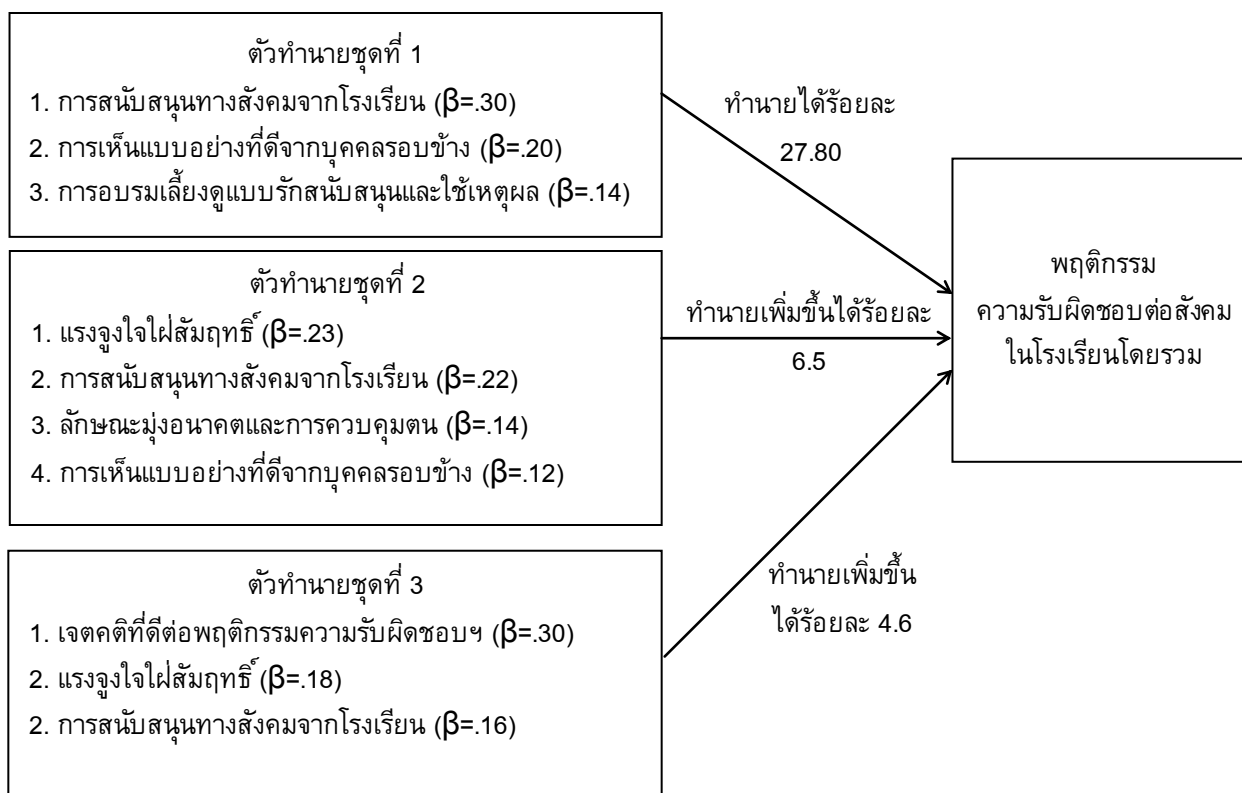
สมมติฐานที่ 3 กลุ่มสถานการณ์ทางสังคม (ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล) กลุ่มจิตลักษณะเดิม (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน) และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับชั้น (Hierarchical multiple regression Analysis) ของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยมีตัวทำนาย 3 ชุด ได้แก่ ชุดตัวทำนายลำดับที่ 1 คือ กลุ่มสถานการณ์ทางสังคม 3 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ชุดตัวทำนายลำดับที่ 2 คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน และ ชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 คือ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 1 ตัวแปร คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน รวม 6 ตัวแปร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพิสูจน์ให้เห็นความสำคัญของชุดตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม ในการเข้าร่วมอธิบายพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่เข้าช้อยกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ โดยการควบคุมอิทธิพลของชุดตัวทำนายที่ 1 ให้คงที่ แล้วนำชุดทำนายตัวที่ 2 เข้าร่วมทำนาย โดยการควบคุมอิทธิพลของชุดตัวทำนายตัวที่ 1 และ 2 ให้คงที่ แล้วนำชุดทำนายตัวที่ 3 เข้าร่วมทำนายด้วย สามารถเพิ่มปริมาณการทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมและพฤติกรรมย่อยทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยจากปริมาณที่ชุดทำนายชุดที่ 1 และ 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1 พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม สามารถสรุปผลของชุดทำนายลำดับที่เพิ่มขึ้น พบว่า

1) กลุ่มรวม ตัวแปรที่เข้าทำนาย ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน ตามลำดับ โดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 4.6

2) กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม พบว่า ตัวแปรที่เข้าทำนายได้สูงสุด ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามลำดับ สามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.6 ส่วนตัวแปรที่ทำนายได้ต่ำสุด ได้แก่ นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามลำดับ โดยสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6

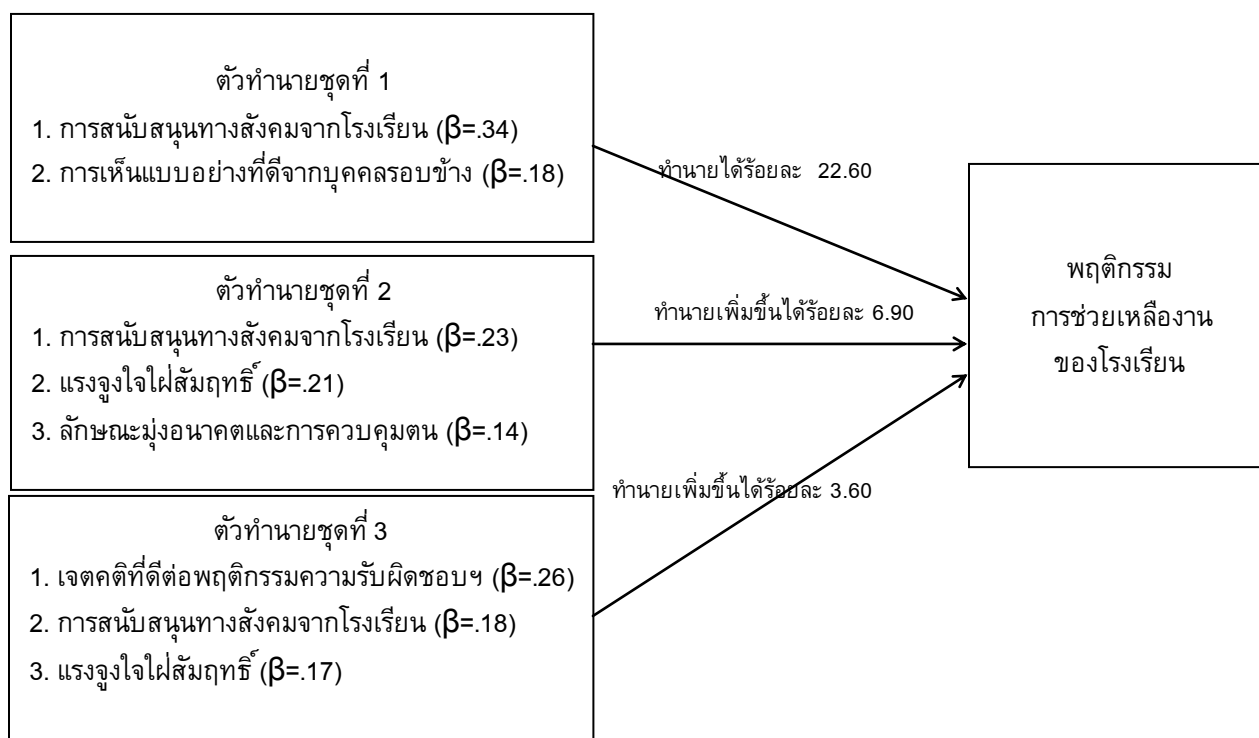
ภาพประกอบ 14 แสดงผลการทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยใช้ชุดปัจจัยทางสถานการณ์ทางสังคมเป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 ชุดปัจจัยจิตลักษณะเป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 และชุดปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นตัวทำนายลำดับที่ 3 ในกลุ่มรวม

สรุปได้ว่า ตัวแปรทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งเป็นชุดทำนายลำดับที่ 3 สามารถทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมได้เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากตัวทำนายชุดสถานการณ์ทางสังคมเคยทำนายไว้ในลำดับที่ 1 และชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายไว้ในลำดับที่ 2 ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ซึ่งมีตัวแปรที่มีอำนาจการทำนายต่อการมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวมของนักเรียน ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน

3.2 พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน สามารถสรุปผลของชุดทำนายชุดที่ 3 พบว่า

1) กลุ่มรวม ตัวแปรที่เข้าทำนาย ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน การสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามลำดับ โดยสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.6

2) กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม พบว่า ตัวแปรที่เข้าทำนายได้สูงสุด ได้แก่ นักเรียนที่ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน สามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.6 ส่วนตัวแปรที่ทำนายได้ต่ำสุด ได้แก่ นักเรียนที่ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ มีตัวทำนายที่สำคัญ การสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ตามลำดับ โดยสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.5

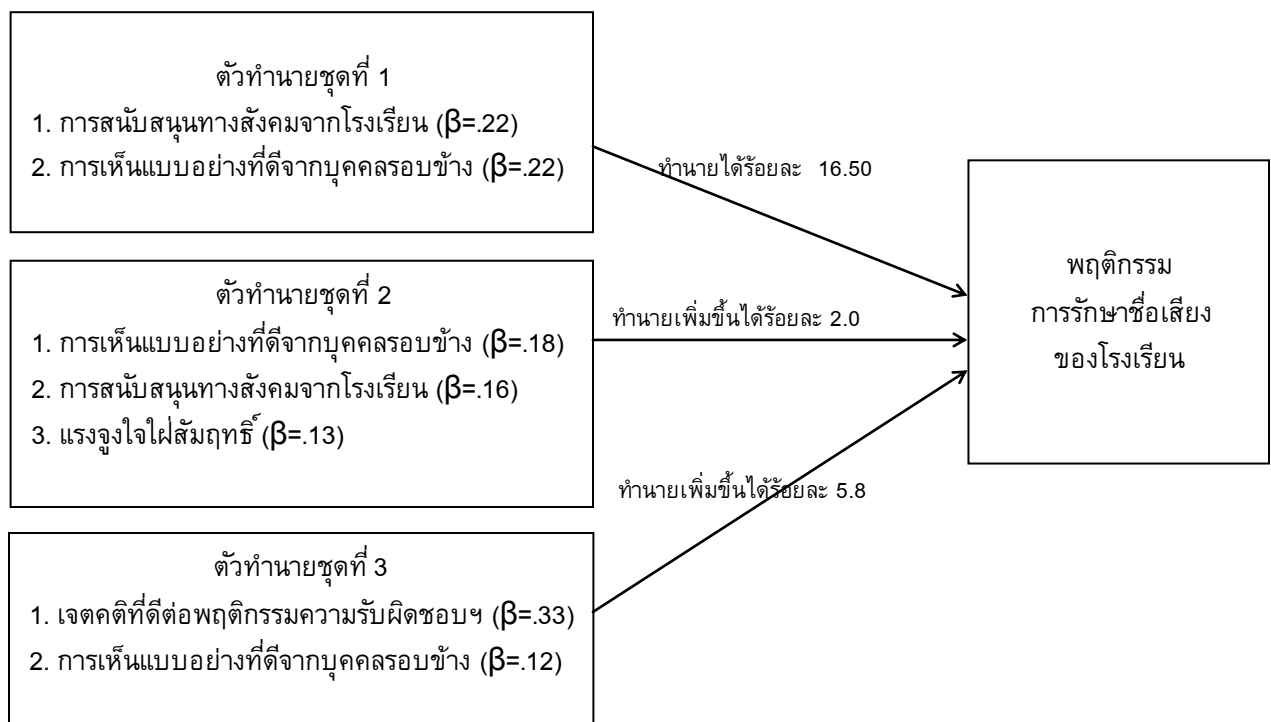
ภาพประกอบ 15 แสดงผลการทำนายพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียน โดยใช้ชุดปัจจัยทางสถานการณ์ทางสังคมเป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 ชุดปัจจัยจิตลักษณะเป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 และชุดปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นตัวทำนายลำดับที่ 3 ในกลุ่มรวม

สรุปได้ว่า ตัวแปรทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งเป็นชุดทำนายลำดับที่ 3 สามารถทำนายพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียนได้เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากตัวทำนายชุดสถานการณ์ทางสังคมทำนายไว้ในลำดับที่ 1 และชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายไว้ในลำดับที่ 2 ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ซึ่งมีตัวแปรที่มีอำนาจการทำนายการมีพฤติกรรมความช่วยเหลืองานของโรงเรียนของนักเรียน ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน การสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.3 พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน สามารถสรุปผลของชุดทำนายชุดที่ 3 พบว่า

1) กลุ่มรวม ตัวแปรที่เข้าทำนาย ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง ตามลำดับ โดยสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.8

2) กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม พบว่า ตัวแปรที่เข้าทำนายได้สูงสุด ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลตามลำดับ สามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9 นอกจากนี้ในส่วนตัวแปรที่ทำนายได้ต่ำสุด ได้แก่ นักเรียนเพศหญิง ซึ่งมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน ตามลำดับ โดยสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1

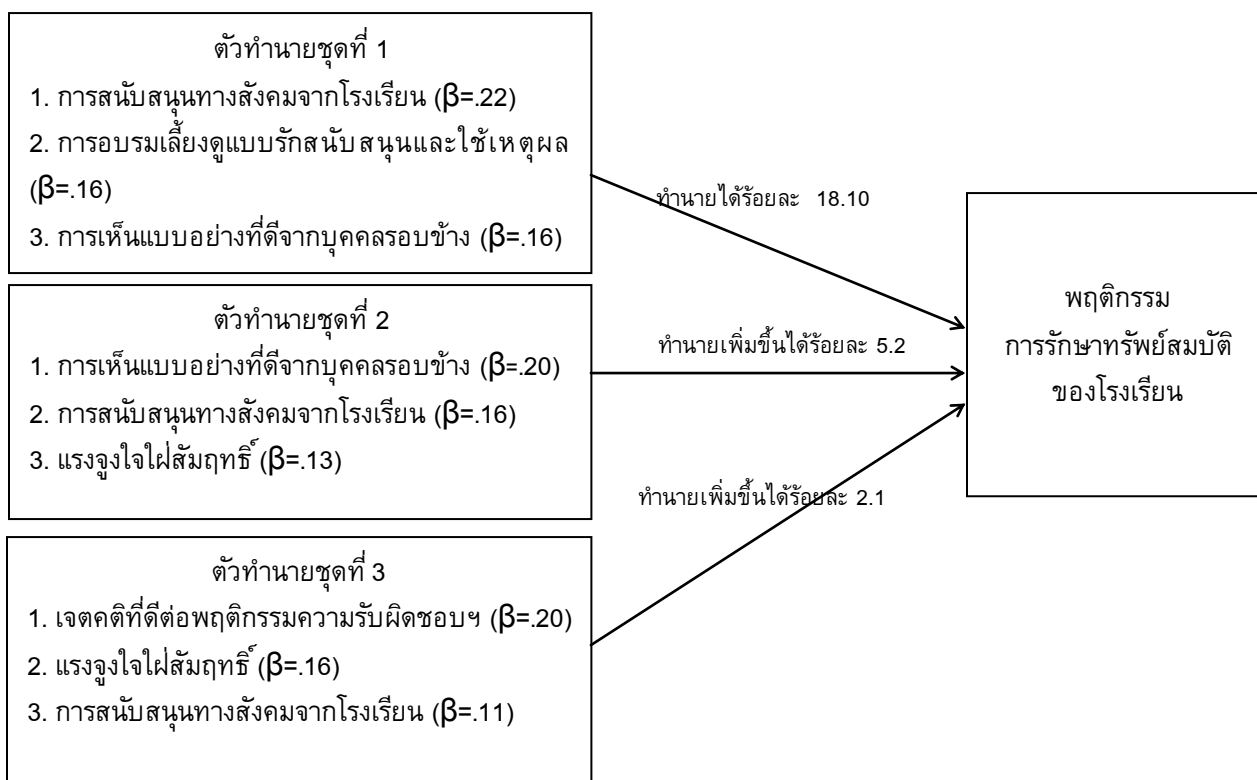
ภาพประกอบ 16 แสดงผลการทำนายพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน โดยใช้ชุดปัจจัยทางสถานการณ์ทางสังคมเป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 ชุดปัจจัยจิตลักษณะเป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 และชุดปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นตัวทำนายลำดับที่ 3 ในกลุ่มรวม

สรุปได้ว่า ตัวแปรทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งเป็นชุดทำนายลำดับที่ 3 สามารถทำนายพฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนได้เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากตัวทำนายชุดสถานการณ์ทางสังคมที่เคยทำนายไว้ในลำดับที่ 1 และชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายไว้ในลำดับที่ 2 ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ซึ่งมีตัวแปรที่มีอำนาจการทำนายการมีพฤติกรรมรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนของนักเรียน ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน และการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง

3.4 พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน สามารถสรุปผลของชุดทำนายที่ 3 พบว่า

1) กลุ่มรวม ตัวแปรที่เข้าทำนาย ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน ตามลำดับ โดยสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.1

2) กลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม พบว่า ตัวแปรที่เข้าทำนายได้สูงสุด ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน และการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียนตามลำดับ สามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.9 นอกจากนี้ตัวแปรที่ทำนายได้ต่ำสุด ได้แก่ นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนพื้นที่ กรุงเทพมหานครใต้ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน และการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง ตามลำดับ โดยสามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3

ภาพประกอบ 17 แสดงผลการทำนายพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน โดยใช้ชุดปัจจัยทางสถานการณ์ทางสังคมเป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 ชุดปัจจัยจิตลักษณะเป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 และชุดปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นตัวทำนายลำดับที่ 3 ในกลุ่มรวม

สรุปได้ว่า ตัวแปรทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งเป็นชุดทำนายลำดับที่ 3 สามารถทำนายพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ได้เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากตัวทำนายชุดสถานการณ์ทางสังคมเคยทำนายไว้ในลำดับที่ 1 และชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายไว้ในลำดับที่ 2 ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ซึ่งมีตัวแปรที่มีอำนาจการทำนายการมีพฤติกรรม การรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนของนักเรียน ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน

จากสมมติฐานข้อที่ 3 สามารถอภิปรายผลได้ว่าตัวทำนายที่สำคัญของการศึกษารั้งนี้คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน สามารถทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนได้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของแมคไกวร์ (สุขจิตร ตั้งเจริญ. 2554; อ้างอิงจาก McGuire. 1959) ที่พบว่า องค์ประกอบสำคัญของเจตคติประกอบด้วย 3 ประการ ได้แก่ 1) ความรู้ในเชิงประเมินค่า (Cognitive component) เนื่องจากนักเรียนสามารถรับรู้สถานการณ์ต่างๆ และทำให้เกิดการประเมินถึงคุณค่าว่ามีประโยชน์หรือโทษมากน้อยเพียงใดสำหรับตนเอง ซึ่งเป็นกระบวนการทางจิต

ที่อยู่ภายในตัวบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ในการประเมินว่ารับรู้ถึงคุณค่าในสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง หากมีการรับรู้สอดคล้องกับความเป็นจริง ย่อมส่งผลให้เกิดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่สังคมเห็นว่าเป็น พฤติกรรมอันพึงประสงค์ดังเช่นการรับ ผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน 2) ความรู้สึก (Affective component) เป็นความรู้สึกของบุคคลในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ เมื่อนักเรียนได้เห็นถึงผลของการแสดงออกทั้งจากตนเองหรือจากผู้อื่นแล้ว ย่อมทำให้ทราบว่าจะผลตอบกลับนั้นสร้างความพึงพอใจให้กับตนเองหรือไม่ 3) การมุ่งกระทำ (Behavioral intention component) เป็นลักษณะของความโน้มเอียงหรือความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นออกมาให้สอดคล้องกับความพึงพอใจของตน ซึ่งในขณะนี้หากนักเรียนได้รับการสนับสนุนด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมความพึงพอใจเหล่านั้น เช่น การได้รับคำชมเชย การยกย่องจากครูและเพื่อน การได้รับรางวัลจากการช่วยเหลืองานโรงเรียน เป็นต้น ย่อมทำให้พร้อมจะปฏิบัติสิ่งนั้น โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของฐานันดร เปียศิริ (2545) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว จำนวน 701 คน พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้า ทำนายพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าเพื่อส่วนรวม ได้เพิ่มขึ้นจากปัจจัยจิตลักษณะและปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม ร้อยละ 5.2 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้า โชติมา สุรฤทธิธรรม (2551) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับ ผิดชอบของเยาวชนที่กระทำ ผิดกฎหมาย จำนวน 378 คน พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมรับ ผิดชอบเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 1 ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมรับ ผิดชอบของเยาวชนได้ร้อยละ 55.9 ($\beta=.48$) เช่นเดียวกับงานวิจัยของสุขจิตร์ ตั้งเจริญ (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลาที่ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับ ผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 260 คน พบว่า เจตคติที่ดีต่อ พฤติกรรมรับ ผิดชอบร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมรับ ผิดชอบได้ร้อยละ 61 ($\beta=.43$) และ งานวิจัยของจิรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) ศึกษาลักษณะสถานการณ์ในโรงเรียน ครอบครัว และจิตพอเพียงที่ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับ ผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 602 คน พบว่า เจตคติ ที่ดีต่อพฤติกรรมรับ ผิดชอบ ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ทำนายพฤติกรรมรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนชุมชน ได้ร้อยละ 51.5 ($\beta=.25$) ดังนั้น การฝึกให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับ ผิดชอบต่อสังคมใน โรงเรียน ก็ย่อมมีโอกาสทำให้เกิดแนวโน้มพฤติกรรมความรับ ผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของสมศรี ทองนุช (2557) ศึกษาการเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรม รับ ผิดชอบในหน้าที่ของนักเรียนวัยรุ่น จำนวน 120 คน พบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการฝึกเจตคติต่อ พฤติกรรมรับ ผิดชอบในหน้าที่ มีพฤติกรรมรับ ผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่านักเรียนวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. จากผลการศึกษาพบว่าตัวทำนายที่สำคัญสูงสุดต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบโดยรวมและรายด้าน คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน กล่าวคือ การมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนได้กลายเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพร้อม เนื่องจากการประเมินประโยชน์ว่ามีคุณค่า และคุ้มค่าต่อการกระทำ ดังนั้นเมื่อนักเรียนได้ประสบกับเหตุการณ์ที่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมภายในโรงเรียน ได้เห็นว่าการกระทำพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนนั้นมีคุณค่าและมีประโยชน์ ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกพอใจและชอบที่จะกระทำพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน จึงก่อให้เกิดแนวโน้มที่จะกระทำและจะทำพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเมื่อได้รับการสนับสนุนทางสังคมที่ดี ซึ่งเป็นตัวทำนายที่สำคัญรองลงมา ดังนั้น ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการปลูกฝังให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน พร้อมการได้รับการช่วยเหลือหรือการได้รับสนับสนุนจากครู ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีการสื่อสารถึงการเห็นประโยชน์จากการกระทำพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมให้นักเรียนได้ประเมินถึงประโยชน์ในการกระทำ และมีการกระทำพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่อง เป็นต้น

2. จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านการสนับสนุนจากสังคมและการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน นั่นคือการที่นักเรียนได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านอุปกรณ์ จากครู ผู้ปกครอง และเพื่อน ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการผลักดันให้นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน โดยการยกย่องชื่นชม ชักชวนเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และชุมชน การให้ข้อมูลข่าวสารในด้านพฤติกรรมของการเป็นสมาชิกที่ดีหรือพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ย่อมทำให้นักเรียนดำเนินชีวิตเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีการกำหนดบทบาทของตนเอง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและสร้างประโยชน์ให้กับสังคมต่อไป ดังนั้นครูและเพื่อนมีส่วนในการผลักดันและสนับสนุนโดยการกล่าวชื่นชม เปิดโอกาสให้เด็กนักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนตามความถนัดของนักเรียน แนะนำถึงทักษะการดำรงชีวิตในฐานะสมาชิกที่ดีของสังคมในอนาคต รวมถึงนักเรียนควรมีการเพิ่มประสบการณ์ในการช่วยเหลืองานของโรงเรียน พยายามทำตนให้อยู่ในกฎระเบียบของโรงเรียน และไม่ทำลายข้าวของที่เป็นทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน มีการชักจูงเพื่อนให้กระทำพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงบริบทของโรงเรียนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีบริบทของความเป็นชุมชนเมือง ดังนั้น ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ต่างจังหวัดซึ่งมีความเป็นชนบท เนื่องจากบริบททั้งสองมีความแตกต่างกันอย่างมาก อาจจะทำให้มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนที่แตกต่างกัน

2. ควรมีการศึกษาที่อธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ทำให้ทราบว่าตัวแปรเชิงสาเหตุเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน จึงควรศึกษาวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) และควรมีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ในตัวแปรพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน เพื่อสำรวจ ระบุ และยืนยันองค์ประกอบทั้งสาม ได้แก่ พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน และพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ว่าสามารถเป็นโครงสร้างของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนได้หรือไม่

3. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณที่เน้นการศึกษาความสัมพันธ์และการทำนายพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน แต่อย่างไรก็ตามการศึกษาในครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา (Case study) โดยการคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน มาถ่ายทอดประสบการณ์เพื่อวิเคราะห์ค้นหาตัวชี้วัดสำหรับการประเมินพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน และนำไปสู่การทำวิจัยและพัฒนาโดยการสร้างและจำลองแบบฝึกสำหรับพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ ทวีชาติวิทยากุล. (2531). การวิเคราะห์องค์ประกอบความรับผิดชอบของนิสิต
ปริญญาตรี สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของนิสิต และอาจารย์.
ปริญญาโท ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กรมสุขภาพจิต. (2546). คู่มือการช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและป้องกันสารเสพติดในวัยรุ่นสำหรับ
บุคลากรสาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12
(พ.ศ.2560-2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กุลภา วจนสาระ. (2554). ภาพและชีวิตครอบครัวในสังคมไทย: รายงานสังเคราะห์จากฐานข้อมูล.
นครปฐม: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- กุลลาป ไทรโพธิ์ภู. (2546). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาด
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เกศริน แสงจันทร์เรือง. (2554). การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู
ทางสังคม (กรณีศึกษา: การใช้ Facebook.com ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
สารนิพนธ์ วท.ม. (การบริหารเทคโนโลยี). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ขวัญฤดี ขำช่อนสัตย์. (2541). การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัย
มหิดล. ปริญญาโท ค.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- งามตา วนินทานนท์. (2535). เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ:
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2536). ลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้อง
กับการอบรมเลี้ยงดูบุตร. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2545). การวิจัยเพื่อสร้างระบบดัชนีคุณภาพชีวิตสมรสในครอบครัวไทย. กรุงเทพฯ:
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จริญญา เฉลาประโคน. (2546). การพัฒนาเครื่องมือประเมินพฤติกรรมรับผิดชอบและเหตุผล
เชิงจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปริญญาโท ศศ.ม.
(การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
ถ่ายเอกสาร.

- จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ. (2551). *ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- จิรพัฒน์ ศิริรักษ์. (2555). *ลักษณะสถานการณ์ในโรงเรียน ครอบครัว และจิตพอเพียงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุฑามณี นิลผาย. (2550). *การวิเคราะห์องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดกองการศึกษาสงเคราะห์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยทางการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ชุติมา ไชยสิทธิ์. (2554). *การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย*. ปรินญาณิพนธ์ ค.ม. (วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- โชติมา สุรฤทธิธรรม. (2551). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฐานันดร เปียศิริ. (2545). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว*. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2541). *ตำราชั้นสูง เรื่องการปรับพฤติกรรมเพื่อการพัฒนาประเทศ*. กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- (2543). *ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม: การวิจัยและพัฒนาบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; อรพินทร์ ชูชม; และงามตา วนินทานนท์. (2528). *ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคณะ. (2536). *ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคณะ. (2551). *หลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยขั้นสูงแบบบูรณาการทางจิตวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2550ก). *รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทย และต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).
- (2550ข). *รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) และแนวทางในการตั้งสมมติฐานในการวิจัยสาขาจิตวิทยาในประเทศไทย*. *วารสารพัฒนาสังคม*. 9(1): 85-117.
- ดุष्ฎิ โยเหลลา. (2535). *การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทย โดยใช้การวิเคราะห์เมตต้า*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดุสิต อุทิศพงษ์. (2547). *การพัฒนาแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. *ปริญญาานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา)*. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ถวิล สมัยมาก. (2551). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบกับการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์*. *ปริญญาานิพนธ์ ค.ม. (การจัดการการเรียนรู้)*. อยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงศนันท์ ชินศิริพันธ์. (2555). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง*. *ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นีออน พิณประดิษฐ์; และคณะ. (2546). *ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการทำงานในข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธรภาค 4*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2526). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญรับ ศักดิ์มณี. (2532). *การเสริมสร้างจิตสำนึกเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ*. *ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ปฎิมากร ศิริเตชะ. (2549). *ปัจจัยทางสังคม ลักษณะทางจิต และลักษณะทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ปรีชา การสอาด. (2547). *การวิเคราะห์องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- ปิยวรรณ ทศนาญชลี. (2559). *การจัดการชีวิตในภาวะวิกฤตการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของหญิงวัยรุ่นภายใต้บริบทพื้นที่เศรษฐกิจในเขตภาคตะวันออก. ปรินญาณิพนธ์ ปร.ด.(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- พรชัย รอดสมจิตร. (2527). *ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์และที่อยู่ในครอบครัวปกติในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- พระครูประโชติจันทิมล (นาม จนุทโชโต). (2555). *การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. ปรินญาณิพนธ์ พธ.บ. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.*
- พระมหาจิรัตถก อริโย (มะสุใส). (2554). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรม การเรียนรู้ค่านิยมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.*
- พูนภัทรา พูลผล. (2557). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก. วารสารวิจัยการศึกษา. 2(4): 30-37.*
- ภัสรา อรุณมีศรี. (2533). *การพัฒนาแบบวัดความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.*
- มาริษา สก๊อต. (2548). *จิตลักษณะและสถานการณ์ทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อการทำงานของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*

- รัชดาวรรณ แดงสุข. (2556). การอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษา
โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยา
พัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- เรณู แดงไทย. (2547). ผลการสอนโดยใช้กระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่างที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. ถ่ายเอกสาร.
- ลินดา สุวรรณดี. (2543). ปัจจัยทางจิตสังคมเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของ
นักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณลดา กันต์โคม. (2553). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดคบเพื่อนของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วันทนา วัฒนธรรม. (2557). ปัจจัยทางจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการ
ทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพของพนักงานเครือข่ายเดอะมอลล์กรุ๊ป. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วายุ กาญจนศร. (2551). ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียน สาขาวิชาพลศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน).
ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- วายุ กาญจนศร; และนิยม วงศ์พงษ์คำ. (2551). ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา
สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2(2): 160-167.
- เวคิน วุฒิมวงศ์. (2542). ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภรางค์ อินทุณห. (2552). ปัจจัยเชิงสาเหตุทางสังคมและปัจจัยเชิงผลด้านการจัดการกับ
ความเครียดของพฤติกรรมรักการอ่านในนักเรียนวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมเกียรติ ถุงแก้ว. (2548). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). พิษณุโลก:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.

- สมศรี ทองนุช. (2557). การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบในหน้าที่ของนักเรียนวัยรุ่น. วารสารศึกษาศาสตร์. 25(2): 134-148.
- สุกัญญา บุรณเดชาชัย. (2553). ผลของการเปิดรับข่าวจากอินเทอร์เน็ตที่มีต่อวิถีการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยในภูมิภาคตะวันออก. ปรินญาณิพนธ์ ปร.ด. (สังคมวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สุขจิตร ตั้งเจริญ. (2554). ปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรี ภาคสมทบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาสินี นุ่มเนียม. (2546). ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุमितตรา เจริญพันธ์. (2545). จิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุรัสวดี บุรณะไพบูลย์. (2550). การศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวภา สุขประเสริฐ. (2542). ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมต่อครอบครัวในชนบท: กรณีศึกษาหมู่บ้านขามเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. รายงานการวิจัยภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- แสงอรุณ ธรรมเจริญ; และลินดา สุวรรณดี. (2547). ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมจริยธรรมของวัยรุ่นในเขตที่มีแหล่งยั่วในระดับต่างกัน. รายงานการวิจัยโครงการวิจัยแม่บท: การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. (2558). สืบค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://www.bangkokeducation.in.th/home.php>.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์.
- (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2560, จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2540). เกณฑ์มาตรฐานครู. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). บทวิเคราะห์การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ 21. *วารสารวิจัยการศึกษา*. 2(4): 1-3.
- (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- อุไรวรรณ วัชรระคุ้มครอง. (2553). ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาก่อนเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดสมุทรปราการ. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- เอี่ยมพร บัวสว่าง. (2551). รูปแบบภาวะผู้นำและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของพนักงานอัยการในสำนักงานอัยการเขต 5. ปรินญาณิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- Bandura. (1997). *Self-Efficacy: The Exercise of Control*. New York: W.H. Freeman.
- Elkin, F. (1989). *The Child and Society*. 5th ed. New York: Random House.
- Kline, R. B. (2005). *Principle and Practice Structural Equation Modeling*. 2nd ed. New York: Guilford.
- Magnusson, D.; & Endler, N. S. (1977). *Personallity at the Crossroads: Current Issues in Interactional Psychology*. Hilldale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Pierce, G. R.; et al. (1996). Conceptualizing and Assessing Social Support in the Context of the Family. In *Handbook of Social Support and Family*. G. R. Pierce; & I. G. Sarason (Eds.). pp. 3-23. New York: Plenum Press.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd ed. New York: Harper & Row.
- ZocialRank. (2015). Thailand Facebook Ranking. Retrieved November 9, 2015, from <http://www.zocialrank.com/facebook/>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
(รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ)

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ-สกุล	สถานที่ทำงาน
1. ผศ.ดร.ศรัณย์ พิมพ์ทอง	สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อ.ดร.พิชญานี ภูตระกูล	สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อ.ดร. ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
(คุณภาพและเครื่องมือวัด)

ตาราง 37 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมความรับผิดชอบ
ต่อสังคมในโรงเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.583
2	.432
3	.574
4	.444
5	.511
6	.572
7	.396
8	.481
9	.250
10	.574
11	.506
12	.532
13	.544
14	.432
15	.355
16	.432
17	.530
18	.585
19	.743
20	.266

ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .878

ตาราง 38 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.501
2	.644
3	.404
4	.539
5	.594
6	.739
7	.612
8	.646
9	.455
10	.660
11	.436
12	.696
13	.671
14	.676
15	.685
16	.615
17	.685
18	.472
19	.311
20	.418

ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .916

ตาราง 39 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจาก
บุคคลรอบข้าง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.365
2	.262
3	.592
4	.420
5	.327
6	.333
7	.500
8	.394
9	.512
10	.699
11	.537
12	.216

ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .784

ตาราง 40 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรัก
 สนิบสนุนและใช้เหตุผล

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.575
2	.467
3	.441
4	.519
5	.477
6	.677
7	.762
8	.738
9	.693
10	.616
11	.624
12	.540
13	.465
14	.515
15	.581

ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .895

ตาราง 41 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.380
2	.423
3	.426
4	.278
5	.232
6	.301
7	.617
8	.377
9	.466
10	.502

ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .742

ตาราง 42 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.505
2	.304
3	.333
4	.470
5	.554
6	.432
7	.304
8	.310

ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .700

ตาราง 43 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม
ความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.672
2	.586
3	.418
4	.554
5	.495
6	.574
7	.475
8	.474
9	.426
10	.635
11	.270
12	.414
13	.466
14	.265
15	.445
16	.512
17	.522

ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .861

แบบสอบถามชุด
ความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจงก่อนการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ตัวตนของฉัน

ตอนที่ 2 พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของฉัน

- ส่วนที่ 1 พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน
- ส่วนที่ 2 การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน
- ส่วนที่ 3 การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง
- ส่วนที่ 4 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล
- ส่วนที่ 5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- ส่วนที่ 6 ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน
- ส่วนที่ 7 เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

2. นักเรียนสามารถเลือกตอบคำถามได้อย่างอิสระทุกข้อ ไม่มีข้อถูกหรือผิด คำตอบของนักเรียน แต่ละคนจะแตกต่างกันไปตามความรู้สึนึกคิดประสบการณ์เฉพาะตัวของแต่ละคน

3. กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ เพื่อสามารถนำข้อมูลที่นักเรียนให้ไปใช้ประโยชน์ได้สูงสุด

4. คำตอบของนักเรียนทุกคนจะถือเป็นความลับ โดยนำข้อมูลไปศึกษาวิเคราะห์ผลในภาพรวม และจะไม่มีผลการนำผลไปตรวจสอบหรือวิเคราะห์เป็นรายบุคคล

5. ขอให้นักเรียนอ่านคำถามอย่างตั้งใจ และพิจารณาเลือกคำตอบที่สอดคล้องกับความคิดเห็นและสภาพความเป็นจริงสำหรับนักเรียนมากที่สุด

6. โปรดอ่านข้อแนะนำวิธีการตอบ เพื่อจะทำให้ให้นักเรียนเข้าใจและสามารถตอบได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

7. ข้อมูลที่ได้รับจากนักเรียนจะนำไปใช้ส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนของชาติต่อไป

ขอบคุณนักเรียนอย่างมากที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้เป็นอย่างดี

นางสาว รวี วิสาขาศาสตร์
 นิสิตปริญญาโท สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อแนะนำวิธีตอบ

คำแนะนำ

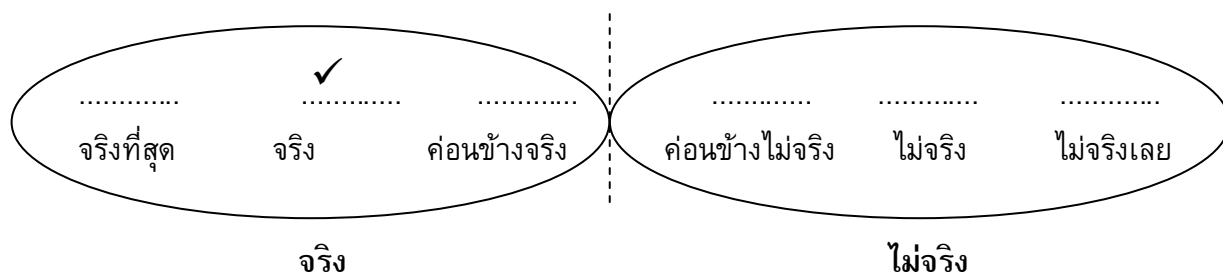
เพื่อให้นักเรียนตอบแบบสอบถามนี้ได้อย่างรวดเร็วและง่ายขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะวิธีการตอบ ดังนี้

ขั้นที่ 1 อ่านข้อความแต่ละประโยคให้เข้าใจ

ขั้นที่ 2 ขอให้นักเรียนคิดว่า ข้อความนี้เป็น “จริง” หรือ “ไม่จริง” สำหรับนักเรียน

ตัวอย่างเช่น

(0) ฉันชอบอ่านหนังสือมากกว่าเล่นกีฬา

ขั้นที่ 3 ถ้า “จริง” ขอให้คิดว่าเป็นจริงมากน้อยเพียงใด มี 3 ระดับ คือ

1) จริงเล็กน้อย	ขีด	✓	ที่ “ค่อนข้างจริง”
2) จริงปานกลาง	ขีด	✓	ที่ “จริง”
3) จริงมาก	ขีด	✓	ที่ “จริงที่สุด”

ถ้า “ไม่จริง” ขอให้คิดว่าเป็นไม่จริงมากน้อยเพียงใด มี 3 ระดับ คือ

1) ไม่จริงเล็กน้อย	ขีด	✓	ที่ “ค่อนข้างไม่จริง”
2) ไม่จริงปานกลาง	ขีด	✓	ที่ “ไม่จริง”
3) ไม่จริงมาก	ขีด	✓	ที่ “ไม่จริงที่สุด”

ตอนที่ 1 ตัวตนของฉัน

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน

กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ประเภทโรงเรียน โรงเรียนพื้นที่กลุ่มกรุงเทพใต้ โรงเรียนพื้นที่กลุ่มกรุงเทพกรุงธนใต้
2. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
3. ระดับชั้นเรียน
 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
4. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
 - ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
5. ระดับเศรษฐกิจครอบครัว หรือ รายได้ต่อเดือนของครอบครัว
 - น้อยกว่า 20,000 บาท 20,000 – 29,999 บาท
 - 30,000 – 49,999 บาท 50,000 – 69,999 บาท
 - 70,000 บาทขึ้นไป

เป็นเรื่องปกติที่นักเรียนแต่ละคนจะมีพฤติกรรมต่างกัน โปรดอ่านข้อความที่ละเอียด
แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นเป็น “จริง” หรือ “ไม่จริง” สำหรับนักเรียน

กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนของฉัน
ส่วนที่ 1 พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

1. ฉันอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน
.....
ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย

2. ฉันหลีกเลี่ยงการเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียน
.....
ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย

3. ฉันช่วยจัดสถานที่ เมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมต่างๆ
.....
ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย

4. ฉันช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมภายในโรงเรียน
.....
ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย

5. เมื่อเริ่มชั้นเรียนหากพบว่ากระดานยังไม่เรียบร้อย ฉันจะลบกระดานทันที
.....
ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย

6. ฉันสามารถช่วยเหลืองานที่ครูมอบหมายให้สำเร็จลุล่วง
.....
ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย

7. ฉันช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียน
.....
ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย

8. ฉันปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน อย่างเคร่งครัด
.....
ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย

9. เมื่อฉันเห็นของมีค่า ฉันจะส่งคืนครู เพื่อตามหาเจ้าของ
.....
ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย

10. ฉันไม่จำเป็นต้องอยู่ในกฎระเบียบ เมื่อฉันอยู่นอกโรงเรียน
.....
ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย

11. ฉันตื่นนอนเพื่อด้วยความหวังดี เมื่อเห็นว่าเพื่อนแต่งกายผิดระเบียบ

 ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย
12. ฉันเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษากฎระเบียบแก่เพื่อนและรุ่นน้อง

 ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย
13. ฉันปิดสวิตช์ไฟทุกครั้งเมื่อเลิกเรียน

 ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย
14. ฉันไม่ขีดเขียนข้อความลงบนโต๊ะ

 ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย
15. ฉันระมัดระวังเวลาใช้อุปกรณ์ที่มีความเสี่ยงที่จะแตกหักง่าย

 ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย
16. ฉันใช้แบตเตอรี่สำรองพกพา (Power bank) ที่นำมาจากบ้าน เพื่อชาร์จมือถือ

 ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย
17. เมื่อฉันพบสายไฟเริ่มชำรุด ฉันจะแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้อง

 ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย
18. ฉันจะปิดก๊อกน้ำให้สนิท เมื่อเห็นน้ำยังไหลอยู่

 ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย
19. ฉันใช้ทรัพยากรน้ำอย่างคุ้มค่า

 ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย
20. ฉันประหยัดไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น แม้ว่าโรงเรียนจะรับผิดชอบค่าใช้จ่าย

 ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติค่อนข้างมาก ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ปฏิบัติน้อย ไม่ปฏิบัติเลย

ส่วนที่ 2 การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน

1. ครูส่งเสริมให้ฉันสมัครเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันได้รับคำชมจากครู เมื่อฉันแต่งกายตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ครูได้ให้ความใกล้ชิด เมื่อฉันจัดกิจกรรมรณรงค์การประหยัดใช้น้ำไฟอย่างคุ้มค่า

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันได้รับการอำนวยความสะดวกอย่างดีจากครู เมื่อต้องการคำปรึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ครูได้แสดงความห่วงใยและเปิดโอกาสให้ระบายความวิตกกังวล

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ครูปลอบโยนฉันเมื่อฉันรู้สึกท้อแท้

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ครูดูแลเอาใจใส่เรื่องงานที่ฉันได้รับมอบหมายงานของโรงเรียน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ครูให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ครูได้จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญในการประหยัดทรัพยากรภายในโรงเรียน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันได้รับแจกเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ของการแยกขยะ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ฉันเห็นโฆษณาการช่อมอุปกรณ์เบื้องต้นจากเฟซบุ๊ก

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ฉันเห็นกลุ่มนักเรียนทำลายสมบัติสาธารณะจากเฟซบุ๊ก

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ส่วนที่ 4 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทุนและใช้เหตุผล

1. บุคคลในครอบครัวเป็นห่วงฉัน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. เมื่อฉันติดงานที่โรงเรียนที่บ้านไม่สันทุน เพราะคิดว่าฉันหาข้ออ้างออกไปเที่ยว

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. บุคคลในครอบครัวฉันเข้าใจว่าฉันได้รับมอบหมายจากโรงเรียน จึงช่วยกันแบ่งเบาภาระงานบ้าน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันปรึกษาบุคคลในครอบครัวเมื่อพบอุปสรรคในการทำงานที่โรงเรียน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันไม่เคยได้รับกำลังใจในการทำงานเพื่อโรงเรียนจากที่บ้าน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. บุคคลในครอบครัวแสดงให้เห็นว่ารักฉันมาก

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. บุคคลในครอบครัวเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของฉัน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. บุคคลในครอบครัวแสดงให้เห็นว่าภูมิใจในตัวฉัน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง เพื่อให้งานเป็นไปตามแผนการ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันเชื่อว่าการวางแผนการทำงาน สามารถช่วยให้งานสำเร็จลุล่วงได้

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ไม่ว่าฉันจะอาสาช่วยเหลืองานโรงเรียนหน้าที่ใด ฉันต้องวางเป้าหมายเสมอ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันได้เรียนรู้การทำงานจากความล้มเหลว

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันสามารถยืดหยุ่นการทำงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. คนที่ประสบความสำเร็จ มักไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำงาน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ความพยายามทำตามแผนที่วาง ช่วยให้งานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ส่วนที่ 6 ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน

1. ถ้าฉันอยากได้สิ่งใดและต้องรอคอย ฉันต้องมีความอดทน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. เมื่อมีคนทำให้ฉันโมโห ฉันจะแสดงความไม่พอใจให้เขารู้ทันที

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันไม่สามารถควบคุมความต้องการของตนเอง

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันรู้สึกว่าการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อโรงเรียนไม่ใช่เรื่องที่ทำไต่ยาก

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันพยายามทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันสามารถถอดถอนการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนไปเที่ยวเล่นกับเพื่อน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันสามารถถอดถอนต่อสิ่งที่ตนเองต้องการได้ เพื่อทำงานให้สำเร็จลุล่วงก่อน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. เมื่อใกล้เวลาส่งงาน ฉันจะลำดับความสำคัญก่อนหลัง เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ส่วนที่ 7 เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

1. ฉันคิดว่าการช่วยเหลือโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันคิดว่าการหลีกเลี่ยงงานโรงเรียน เป็นวิธีที่ทำให้มีเวลาเที่ยวเล่นมากขึ้น

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันคิดว่าการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนเป็นสิ่งที่มึประโยชน์

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันคิดว่าการปฏิบัติตามตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ทำให้สามารถลดปัญหาต่อการทำผิดต่อกติกาในสังคมได้

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ภาคผนวก ค
(การวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียด)

ตาราง 44 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียนโดยรวม เมื่อพิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

การสนับสนุนทางสังคม จากโรงเรียน	ลักษณะมุ่งอนาคต และการควบคุมตน	n	code	\bar{x}	21	12	11
					(85.88)	(80.21)	(70.74)
สูง	สูง	64	22	86.39	.51	6.18*	15.65*
สูง	ต่ำ	34	21	85.88	-	5.67*	15.14*
ต่ำ	สูง	28	12	80.21		-	9.47*
ต่ำ	ต่ำ	54	11	70.74			-

* $p < .05$

ตาราง 45 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมความช่วยเหลือของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

การสนับสนุนทางสังคม จากโรงเรียน	ลักษณะมุ่งอนาคต และการควบคุมตน	n	code	\bar{x}	21	12	11
					(32.76)	(31.36)	(27.02)
สูง	สูง	64	22	32.98	.22	1.62	5.96*
สูง	ต่ำ	34	21	32.76	-	1.40	5.74*
ต่ำ	สูง	28	12	31.36		-	4.34*
ต่ำ	ต่ำ	54	11	27.02			-

* $p < .05$

ตาราง 46 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มรวม

การสนับสนุนทางสังคม จากโรงเรียน	ลักษณะมุ่งอนาคต และการควบคุมตน	n	code	\bar{x}	21	12	11
					(34.80)	(33.66)	(30.33)
สูง	สูง	186	22	36.09	1.29	2.43*	5.76*
สูง	ต่ำ	102	21	34.80	-	1.14	4.47*
ต่ำ	สูง	79	12	33.66		-	3.33*
ต่ำ	ต่ำ	173	11	30.33			-

*p<.05

ตาราง 47 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครใต้

การสนับสนุนทางสังคม จากโรงเรียน	ลักษณะมุ่งอนาคต และการควบคุมตน	n	code	\bar{x}	21	12	11
					(34.26)	(33.68)	(29.48)
สูง	สูง	93	22	35.54	1.28	1.86	6.06*
สูง	ต่ำ	54	21	34.26	-	.58	4.78*
ต่ำ	สูง	40	12	33.68		-	4.20*
ต่ำ	ต่ำ	83	11	29.48			-

*p<.05

ตาราง 48 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มเพศหญิง

การสนับสนุนทางสังคม จากโรงเรียน	ลักษณะมุ่งอนาคต และการควบคุมตน	n	code	\bar{x}	21	12	11
					(35.58)	(34.30)	(30.09)
สูง	สูง	101	22	36.33	.75	2.03*	6.24*
สูง	ต่ำ	57	21	35.58	-	1.28	5.49*
ต่ำ	สูง	44	12	34.30		-	4.21*
ต่ำ	ต่ำ	68	11	30.09			-

*p<.05

ตาราง 49 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

การสนับสนุนทางสังคม จากโรงเรียน	ลักษณะมุ่งอนาคต และการควบคุมตน	n	code	\bar{x}	21	12	11
					(36.26)	(32.54)	(29.09)
สูง	สูง	64	22	36.27	.01	3.73*	7.18*
สูง	ต่ำ	34	21	36.26	-	3.72*	7.17*
ต่ำ	สูง	28	12	32.54		-	3.45*
ต่ำ	ต่ำ	54	11	29.09			-

*p<.05

ตาราง 50 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

การสนับสนุนทางสังคม จากโรงเรียน	ลักษณะมุ่งอนาคต และการควบคุมตน	n	code	\bar{x}	21	12	11
					(34.55)	(34.25)	(30.43)
สูง	สูง	136	22	36.05	1.50	1.80*	5.62*
สูง	ต่ำ	66	21	34.55	-	.30	4.12*
ต่ำ	สูง	55	12	34.25		-	3.82*
ต่ำ	ต่ำ	115	11	30.43			-

* $p < .05$

ตาราง 51 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ

การเห็นแบบอย่างที่ดี จากบุคคลรอบข้าง	ลักษณะมุ่งอนาคต และการควบคุมตน	n	code	\bar{x}	21	12	11
					(16.54)	(16.11)	(14.68)
สูง	สูง	122	22	16.78	.24	.67	2.10*
สูง	ต่ำ	69	21	16.54	-	.43	1.86*
ต่ำ	สูง	75	12	16.11		-	1.43*
ต่ำ	ต่ำ	127	11	14.68			-

* $p < .05$

ตาราง 52 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามการเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างและลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

การสนับสนุนทางสังคม จากโรงเรียน	ลักษณะมุ่งอนาคต และการควบคุมตน	n	code	\bar{x}	21	12	11
					(35.15)	(34.00)	(29.89)
สูง	สูง	60	22	35.73	.58	1.73	5.84*
สูง	ต่ำ	33	21	35.15	-	1.15	5.26*
ต่ำ	สูง	32	12	34.00		-	4.11*
ต่ำ	ต่ำ	55	11	29.89			-

*p<.05

ตาราง 53 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	.908**	.699**	.868**	.491**	.539**	.243**	.556**	.445**	.621**
2	-	.627**	.636**	.458**	.472**	.139	.478**	.432**	.601**
3		-	.372**	.260**	.364**	.120	.340**	.287**	.418**
4			-	.454**	.490**	.307**	.529**	.372**	.513**
5				-	.615**	.283**	.542**	.476**	.444**
6					-	.224**	.407**	.392**	.529**
7						-	.446**	.364**	.296**
8							-	.593**	.558**
9								-	.477**
10									-

**p<.01

1 พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน	6 การเห็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้าง
2 พฤติกรรมการช่วยเหลืองานของโรงเรียน	7 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล
3 พฤติกรรมการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน	8 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
4 พฤติกรรมการรักษาทรัพย์สินบัติของโรงเรียน	9 ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน
5 การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	10 เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงเรียน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวรวี วิสาขศาสตร์
วันเดือนปีเกิด	20 สิงหาคม 2527
สถานที่เกิด	เขตบางรัก จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	หจก.วิสาขพรอพเพอร์ตี้ 2 ศรีนครินทร์ 48 หนองบอน ประเวศ กรุงเทพฯ 10250 wisakhasart@gmail.com
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2549	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวรรณคดีไทย – วรรณคดีฝรั่งเศส จาก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
พ.ศ.2556	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาแขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา จาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ.2560	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2551	โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ (ภาษาฝรั่งเศส)
พ.ศ.2553	โรงเรียนเทพศิรินทร์ (วรรณคดีไทย)
พ.ศ.2554	- โรงเรียนสิริรัตนาธร (วรรณคดีไทย – สอนภาษาไทยให้ นักเรียนต่างประเทศ) - โรงเรียนทอสี พุทธปัญญา
พ.ศ.2556	Market Research Manager InTouch Research And Consultancy
ปัจจุบัน	โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ (องค์การมหาชน) (งานแนะแนวให้คำปรึกษา)